



ASOCIAȚIA
PROFESIONALĂ
A
GEOGRAFILOR
DIN ROMÂNIA

- **Geografia ca știință**
- **Geografia ca obiect de învățământ**

www.apgr.eu

ISSN 2067 - 4090

e-ISSN 2068-9977

L- ISSN 2067 - 4090



Editura Universitară

Geograful

REVISTĂ DE INFORMARE, ANALIZĂ,
CULTURĂ ȘI OPINIE GEOGRAFICĂ

ANUL XIII, NR. 2 - 4,
APRILIE – DECEMBRIE 2021

- **In memoriam** - Un profesionist desăvârșit, un coleg și un prieten inegalabil al Geografilor 3
- **Restituiri** - *Bucureștii de altădată: mărturii păstrate în opera lui Nicolae Iorga* 33
- **Aniversări** - *CICADIT la 20 de ani!!!* 43
- **Omagiul editorului (1)** - *Pentru distinsul Prof. univ. dr. doc. Petre Gâștescu la 90 de ani! Un promotor al valorii și performanței* 50
- **Omagiul editorului (2)** - *Pentru cei trei distinși profesori universitari ieseni, Creatori de școală geografică: Prof. univ. dr. emerit Alexandru Unugreanu—Membru corespondent al Academiei Române, prof. univ. dr. Emerit Irina Ungureanu, prof. univ. dr. Emerit Vasile Nimigeanu* 59
- *File din activitatea noilor profesori "optzeciști" din Departamentul de Geografie al Universității "ALEXANDRU IOAN CUZA" din Iași* 61
- **Articole și comunicări** - *Privire retrospectivă asupra problematicei crizei ecologice globale* 70
- *Dezvoltarea turistică a patrimoniului cultural construit în Municipiul Cluj-Napoca* 81
- *Dezvoltarea turistică durabilă a comunei Corbu* 98
- **Recenzii** - *Heller Wilfried, Rumänien. Bilder aus einer verlorenen Zeit* 114

GEOGRAFUL

Revistă de informare, analiză, cultură și opinie geografică

COLEGIUL EDITORIAL

Editor șef

Prof.univ.dr. Ioan IANOȘ

Secretar general de redacție

Prof.univ.dr. Cristian TĂLÂNGĂ

Editori șefi adjuncți

*Prof.univ.dr. Cristian BRAGHINĂ, prof.univ.dr. Pompei COCEAN,
prof.univ.dr. Alexandru ILIEȘ, prof.univ.dr. Constantin RUSU,
prof.univ.dr. Petru URDEA*

Membrii Colegiului editorial

*Prof.univ.dr. Bogdan MIHAI, prof.univ.dr. Ionel MUNTELE,
prof.univ.dr. Maria PĂTROESCU, prof.univ.dr. Nicolae POPA,
prof. univ.dr. Maria RĂDOANE, prof.univ.dr.Vasile SURD,
conf.univ.dr. Dănuț-Radu SĂGEATĂ, dr. Vasile SIMILEANU*

Secretariat de redacție

*Prof.univ.dr. Igor SÎRODOEV, conf. univ.dr. Daniela ZAMFIR, conf.univ.dr. An-
dreea Loreta CERCLEUX, conf. univ.dr. Maria Natașa TĂTUI-VĂIDIANU,
lect. univ. dr. Ilinca Valentina STOICA, lect. univ. dr. Florentina-Cristina MERCIU,
lect. univ. dr. Mirela PARASCHIV, lect. univ. dr. Irina FLOREA-SAGHIN,
asist.univ.dr. George SECĂREANU*

Revista GEOGRAFUL este editată de:



ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ A GEOGRAFILOR DIN ROMÂNIA

Înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor nr.111 din 16.10.2008,
Judecătoria Sector 1, București
CIF 25807732 / 2009, IBAN RO93CECEB31943RON2300998
CEC BANK S.A., S.M.București, Agenția Sala Palatului
București, Sector 1, Bd.Nicolae Bălcescu nr.1, cod 010041
tel. 021-3138410, 021-3143508/2137, 0745121408
fax. 021-3138410, e-mail: ianos50@yahoo.com

În colaborare cu:

**CENTRUL INTERDISCIPLINAR DE CERCETĂRI AVANSATE
ASUPRA DINAMICII TERITORIALE (C.I.C.A.D.I.T) - Universitatea din București**
București, sector 3, Bd. Regina Elisabeta nr.4-12, cod 030018
web: www.cicadit.ro

IN MEMORIAM...



**PROF. UNIV. DR. EMERIT CRISTIAN TĂLÂNGĂ
(1954 – 2021)**

**UN PROFESIONIST DESĂVÂRȘIT, UN COLEG ȘI PRIETEN
INEGALABIL AL GEOGRAFILOR
- Secretar general al ASOCIAȚIEI PROFESIONALE A GEOGRAFILOR
DIN ROMÂNIA, inclusiv al REVISTEI GEOGRAFUL -**

Prof. univ. dr. emerit Ioan IANOȘ

Disparația prematură (la 67 de ani abia împliniți!) a distinsului meu coleg și prieten, Cristian Tălângă, unul dintre reprezentanții de seamă ai geografiei umane bucureștene, a însemnat o mare pierdere pentru toți cei care l-au cunoscut, pentru studenți și cadre didactice, pentru colectivele în care a lucrat de-a lungul timpului. Deși era „proaspăt” pensionat, păstra aceeași energie și creativitate, același spirit altruist și extrem de eficient în activitățile de cercetare, didactice și manageriale, pe care, practic, le-a îmbinat de o manieră extrem de constructivă. În memoria mea și a celor care l-au cunoscut rămâne un prieten desăvârșit, un coleg fără reproș, un profesor universitar dedicat, un editor scrupulos, un organizator de conferințe naționale și internaționale și o minte inovativă în toate pozițiile importante deținute în geografia bucureșteană și românească.

În urmă cu doar doi ani, la împlinirea vârstei de 65 de ani, alături de colegii din CICADIT i-am dedicat un volum prin care speram că momentul respectiv nu este un bilanț, ci doar „**Un nou început în continuitate**”! Nu știam că soarta ni-l va lua pe unul dintre pilonii realizărilor noastre comune, cel care și-a dăruit întreaga energie pentru o cercetare științifică de înalt nivel, pentru un învățământ de calitate și pentru creșterea permanentă a vizibilității geografiei, a facultății și a centrului în care lucra. Plănuisem să realizăm multe împreună, în ciuda statutului nostru de „tineri pensionari ai școlii geografice bucureștene”. Evident că vom șterge unele dintre acele vise și, poate, pe cele mai importante, dar, în memoria sa, vom continua măcar ce am început împreună.

Ne-am cunoscut la sfârșitul anilor '70, pe când era student la Facultatea de Geografie a Universității din București, iar eu tânăr cercetător la Institutul de

Geografie al aceleiași instituții. Atunci, am aflat de la fostul redactor al revistei Terra, prof. Corneliu Lupașcu, despre dedicarea deosebită a studentului Cristian Tălângă pentru munca editorială, dar și pentru cercetarea științifică. Ne-am apropiat mai mult în perioada în care m-am ocupat, împreună cu regretatul profesor Constantin Isbășoiu, de apariția primului BULETIN al Societății de Geografie (Serie Nouă), reluând seria bine-cunoscută a acestei publicații, care a fost întreruptă după instaurarea regimului comunist în România. De menționat că între anii 1983 și 2009 a fost secretar general de redacție la revista Terra, editată de Societatea de Geografie din România, fiind anii în care revista și-a păstrat o linie caracterizată prin promovarea cercetării, inclusiv a cadrelor didactice din mediul preuniversitar, precum și de informare asupra evenimentelor organizate de către geografi la nivel național sau regional.

Cel mai semnificativ moment, care a avut un rol determinant în schimbarea carierei sale, a fost cel al opțiunii pentru Institutul de Geografie al Academiei Române! Ca tânăr șef al Colectivului de Geografia industriei și serviciilor, am fost încântat să am un asemenea candidat pentru un post de cercetător științific. Prestația sa la concurs a fost excelentă, personal fiind impresionat de bagajul de cunoștințe pe care îl avea și de capacitatea de a corela aceste cunoștințe. De acum, colegi fiind, la mai puțin de o lună, am fost alături de el, la Oficiul de stare civilă al sectorului 4, când a semnat *atestarea de legătură pe viață* cu soția sa, Cornelia.

După câteva luni de activitate, pe care am desfășurat-o împreună, mi-am dat seama de potențialul său de cercetare și de compatibilitatea excelentă în comunicarea dintre noi. Relativ repede (incluzând nu numai elaborarea de proiecte, dar și efectuarea mai multor cercetări de teren), m-am convins, iar acum realizez că am făcut cea mai corectă alegere a colaboratorilor din viața mea profesională. Calitatea umană o

anticipam, dar nu credeam că poate exista un om de o corectitudine exemplară într-o relație de prietenie care s-a consolidat permanent și s-a cimentat în anii care au urmat. Timpul a fost cel care a demonstrat trăinicia acestei prietenii și a unei colaborări continue, până în momentul în care Dumnezeu a hotărât să -l răpească familiei, celor care am lucrat cu el și mie personal.

I-am fost alături și l-am încurajat în foarte multe situații când i s-au făcut nedreptăți (și nu puține!), dar și alături de bucuriile pe care le-a trăit (nașterea Mihaelei, susținerea tezei de doctorat, promovarea la titlul de profesor și conducător de doctorat ș.a.m.d.). Evident că și reciproca a fost valabilă! În memoria amândurora a rămas întipărit un moment de neuitat! În prima parte a anului 1990, am lucrat împreună, din greu, la prima dintre cărțile noastre. Câteva zile și nopți întregi le-am petrecut la Institutul de Geografie, dând ultima formă a unei lucrări solicitate, într-un termen foarte scurt, de conducerea de atunci a Academiei Române. Pentru că nu existau calculatoare, definitivam textele și materialele grafice lucrând fiecare la câte o mașină de scris (dacă greșeam un rând, luam toată pagina de la capăt!!!). Așa s-a "născut", lucrarea *Orașul și sistemul urban românesc în condițiile economiei de piață*, prima sinteză de geografie urbană, cu elemente prospective, realizată în perioada post-socialistă.

Activitatea de cercetare desfășurată în Institutul de Geografie al Academiei Române se concretizează în mai multe publicații, precum și în participarea la două dintre lucrările reprezentative ale geografiei românești: *Geografia României* (Editura Academiei, vol.V) și *România. Atlas istorico-geografic* (Editura Academiei, 1996). Totodată, urmare a activității de cercetare din această perioadă, este autorul unor hărți din „*Atlas de la Roumanie*” (CNRS-Libergeo, Montpellier), retipărit ulterior (2007), în Editura RAO. Alături de alți colegi participă la înființarea și editarea

Revistei Geografice și a *Buletinului Geografic*. Începând cu anul 1998 devine cadru didactic la Facultatea de Geografie a Universității din București, avansând ulterior până la poziția de profesor universitar și conducător de doctorat (2006). Până în anul 2000 a continuat activitatea de cercetare în Institutul de Geografie cu jumătate de normă.

Ideile sale, materializate în înființarea și funcționarea Grupului de analiză spațială din cadrul Institutului de Geografie (1992-1998) și a Centrului Interdisciplinar de Cercetări Avansate asupra Dinamicii Teritoriale (CICADIT), din cadrul Universității din București (înființat în anul 2001), au fost și sunt la baza tuturor realizărilor de prestigiu ale celor două centre de cercetare. Contribuția sa la vitalitatea CICADIT și la creșterea vizibilității acestuia, pe plan intern și extern, a fost indispensabilă continuării liniei ascendente a acestei pepiniere de formare a tinerilor cercetători și cadre didactice.

Activitatea de cercetare a fost complexă, publicând peste 150 de lucrări, dintre care remarcăm studiul „*Transporturile și sistemele de așezări în România*” (Editura Tehnică, 2000), care constituie o analiză originală și inedită pentru literatura românească și chiar internațională. Aceasta reprezintă forma sintetică a tezei de doctorat, cu același titlu, susținută la Institutul de Geografie al Academiei Române în anul 1999. Întreaga sa activitate de cercetare a cuprins aproape întreaga paletă de subiecte de geografie umană, începând de la geodemografie, geografia agriculturii, geografia industriei, geografia urbană și rurală etc. și terminând cu activitățile de servicii (comerciale, culturale și de educație). Rezultatele obținute în activitățile de cercetare se regăsesc în circa 15 proiecte pe care le-a coordonat, precum și în circa 60 de proiecte de cercetare în calitate de membru, cu un aport consistent în finalizarea la termen și de calitate a acestora.

În afara contribuțiilor teoretico-

metodologice privind dinamica sistemelor de așezări, rolul transportului în gestiunea acestora, structurarea spațiului urban (în special bucureștean) și rural, geografia umană, în ansamblul său, activitatea complexă desfășurată o regăsim în proiectele de cercetare aplicativă, cu precădere în domeniul urbanismului și amenajării teritoriale. Recunoașterea competențelor în acest domeniu s-a făcut prin **obținerea, în anul 2010, a dreptului de semnătură pentru documentații de urbanism și amenajarea teritoriului, acordat de Registrul Urbaniștilor din România.**

Prin personalitatea sa, a dat siguranță colectivului de cercetare în care a lucrat, îmbinând munca de cercetare cu cea de editare și de difuzie a cunoașterii în domeniu. A fost trup și suflet atașat valorilor CICADIT, iar printre acestea se remarcă revista *Journal of Urban and Regional Analysis*, care l-a avut de la înființare în poziția de “Managing Editor”. Statutul actual al revistei, indexată în Clarivate Analytics și Scopus, i se datorează în mare parte, pentru că în tot ce a făcut a acordat mare atenție și unor detalii, prin care o revistă se credibilizează internațional.

Continuând experiența acumulată din perioada în care a fost secretar trezorer al Societății de Geografie și membru în Biroul Executiv al Consiliului de conducere al acesteia (1997-2004), dar și secretar general cu probleme editoriale (2004-2009), profesorul Tălângă s-a dedicat înființării și funcționării Asociației Profesionale a Geografilor din România (APGR). Pe lângă calitatea de membru fondator și Secretar general al APGR, a fost editor executiv la revistele *Analele Asociației Profesionale a Geografilor din România* și *Geograful*, apărute cu regularitate din anul 2009.

A fost un profesor universitar apropiat și iubit de studenți, cu o manieră de prezentare directă a sistemelor de cunoștințe transmise și a modalităților de formare a competențelor profesional-

științifice. În afara activităților didactice și de cercetare, Cristi Tălângă a desfășurat activității importante de management universitar. Din acest punct de vedere, nu cred că în ultimii ani de zile a fost un prodecan mai dedicat activității pe care o făcea decât profesorul Tălângă! Ar fi suficient să ne uităm la numărul buletinelor informative pe care le-a publicat, la conținutul și forma grafică a acestora! Numai cine nu a desfășurat astfel de activități, nu știe să aprecieze munca din spate! În plus, obiectivitatea cu care a analizat fiecare situație în parte și atitudinea constructivă pe care a avut-o în diversele comisii în care a activat (inclusiv în Senatul Universității, ca președinte al Comisiei de concursuri), ne-a făcut să-i apreciem totdeauna adevăratele sale calități.

Altruismul și spiritul constructiv au devenit, alături de alte trăsături, definatorii pentru comportamentul unui adevărat profesor. În mod sigur, nu există vreunul dintre colegii noștri de la facultate, din Universitate sau de la Institutul de Geografie al Academiei Române care să se fi manifestat și să nu fi beneficiat de un ajutor sau de un sfat, total dezinteresat, din partea sa.

Pe lângă alte numeroase poziții profesionale și academice o notă aparte trebuie să acordăm activității sale în cadrul Agenției Române de Asigurare a Calității în domeniul Învățământului Superior (ARACIS), mai întâi ca evaluator (de la înființarea acesteia), iar apoi ca membru în Comisia permanentă de Științe Exacte și Științe ale Naturii (2015-2021). Misiunea asumată privind asigurarea calității tuturor programelor de studii din domeniul geografiei a fost una prioritară, pe care a tratat-o cu responsabilitatea unui specialist în management universitar și căreia i-a dedicat întreaga energie, până în ultima lună de viață.

Pe lângă un om de știință, domnul prof. Tălângă a fost un „om cu suflet mare”, totdeauna apropiat, tolerant, inducând o atmosferă de destindere și

relaxare chiar în momente încordate. Firea sa veselă te făcea să uiți de situațiile mai grele și să-ți refaci moralul pentru a ieși învingător din situații dificile. Spiritul său vibra la orice realizare a CICADIT, a Departamentului, dar și a Facultății! Avea numeroase vise, iar ultimul destăinuit era înființarea unui „Muzeu al Geografiei Românești”, pentru care avea atât idei, cât și unele piese importante pe care le-a descris celor apropiați.

Din păcate, nu a avut timpul necesar pentru realizarea, măcar parțială, a proiectelor sale! O boală necruțătoare, ascunsă, l-a răpit comunității geografice lăsând-o mai săracă, dar convinsă că în activitatea sa, integrând întregul patrimoniu de idei al predecesorilor, Geografia își va consolida domeniul și metodele proprii de cercetare. În memoria colectivă a geografilor care l-au cunoscut, profesorul Cristian Tălângă va rămâne un exemplu de optimism, corectitudine, modestie și profesionalism.

Întreruptă brusc de divinitate, colaborarea noastră, care a durat peste 37 de ani, rămâne cel mai frumos episod din viața mea profesională. Personal, nu pot decât să fiu mândru de prietenia pe care am avut-o cu acest suflet de o noblețe deosebită. Pentru calitatea sa umană, îl consider cel mai iubit dintre prietenii și colaboratorii mei, iar existența sa în viața mea nu poate decât confirma faptul că adevărații prieteni nu îi alegi tu, ci ți-i dă Dumnezeu.

X X X

Pentru a arăta cum a fost perceput prof. Cristian Tălângă de geografii străini, redau mai jos reacția sugestivă a prof. Wilfried Heller de la Universitatea din Potsdam, profund mișcat de dispariția prietenului nostru. Aceasta demonstrează că modestia, loialitatea, prietenia și spiritul ființei umane sunt valori universal percepute și recunoscute.

„I was deeply concerned and so sorry to read in your mail that Cristian Tălângă has died. In my memory he is a

very attenuative, friendly, helpful and loyal gentleman to all people who belong to his personal and professional sphere. It was always a great pleasure for me to meet him”.

1. Repere biografice și profesionale

Profesorul Cristian Tălângă **s-a născut la 28 iulie 1954**, într-o familie de oameni simpli (tatăl a fost tipograf), credincioși, din zona Peptenari - București, care i-au imprimat principalele caracteristici ale unui om cinstit, muncitor, respectuos, altruist și totdeauna dispus să te ajute. Cu astfel de trăsături, peste care s-a suprapus o ambiție deosebită de a învăța, **a urmat cursurile Facultății de Geografie din București, pe care a absolvit-o în anul 1979**, numărându-se printre cei mai buni studenți. Urmare a rezultatelor obținute, **prin repartitie guvernamentală** a obținut un post de profesor titular la Școala „Mircea Sântimbreanu” din București.

În ciuda faptului că i-a plăcut mult să lucreze cu elevii, atracția spre cercetare a fost atât de puternică încât a renunțat la postul respectiv, devenind **cercetător la Institutul de Geografie al Universității din București în anul 1986**, lucrând în domeniul geografiei umane. Trebuie menționat faptul că, încă de student, ca voluntar, a lucrat la redacția revistei Terra, editată de Societatea de Geografie, unde a avut posibilitatea să citească și să corecteze manuscrise ale celor care publicau în această revistă. Așa a descoperit farmecul activității de cercetare, care i-au adus apoi multe satisfacții.

Până în anul 1998 a lucrat în cadrul Institutului de Geografie, participând la proiecte de cercetare, precum și la marile lucrări ale institutului din perioada respectivă: *Tratatul de Geografie* (apărut sub titlul de *Geografia României*) și *Atlasul istorico-geografic*. În cadrul acestui institut și-a elaborat și teza de doctorat pe care a susținut-o în

anul 1999, obținând calificativul „magna cum laudae”. Subiectul tezei de doctorat a fost unul de pionierat în literatura geografică românească, fiind axat pe raportul dintre transporturi și sistemele de așezări.

Prin concurs, în anul menționat mai sus **devine lector la Facultatea de Geografie** a Universității din București, ocupând succesiv pozițiile de **conferențiar (2002)** și **profesor universitar (2006)**. Din anul 2007 a obținut **conducere de doctorat**, activând în cadrul Școlii de doctorat „Simon Mehedinți” din cadrul Facultății de Geografie. În această calitate a îndrumat activitatea a peste 20 de doctoranzi, dintre care 12 au susținut lucrările respective, o mică parte dintre ceilalți fiind exmatriculați, iar alții se află în perioada legală de desfășurare a programelor individuale și de elaborare a tezelor de doctorat.

În calitate sa de cadru didactic a fost titularul mai multor cursuri universitare, printre care: *Geografie Rurală*, *Geografia Transporturilor*, *Planificare Teritorială*, *Dezvoltare Regională*, *Sisteme de Așezări Umane*, *Geografie Economică Mondială*, *Turism Rural*, *Turism Urban*. În același timp, anual, a participat la aplicațiile practice cu studenții, fiind unul dintre cei mai buni organizatori ale acestora, impunându-se, mai ales, prin selectarea celor mai reprezentative trasee și prin organizarea de întâlniri cu autorități locale, cu directori de firme și diverși profesioniști, în special din domeniile analizelor, planificării și amenajării teritoriale.

Începând cu anul 2008, prof. Cristian Tălângă devine membru în Consiliul Departamentului de Geografie Umană și Economică și membru al Consiliului Facultății, poziții pe care le va ocupa până la ieșirea la pensionare. Din 2012 este ales Prodecan al Facultății de Geografie și tot din același an este membru al Senatului Universității, unde va îndeplini și funcția de Președinte al

Comisiei de avizare a concursurilor didactice. Aceasta din urmă a fost una din pozițiile de mare răspundere, ținând cont că era vorba de parcursul profesional al cadrelor didactice, de cea mai bună selecție a candidaților proveniți din afara universității, de menținerea prestigiului instituției prin calitatea corpului profesoral și de cercetare.

Activitatea de cercetare, depusă de-a lungul vieții, s-a materializat în peste 140 de lucrări științifice și participarea la circa 80 de contracte și proiecte de cercetare (la 13 în calitate de lider). Tematica lucrărilor științifice este extrem de variată, acoperind aproape toate subdomeniile geografiei umane: de la studii asupra populației până la geopolitică și de la analiza activităților industriale și de transport, până la studiul discrepanțelor teritoriale.

Moștenind de la tatăl său abilități legate de tipărirea cărților, i-a fost foarte ușor să treacă la abilitățile legate de editarea materialelor pentru publicare, a revistelor, mai ales după experiența obținută din timpul studenției la revista *Terra*. Având în spate astfel de abilități, peste care a suprapus un simț al „punerii în pagină” și o inteligență editorială aparte, a fost secretar general de redacție la revista *Terra* (1983-2009), editor executiv al revistelor *Journal of Urban and Regional Analysis* și *Analele Asociației Profesionale a Geografilor din România* (ambele din 2009-2021), secretar general de redacție al Revistei *Geograful*, secretar general de redacție al Societății de Geografie ș.a.m.d.

Ca recunoaștere a activității sale de cercetare științifică și de management universitar a fost selectat prin concurs ca expert (2007-2021) al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, iar apoi ca membru permanent (2015-2021) al Comisiei de Științe Exacte și Științe ale Naturii din cadrul acesteia, precum și ca expert CNCIS (CNCS). Activitatea depusă în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale,

proiectele realizate în echipe mixte cu urbanisti și arhitecți l-au condus la obținerea dreptului de semnătură fiind înscris în Registrul Urbaniștilor din România (2010-2021).

Toate aceste realizări s-au oprit brusc, după o perioadă de trei săptămâni de convalescență! O boală incurabilă a erodat, ascunsă, un organism care părea sănătos și care avea foarte multe proiecte de viitor. Astfel că, în ziua de 29 septembrie a acestui an, colegul și prietenul tuturor geografilor din România și-a luat adio de la familie și de la noi toți. Consternați de acest sfârșit neanunțat, noi cei care l-am cunoscut îi vom păstra o amintire vie, amintindu-ne cu pioșenie de întreaga sa „aventură pe acest Pământ”.

2. Lista lucrărilor publicate (1980-2018)

- TĂLÂNGĂ C., (1980), *Considerații geografice privind evoluția teritorială a orașului București*, Buletin științific studentesc, Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România, București, pp. 311-320.
- TĂLÂNGĂ C., (1980), *România - țară prietenă a tinerelor state africane*, Lecturi geografice Africa, Societatea de Științe Geografice din R.S. România, București, pp. 68-73.
- TĂLÂNGĂ C., (1980), *Călători români pe meleaguri africane*, Lecturi geografice Africa, Societatea de Științe Geografice din R.S. România, București, pp. 103-108.
- TĂLÂNGĂ C., (1984), *Considerații geografice privind corelația dintre populație și evoluția teritorială a orașului București*, Comunicări și referate de geografie, Societatea de Științe Geografice din R.S. România - Filiala București, pp. 128-130.
- TĂLÂNGĂ C., (1987), *Metode de reprezentare cartografică folosite în geografia industriei*, Revista *Terra*, nr. 1, București, pp. 54-55.
- TĂLÂNGĂ C., (1989), *Repere geografice*

- în dezvoltarea industrială a municipiului București, Revista Terra, nr. 2, București, pp. 25-27.
- NANCU Daniela, TĂLÂNGĂ C., (1990), *Depresiunile Giurgeu-Ciuc, coordonate geodemografice actuale*, Lucrările Seminarului geografic "Dimitrie Cantemir", 9, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, pp. 305-310.
- TĂLÂNGĂ C., (1991), *Implicații ale exploatărilor miniere de la Roșia Poieni asupra demografiei regionale*, Revista Terra, nr. 2-4, București pp. 37-39.
- TĂLÂNGĂ C., (1991-1992), *Quarring at Roșia Poieni. Geographical implications*, Analele Universității București, Geografie, tom XL-XLI, București, pp. 73-79.
- TĂLÂNGĂ C., (1994), *Considerații geografice privind punctele de convergență feroviară din România*, Lucrările sesiunii științifice anuale 1993, Institutul de Geografie, București, pp. 272-276.
- TĂLÂNGĂ C., (1994), *Preocupări privind geografia serviciilor oglindite în lucrările membrilor Institutului de Geografie*, Revista geografică, serie nouă, nr. 1, Institutul de Geografie, București, pp. 114-117.
- TĂLÂNGĂ C., (1994), *Căile și dimensiunea procesului de restructurare a industriei în satele României*, Analele Universității București, Geografie, tom XLIII, Editura Universității București, pp. 71-75.
- TĂLÂNGĂ C., (1994), *Tipologia porturilor românești după riscul degradării potențiale a mediului*, Conferința regională de geografie, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 296-300.
- TĂLÂNGĂ C., (1995), *Considerații teoretico-metodologice privind sistemele de transport*, Studii și cercetări de geografie, tom XLII, Editura Academiei Române, București, pp. 107-111.
- TĂLÂNGĂ C., (1995), *Puncte de vedere privind sistemul de transport al zonei metropolitane și al orașului București*, Revista Arhitect Design, nr. 7, București, pp. 12.
- TĂLÂNGĂ C., (1995), *The restructuring of industrial activities in Romanian villages*, Rural changes in Romania, Leicester University, Geography Department, no 33, Marea Britanie, pp. 50-53.
- TĂLÂNGĂ C., (1995), *Publicațiile Societății de Geografie din România în perioada 1976-1995*, Buletinul Societății de Geografie din România, vol. VIII, București, pp.77-132 (bibliografie geografică, cu index tematic 935 titluri).
- TĂLÂNGĂ C., (1995), *Transport, telecommunication and economic restructuring in Romania*, Revue Roumaine de Géographie, tome 39, Editura Academiei Române, București, pp. 107-112.
- TĂLÂNGĂ C., (1996), *Evoluția demografică a orașelor României pe tipuri funcționale*, Geographica Timisiensis, vol. V, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 105-110.
- TĂLÂNGĂ C., (1996), *Transport and internal settlement structure*, Revue Roumaine de Géographie, tome 40, Editura Academiei Române, București, pp. 119-124.
- TĂLÂNGĂ C., (1995-1996), *Considerații geografice privind cultul adventist din România*, Revista Geografică, nr. II-III, Institutul de Geografie, București, pp. 150-154 și Revista "Adu-ți aminte", nr. IX, Editura Diaconescu, Aachen, Germania, pp. 140-150.
- TĂLÂNGĂ C., (1996), *Considerații privind funcția de transport a orașelor României*, A II-a Conferință regională de geografie, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 365-369.
- TĂLÂNGĂ C., (1996), *Aspecte privind activitatea de transport din*

- orașele României*, Geographica Timisien-sis, nr. V, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 119-126.
- TĂLÂNGĂ C., (1997), *Relațiile comerciale ale României cu țările balcanice în secolul XX*, Buletin geografic, nr. 1, Institutul de Geografie, București, pp. 29-33.
- TĂLÂNGĂ C., (1997), *Bibliografia geografică-tradiție, continuitate, necesitate obiectivă și carte de vizită*, Buletin geografic, nr. 1, Institutul de Geografie, București, pp. 97-98.
- TĂLÂNGĂ C., (1997), *Some targets of the European transport system and Romania's integration issue*, Revue Roumaine de Géographie, tome 41, Editura Academiei Române, București, pp. 51-56.
- TĂLÂNGĂ C., (1997), *Considerații geografice privind comunitatea adventistă din București*, Revista Adu-ți aminte, Editura Diaconescu, Aachen, Germania, pp. 247-252.
- TĂLÂNGĂ C., (1998), *Some transport problems in the Bucharest's metropolitan area*, Socio-economic changes in the suburban areas of large cities in Romania and Poland, Geographical international seminars, no 4, Institutul de Geografie, București, pp. 55-59.
- TĂLÂNGĂ C., (1998), *România în sistemul european de transport*, Revista Terra, București, pp. 63-68.
- TĂLÂNGĂ C., (1999), *Considerații geografice privind viitoarea zonă metropolitană București*, Revista Arhitect Design, nr. 1, București, pp. 36-38.
- TĂLÂNGĂ C., (1999), *Considerații geografice privind strategia dezvoltării serviciilor publice de transport în București*, Comunicări de geografie, Facultatea de Geografie, Editura Universității din București, pp. 387-390.
- TĂLÂNGĂ C., (1999), *Rețeaua de căi de comunicații și relațiile dintre așezările urbane din România*, Analele Universității Spiru Haret, seria geografie, nr. 2, Editura Fundației România de Mâine, București, pp. 179-183.
- TĂLÂNGĂ C., (2000), *Caractere generale ale rețelelor de transport din România*, Gorjul geografic, vol. II, Societatea de Geografie, Filiala Gorj, Institutul de Geografie, Tg.Jiu, pp. 145-149.
- TĂLÂNGĂ C., (2000), *Transporturile și sistemele de așezări din România*, Editura Tehnică, București, 192 p.
- TĂLÂNGĂ C., (2000), *Transporturile și structura populației active în orașele României*, Comunicări de geografie, vol. IV, Facultatea de Geografie, Editura Universității din București, pp. 387-390.
- TĂLÂNGĂ C., (2000), *Privire retrospectivă asupra publicațiilor Societății de Geografie în perioada 1995-2000*, Buletinul Societății de Geografie din România, serie nouă, vol. IX, Editura CD Press, București, pp. 83-95.
- TĂLÂNGĂ C., (2001), *Concordanțe și discordanțe între sistemele naționale de transport și cel de așezări*, Geographica Timisiensis, vol. X, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 157-160.
- TĂLÂNGĂ C., (2001), *Considerații privind preocupările geografilor români în domeniul geografiei transporturilor*, Comunicări de geografie, vol. V, Facultatea de Geografie, Editura Universității din București, pp. 407-411.
- TĂLÂNGĂ C., (2001), *Transportation in Romania in the 1990s*, Analele Univ. București, Geografie, L, pp.103-108.
- TĂLÂNGĂ C., (2002), *Considerații privind transporturile din România în ultimul deceniu al secolului XX*, Revista Terra, nr. 1-2/2001, București, pp. 177-179.
- TĂLÂNGĂ C., (2003), *Profesorul Grigore Posea și Societatea de Geografie din România*, Volum omagial. Grigore Posea, Edit.

- Universitară, București, pp. 76-78.
- TĂLÂNGĂ C., (2004), *Profesorul, omul și colegul*, Volum omagial. Mihai Geanana, Edit.Universitară, București, pp.37-39.
- ALEXANDRESCU Valeria, GHEORGHILAȘ A., GHINCEA Mioara, MATEI Elena, PEPTENATU D., SUDITU B. A., TĂLÂNGĂ C., ZAHARIA Liliana, ZAMFIR Daniela, (2004), *Țara Maramureșului și Bucovina*, Edit. Semne, București, 93 p.
- TĂLÂNGĂ C., (2004), *Ion Velcea – profesorul și omul*, Volum omagial. Ion Velcea, Edit.Universitară, București, pp.49-51.
- TĂLÂNGĂ C., (2004), *Unde-s geografi, acolo este și locul meu*, Volum omagial. Ion D.Ilie, Edit.Universitară, București, pp. 38-40.
- TĂLÂNGĂ C., (2004), *Transport system, telecommunication networks and public services in Romania between 1990 and 2000*, Buletinul Societății de Geografie din România, X, pp.125-138, Human Geographies, Journal of Studies and Research in Human Geography, vol.I, 1, 2007, Edit.Universității din București, pp.55-66, ISSN 1843-6587.
- TĂLÂNGĂ C., (2005), *130 de ani de la fondarea Societății de Geografie din România*, Buletinul Societății de Geografie din România, XI, pp.58-60.
- TĂLÂNGĂ C., (2007), *Geografia și didactica geografiei*, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural, București, 125 p., ISBN 978-973-0-05177-3.
- TĂLÂNGĂ C. (2010), *Societatea de Geografie din România între tradiție și continuitate*, Revista Geografică, an II, nr.1, p.38-40.
- TĂLÂNGĂ C. (2010), *Pledoarie pentru un muzeu al Geografiei Românești la aniversarea a 135 de ani de la fondarea Societății de Geografie din România*, Revista Geografică, an II, nr.4, p.12-18.
- TĂLÂNGĂ C. (2012), *Profesorul Ion Zăvoianu-Un geograf pentru geografi*, Personalități contemporane-Ion Zăvoianu, Edit.Transversal, Târgoviște, pp.182-183.
- TĂLÂNGĂ C. (2015), *Organizarea și dinamica sistemelor de transport*, Edit.Universitară, București, 51 p. (Proiect POSDRU/156/1.2/G/141260).
- TĂLÂNGĂ C. (2015), *Planificare teritorială strategică*, Edit.Universitară, București, 50 p. (Proiect POSDRU/156/1.2/G/141260).
- ALEXANDRESCU Valeria, CLIUS Mioara, GHEORGHILAȘ A., MATEI Elena, PEPTENATU D., SUDITU B. A., TĂLÂNGĂ C., ZAHARIA Liliana, ZAMFIR Daniela, (2005), *Maramureș-Bucovina 2005*, Edit.Semne, București, 76 p.
- ALEXANDRESCU Valeria, CLIUS Mioara, GHEORGHILAȘ A., MATEI Elena, PEPTENATU D., SUDITU B. A., TĂLÂNGĂ C., ZAHARIA Liliana, ZAMFIR Daniela, (2006), *Transilvania – Maramureș - Bucovina. Aplicație științifică și metodologică*, Edit. Semne, București, 75 p.
- ALEXANDRESCU Valeria, CLIUS Mioara, GHEORGHILAȘ A., MATEI Elena, PEPTENATU D., SUDITU B. A., TĂLÂNGĂ C., USCATU T., ZAHARIA Liliana, ZAMFIR Daniela, (2007), *Transilvania – Maramureș - Bucovina. Aplicație științifică și metodologică*, Ediția a II-a reactualizată, Edit. Semne, București, 75 p., ISBN 973-624-478-4.
- BEJINARIU Alina, TĂLÂNGĂ C., SUCIU Rodica-Ramona (2013), *The impact of agricultural activities on rural areas. Case study: Cotmeana Piedmont*, 13th SGEM GeoConference on Ecology, Economics, Education And Legislation, www.sgem.org, SGEM2013 Conference Proceedings, ISBN 978-619-

- 7105-04-9 / ISSN 1314-2704, June 16-22, 2013, Vol. 1, pp. 979 – 986, DOI:10.5593/SGEM2013/BE5.V1/S20.128
- BRAGHINĂ C., PEPTENATU D., **TĂLÂNGĂ C.**, ZAMFIR Daniela (2001), *Caiet de practică de specialitate* (an II Geografie. Economia turismului), Editura Printech, București, 48 p.
- BRAGHINĂ C., **TĂLÂNGĂ C.**, DUMBRĂVEANU Daniela, ZAMFIR Daniela, PEPTENATU D., (2003), *București-Brașov. îndrumător pentru practică. Anul I, Geografia turismului*, Edit. Semne, București, 82 p.
- BRAGHINĂ C., **TĂLÂNGĂ C.**, (2008), *Dobrogea.Characteristics of Infrastructure Transportation*, Buletinul Societății de Geografie din România, tom XIII-XIV (XXCIII – XXCIV), Edit.Universitară, București, pp.102-108.
- BRAGHINĂ C., **TĂLÂNGĂ C.**, ZAMFIR Daniela, CEPOIU Andreea-Loreta (2010), *Role of the entrepreneurial sector in the regional development. Case study : Gorj county*, Human Geographies – Journal of Studies and Research in Human Geography, 4.1, p.79-88.
- BUGĂ Dg.,**TĂLÂNGĂ C.**, (2003), *Satul românesc în a doua jumătate a secolului XX și începutul secolului XXI, cu privire specială asupra satului gorjean. Considerații istorice și evoluție demografică*, Revista Crinul satelor, 15 / 2003, ISSN 1222-233X, Centrul județean al Creației Populare, Tg.Jiu, pp.3-7.
- BUGĂ Dg.,**TĂLÂNGĂ C.**, (2004), *Satul în lucrările profesorului Ion Conea – Origine și repartiție în teritoriu*, Revista Litua. Studii și Cercetări, X/2004, Muzeul Județean Gorj, Tg.Jiu, pp.201-210.
- BUGĂ Dg., **TĂLÂNGĂ C.**, SĂGEATĂ R., (2005), *Caracterizare generală a Văii Dunării, Populația și așezările umane*, Geografia României, V, Edit.Academiei, pp. 514-521.
- BUGĂ Dg., **TĂLÂNGĂ C.**, GHENOVICI Alexandra, SĂGEATĂ Radu, (2005), *Sectorul Gura Văii – Călărași, Populația, așezările, aspecte economice*, Geografia României, V, Edit.Academiei, pp. 559-564.
- CEPOIU Andreea-Loreta, **TĂLÂNGĂ C.**, STOICA Ilinca-Valentina (2009), *Living standard differencies in the Bucharest metropolitan space*, în International Symposium “Dimension of change at the beginning pf the XXIst Century, Dimitrie Cantemir University, Tg.Mureș, Edit.Risoprint, Cluj-Napoca, p.541-548.
- CERCLEUX Andreea-Loreta, **TĂLÂNGĂ C.**, (2014), *Patrimoniul maritim de pe coasta atlantică a Franței – diversitate în organizare și modalități de valorificare*, Analele Asociației Profesionale a Geografilor din România, vol. V, 5, pp.99-106.
- ERDELI G., **TĂLÂNGĂ C.**, POPESCU Claudia, (2000), *Development of public services policies in Bucharest*, în volumul “Integrated urban system and sustainability of urban life”, Editura Tehnică, București, pp. 475-486.
- GÂȘTESCU P., IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (2005), *Criterii de delimitare a litoralului românesc*, Geografia României, V, Edit.Academiei, pp.791-796.
- GOLCEA Jenica, **TĂLÂNGĂ C.**, (1986), *Diasonul - mijloc de învățământ cu valențe interdisciplinare*, Revista Terra, nr. 3, pp. 45-46.
- IACOB Gh., **TĂLÂNGĂ C.**, (1997), *Estimări asupra potențialului agricol al zonei periurbane a Bucureștiului*, Comunicări de geografie, Facultatea de Geografie, Editura Universității din București, pp. 77-81.

- IANOȘ I., POPESCU Claudia, **TĂLÂNGĂ C.**, (1988), *Industrializarea și organizarea spațiului geografic*, Revista Terra, nr. 3-4, pp. 67-74.
- IANOȘ I., POPESCU Claudia, **TĂLÂNGĂ C.**, (1989), *Coordonate geodemografice actuale în Delta Dunării*, Revista Terra, nr. 3-4, pp. 76-79.
- IANOȘ I., POPESCU Claudia, **TĂLÂNGĂ C.**, (1989), *L' évolution comparée du nombre d' habitants dans la Plaine d' Arad et le pays de Zarand*, Analele Universității București, geologie-geografie, tom XXXVIII, pp. 99-104.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, POPESCU Claudia, (1989), *The role and place of centres with inter-communal functions in the territorial development of Romania's industry*, Revue Roumaine de Géologie, Géophysique et Géographie, Géographie, tome 33, Editura Academiei R.S. România, pp. 9-15.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, UGRON AL., (1992), *Analiza geografică a fostelor reședințe de județ din România*, Studii și Cercetări de Geografie, tom XXXIX, Editura Academiei Române, pp. 3-10.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1993), *Impactul imediat al prăbușirii regimului politic comunist asupra sistemului urban românesc*, Analele Universității București, Geografie, tom XLII, București, pp. 75-81.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1993), *Some geographical remarks on the Romanian voters' options in the Parliamentary and presidential elections*, Revue Roumaine de Géographie, tome 37, Editura Academiei Române, pp. 3-11.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, DOBRACA L., (1993), *Demographic changes in Romania's towns today*, Studia i materialy, 2 - 1993, Proceedings of the Conference Urban and industrial change in the new economic order in the former socialist countries, Institutul de Geografie, Lodz, Polonia, pp. 91-96.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1993), *Analiza comparativă a opțiunilor electoratului român la alegerile legislative din perioada post-comunistă*, Geographica Timisiensis, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 105-112.
- IANOȘ I., UNGUREANU AL., DOBRACA L., GURAN Liliana, IACOB Gh., **TĂLÂNGĂ C.** et.al., (1994), *Zentrensysteme als Träger des Raumentwicklung in Mittel-und Osteuropa*, 37, Institut für Landeskunde, Leipzig, Germania, 156 pp.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1994), *Orașul și sistemul urban românesc în condițiile economiei de piață*, Institutul de Geografie, București, 127 p.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1996), *Structura și dinamica funcțională a orașelor mici din România*, A II-a Conferință regională de geografie, Universitatea de Vest, Timișoara, pp. 342-347.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (1996), *Opțiuni politice, Alegerile parlamentare (1992)*, România - Atlas istorico-geografic, Editura Academiei Române, București, pp. 138.
- IANOȘ I., POPESCU Claudia, **TĂLÂNGĂ C.**, (1996), *Repartiția geografică a unor grupuri sociale marginale în România*, Studii și Cercetări de Geografie, tom XLIII, Editura Academiei Române, pp. 13-21.
- IANOȘ I., **TĂLÂNGĂ C.**, (2007), *Opțiuni politice. Alegerile parlamentare (1992-2004)*, planșa 38, pp. 205-206 și text explicativ pp. 130-131 în România. Atlas istorico-geografic, ediția a II-a revăzută și adăugită, Edit. Academiei Române, București.
- IANOȘ I., VELCEA Valeria, POPESCU Claudia Rodica, **TĂLÂNGĂ C.**, BERZA, Victoria Marinela, IACOB Gh., SĂGEATĂ Radu, GURAN

- Liliana, CHIVOIU N., DOBRACA L., (1998), *A Guide to Field Trips*, IGU Commission Conference on Urban Development and Urban Life, Institutul de Geografie, București, 70 p.
- IANOȘ I., TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., VÂRDOL Amalia, (1999-2000), *Romania-Bulgarian cross-border cooperation. Reality and wishes*, Revue Roum. de Geographie, 43-44, pp.73-83.
- IANOȘ I., BRAGHINĂ C., TĂLÂNGĂ C., ZAMFIR Daniela, (2004), *Outils et methodes de diagnostic at action territoriale. Le Bassin superieur de l'Arieș*, Buletinul Societății de Geografie din România, X, pp.83-96.
- IANOȘ I., TĂLÂNGĂ C., (2005), *Geografie urbană și geografie rurală*, Edit. CREDIS, București, 121 p., ISBN 973-734-041-8.
- IANOȘ I., HUMEAU J.B., TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., ANCUȚA Cătălina, BOGDAN L., (2010), *Ethics of space and the treatment of most disavantaged areas*, Carpathian Journal of Earth and Environment Sciences, vol.5, 2, pp. 211-217.
- IANOȘ I., TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., GHEORGHE Andra-Cătălina (2010), *Characteristics of the industrialization process around the moment of collapse of a centralized political system. Romania as a case study*, Forum geografic. Studii și cercetări de geografie și protecția mediului, 9, Universitatea din Craiova, pp.161-172.
- IANOȘ I., STOICA Ilinca-Valentina, TĂLÂNGĂ C., VAIDIANU Natașa (2012), *Politics of tourism development in Danube Delta Biosphere Reserve* în vol. Conference Proceedings International Multidisciplinary 12th Scientific GeoConference, SGEM 2012, IV, STEF 92 Technology LTD, Sofia, Bulgaria, ISSN: 1314-2704, pp. 1067-1074.
- IANOȘ I., STOIAN Daniela, SAGHIN Irina, TĂLÂNGĂ C., MERCIU Florentina-Cristina, ZAMFIR Daniela, VAIDIANU Natașa, SCHVAB A., CERCLEUX Andreea-Loreta, PINTILII R.D., PASCARIU G., IOJA C., BRAGHINĂ C., STOICA Ilinca-Valentina, PEPTENATU D., DRĂGHICI C. (2014), *București și zona sa metropolitană. Privire comparativă cu Sofia și Atena / Bucharest and its metropolitan area. A comparative view with Sofia and Athens*, Espon Programme GROSEE / Growth Poles in South-East Europe, Edit.Universitară, București, 63 p.
- IANOȘ I., PETRIȘOR Al.-I., ZAMFIR Daniela, CERCLEUX Andreea-Loreta, STOICA Ilinca-Valentina, TĂLÂNGĂ C. (2013), *In search of a relevant index measuring territorial disparities in a transition country. Romania as a case study*, DIE ERDE Journal of the Geographical Society of Berlin, Vol. 144, No. 1/2013, pp. 69-81.
- IELENICZ M., TĂLÂNGĂ C., (2004), *The Romanian Geographical Society. Past and Present*, Buletinul Societății de Geografie din România, X, pp. 5-8.
- IELENICZ M., TĂLÂNGĂ C., (2006), *Romanian Geographical Society and its founder: King Carol I*, Buletinul Societății de Geografie din România, XII, pp. 5-7.
- IORDAN I., TĂLÂNGĂ C., GHENOVICI Alexandra, SĂGEATĂ R., (2005), *Caracterizare generală a Văii Dunării. Economia*, Geografia României, V, Edit. Academiei, pp.522-529.
- IORDAN I., TĂLÂNGĂ C., GHENOVICI Alexandra, (2005), *Caracterizare generală a Văii Dunării. Turismul*, Geografia României, V, Edit. Academiei, pp. 530-531.
- PEPTENATU D., TĂLÂNGĂ C.,

- PINTILII R., (2008), *Roľul sectorului antreprenorial în tratamentul ariilor profund dezavantajate*, Comunicări de Geografie, XII, Facultatea de Geografie, Editura Universităţii din Bucureşti, pp.355-358.
- PETRIŞOR A-I., IANOŞ I., **TĂLÂNGĂ C.** (2010), *Land cover and use changes focused on the urbanization processes in Romania*, Environmental Engineering and Management Journal, vol.9, 6, Iaşi, pp.765-771.
- POPESCU Claudia, **TĂLÂNGĂ C.**, IANOŞ I., (1989), *Diversificarea activităţilor industriale în centrele urbane specializate*, Studii şi cercetări de geologie, geofizică, geografie, Geografie, tom XXXVI, Editura Academiei R.S.România, Bucureşti, pp. 15-20.
- POPESCU Claudia, DOBRACA L., **TĂLÂNGĂ C.**, (1997), *Modificări recente în profilul funcţional al Bucureştiului*, Revista geografică, nr. IV, Institutul de Geografie, Bucureşti, pp. 14-21.
- STOICA Ilinca Valentina, **TĂLÂNGĂ C.**, ZAMFIR Daniela (2010), *Urban-rural interface: general remarks. Application in the Romanian system of settlements*, Analele Universităţii din Oradea – Seria Geografie, XX, 2, ISSN 1221-1273, E-ISSN 2065-3409, pp.238-245.
- STOICA Ilinca Valentina, **TĂLÂNGĂ C.**, BRAGHINĂ C., ZAMFIR Daniela (2011), *Ways of managing the urban-rural interface. Case study: Bucharest*, Analele Universităţii din Oradea, Seria Geografie, no2/2011, ISSN 1454-2749, pp. 313-322.
- STOICA Ilinca Valentina, **TĂLÂNGĂ C.**, BRAGHINĂ C., ZAMFIR Daniela (2012), *Environmental degradation due to anthropic actions. Case study: Saratel drainage basin (Romania)*, în Ramos Rodrigues R.A., Straupe I., Panagopoulos T. (2012), Recent research in environment, energy systems and sustainability. Proceedings of the 8th WSEAS International Conference on Energy, Environment, Ecosystems and Sustainable Development (EEESD '12), WSEAS Press, University of Algarve, Portugal, pp. 238-242.
- SUCIU Rodica-Ramona, **TĂLÂNGĂ C.**, BEJINARIU Alina (2013), *The intensity of the agricultural use of the land and its consequences in the Transylvanian Sub-Carpathians*, 13th SGEM GeoConference on Ecology, Economics, Education And Legislation, www.sgem.org, SGEM2013 Conference Proceedings, ISBN 978-619-7105-04-9 / ISSN 1314-2704, June 16-22, 2013, Vol. 1, pp. 1025 – 1032, DOI:10.5593/SGEM2013/BE5.V1/S20.134.
- SUCIU Rodica-Ramona, **TĂLÂNGĂ C.**, BEJINARIU Alina (2013), *The impact of the demographical regime on the administrative-territorial units' classification. A case study: the Transylvanian Subcarpathians and Cotmeana Piedmont*, The 19th International Conference "The Knowledge-Based Organization", Conference Proceedings, 2, Nicolae Bălcescu Land Forces Academy Publishing House, Sibiu, pp.663-668.
- SUCIU Rodica-Ramona, **TĂLÂNGĂ C.**, BEJINARIU Alina (2014), *Changes in the population structure in the Transylvanian Subcarpathians and Cotmeana Piedmont*, in Academica Science Journal, Nr. 1(4)-2014, p.57-63, Tg. Mures.
- ŞERBAN P.R., **TĂLÂNGĂ C.**, (2015), *Is Social Resilience an Economic Issue or Just the Ability of Communities to Cope with External Stress ?*, Journal of Urban and Regional Analysis, VII, 1, pp.59-68.
- ŞERBAN P.R., **TĂLÂNGĂ C.**, SĂGEATĂ R., BAROIU Dg., (2015), *Increasing*

- the Rural Communities' Resilience through Uncertain Territorial System*, Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences, 10, 3, pp.167-176.
- ȘTEFAN TODICĂ Narcizia, TĂLÂNGĂ C., (2016), *The Migratory Dynamics in the Rural Area of Constanța County*, Analele Universității din Oradea, Seria Geografie, XXVI, 2, pp.181-187.
- TĂLÂNGĂ C., POPESCU Claudia, IANOȘ I., (1988), *Caracteristici ale evoluției numerice a populației Deltei Dunării în secolul XX*, Studii și cercetări de geologie, geofizică, geografie, Geografie, tom XXXV, Editura Academiei R.S.România, București, pp. 39-44.
- TĂLÂNGĂ C., POPESCU Claudia, (1991), *Influența dezvoltării economice asupra evoluției numerice a populației în Depresiunile Giurgeu-Ciuc*, Revista Terra, nr. 1, București, pp. 40-44.
- TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., (1998), *Estimări asupra potențialului economic actual al județului Gorj*, Gorjul geografic, vol. I, Societatea de Geografie din România, Filiala Gorj, Tg.Jiu, pp. 89-93.
- TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., (2000), *Considerații privind evoluția funcțională a orașelor-porturi dunărene*, Revista Terra, nr. 2, București, pp. 87-89.
- TĂLÂNGĂ C., SUDITU B. A., PEPTENATU D., (2001), *Aplicația științifică și metodologică pe teren*, Editura Printech, București, 67 p.
- TĂLÂNGĂ C., SUDITU B. A., GHEORGHILĂȘ A., PEPTENATU D., GHINCEA Mioara, (2002), *Ghid pentru aplicația științifică și metodologică (anul III de studii)*, Facultatea de Geografie, București, 64 p.
- TĂLÂNGĂ C., SUDITU B. A., GHEORGHILĂȘ A., PEPTENATU D., GHINCEA Mioara, MATEI Elena, ALEXANDRESCU Valeria, (2003), *Maramureș-Bucovina 2003*, Edit. Semne, București, 86 p.
- TĂLÂNGĂ C., PEPTENATU D., GHEORGHILĂȘ A., DRĂGHICI C., (2003), *Caiet de practică de specialitate, Litoral 2003, Anul II, Geografia turismului*, Edit. Semne, București, 55 p.
- TĂLÂNGĂ C., GHENOVICI Alexandra, SĂGEATĂ R., (2005), *Sectorul Baziaș-Gura Văii (Defileul Porțile de Fier), Populația, așezările și aspecte economice*, Geografia României, V, Edit.Academiei, pp.559-564.
- TĂLÂNGĂ C., BRAGHINĂ C., (2009), *The role of transport infrastructure in Dobruđa related to the amplification of connections between the European Union and the Euro-Asian area în Die Dobrudscha*, Sudosteuro-pa-Studien, Band 76, VerlaOtto Sagner, Munchen-Berlin, ISBN 978-3-86688-068-9, pp. 65-72.
- TĂLÂNGĂ C., ZAMFIR Daniela, STOICA Ilinca Valentina, (2010), *Urban-rural interface, polycentric development and transportation systems. Case study: Bucharest Metropolitan Area*, Human Geographies – Journal of Studies and Research in Human Geography, 4.2, pp.47-52.
- TĂLÂNGĂ C., PEPTENATU D., STOICA Ilinca-Valentina (2010), *Functional structure of deeply disantaged areas in Gorj County*, Analele Universității București, Geografie, LIX, pp. 65-72.
- TĂLÂNGĂ C., ZAMFIR Daniela, STOICA Ilinca Valentina (2010), *Planification du terroire dans le contexte europeen et national*, în vol. Elements de planification territoriale et developpement regional (eds. Ianoș I., Popa N., Cercleux Andreea Loreta), Edit. Universitară, București, pp.11-27.

- TĂLÂNGĂ C., DUMITRACHE Liliana, VĂIDIANU Natașa, (2014), *Evaluarea studenților din domeniul Geografie*, în vol. *Reforma curriculară și piața forței de muncă pentru domeniul Geografie* (coordonator Ioan Ianoș), Edit. Universitară, București, pp.133-141.
- TĂLÂNGĂ C., NAE Mariana, SIMION G., (2015), *Sociologie urbană și demografie*, în vol. *Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale*, Documentații pentru geografi urbaniști (coordonator proiect Ioan Ianoș), Edit. Universitară, pp.101-126.
- VĂIDIANU Maria-Natașa, SCHVAB A., TĂLÂNGĂ C. (2012), *Piața forței de muncă în lumina crizei și a Strategiei Europa 2020: comparații europene*, Analele Asociației Profesionale a Geografilor din România, vol. III, 3, pp. 65-84.
- VIȘAN Gh., TĂLÂNGĂ C., (2002), *Agrarian Practices in the Southern Carpathians*, Problemi na Geografiata, (Problems of Geography), Bulgarian Academy of Sciences, 3-4/2002, pp.116-120.
- ZAMFIR Daniela, TĂLÂNGĂ C., STOICA Valentina Ilinca (2009), *Romanian Small Towns Search in Own Identities*, Journal of Urban and Regional Analysis, 1, 1, University of Bucharest, ISSN 2067-4082, pp. 41-53.
- ZAMFIR Daniela, BRAGHINĂ C., TĂLÂNGĂ C., (2011), *Demographic and economic vulnerabilities within the suburban area of Târgu Jiu*, Analele Universității din Oradea, Seria Geografie, no2/2011, ISSN 1454-2749, pp. 286-293.
- ZAMFIR Daniela, TĂLÂNGĂ C., STOICA Ilinca Valentina (2011), *Assessing geo-demographic dysfunctionalities within the urban-rural interface. Case study: the cities of Botosani*, Human Geographies – Journal of Studies and Research in Human Geography, 5, 2, ISSN 1843-6587, pp. 79-83.
- ZAMFIR Daniela, PASCARIU G, TĂLÂNGĂ C., IANOȘ I. I., (2012), *Sustainable development of the urban-rural interface of Bucharest city*, în vol. *Proceedings International Multidisciplinary 12th Scientific GeoConference, SGEM 2012, IV, STEF 92 Technology LTD, Albena, Bulgaria, ISSN: 1314-2704*, pp. 1105-1113.
- x x x (2000), *Atlas de la Roumanie*, CNRS - Libergeo, Montpellier, Franța, 167 p. (eds. Rey Violette, Groza Octavian, Ianoș Ioan, Pătroescu Maria) (în colaborare) (lucrarea a apărut și în limba română, Edit. RAO, 2002).
- x x x (2007), *Atlasul României*, Edit. RAO, București, 168 p., ISBN 973-8175-34-8 (autori principali și editori Violette Rey, Octavian Groza, Ioan Ianoș, Maria Pătroescu).
- x x x (2008), *Dicționarul Geografic al României*, vol.I, A – L, Edit.Academiei Române, București (Foaia Orșova).
- x x x (2009), *Dicționarul Geografic al României*, vol II, M – Z, Edit.Academiei Române, București (Foaia Orșova și Foaia Satu Mare).
- x x x (2010), 2. *Elemente de dinamică teritorială (p. 45-84)*, 3.1. *Spre o inserție optimă a universităților în dezvoltarea regională și locală (p. 85-88)*, 4.1 *Tipuri de nevoi la nivelul marilor orașe (p. 135-137)*, 5. *Oferta universităților pe domenii și regiuni de dezvoltare (p. 155-222)*, 6.4. *Analiza comparativă a centrelor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare (p. 243-255)*, 7.4. *Infrastructura universitară socială (p. 275-277)*, 8.5. *Revitalizarea activității de cercetare uni-*

versitară (p.287-289), 9.3. *Implicarea universităților în procesul de dezvoltare regională* (p.304-322), în vol. *Insertia teritorială a universităților din România* (coord.Ianoș Ioan), Edit. Universitară, București.

x x x (2015), *Strategia de dezvoltare urbană* (coordonator) : *Introducere* (p.49-51), *Localizare geografică, accesibilitate și poziție în context suprateritorial; Cadrul natural* (p.51-55); *Populația și forța de muncă* (în colaborare Dumitrache Liliana, **Tălângă C.**) (pag.55-58); *Infrastructură și servicii publice, Capacitate administrativă* (în colaborare Tălângă C., Simion G.), (pag.63-64), în vol. *Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale, Strategii* (coordonator proiect Ioan Ianoș), Edit. Universitară, București.

IANOȘ, I., CERCLEUX, A-L., COCHECI, R-M., **TĂLÂNGĂ, C.**, MERCIU, F-C., MANEA, C-A. (2020), *Smart City Needs a Smart URBAN-Rural Interface. An overview on Romanian Urban Transformations*, In: Augusto, J.C (editor), *Handbook of Smart Cities*, Springer, 1551-1570.

3.Lista contractelor de cercetare (1986-2018)

SINTEZĂ

Conducător teme de cercetare: 13 din care un grant CNCSIS, (2003-2005) și un grant PN II (2009-2011).

Contribuții la teme de cercetare incluse în planul Institutului de Geografie al Academiei Române: 44 din care 1 (realizată în colaborare) la solicitarea Guvernului României.

Contribuții la teme de cercetare realizate cu diverși beneficiari: 57 din care 6 teme cu instituții din străinătate: Institutul de Geografie din Leipzig,

Germania; European Policies Research Centre, Glasgow, Marea Britanie; Proiectul EU-GENIA (Uniunea Europeană), Banca Mondială, Programul ESPON

Conducător teme de cercetare:

1. *Atlasul geografic al Bucureștilor*, Institutul de Geografie, 1994.
2. *Model conceptual de restructurare a rețelei de localități*, contract cu Urbanproiect București, 1995. (contract obținut prin licitație).
3. *Impactul transportului fluvial asupra așezărilor dunărene*, contract cu Univ. București, 1995.
4. *Zona periurbană a Bucureștiului - stadiul actual al dezvoltării economice*, contract cu Urbanproiect București, 1996. (contract obținut prin licitație).
5. *Elemente de presiune umană asupra mediului în Carpații Orientali*, contract cu Universitatea București, 1996.
6. *Implicații ale restructurării funcționale a Mun.București*, contract cu Centrul de Proiectare Urbană, București, 1996-1997. (contract obținut prin licitație).
7. *Politici de dezvoltare economică locală și a serviciilor publice în Municipiul București și aria sa metropolitană*, contract cu Centrul de Proiectare Urbană, București, 1997-1998. (contract obținut prin licitație).
8. *Monografii, dicționare, bibliografii*, Institutul de Geografie, 1997-2000.
9. *Dimensiuni actuale ale procesului de terțiarizare în orașele României*, Contract CNCSIS (2003-2005). (contract obținut prin competiție).
10. *Interfața urban rural în contextul dezvoltării policentrice*, Contract PN II, CNCSIS, (2009-2011), contract obținut prin competiție (locul 4 într-o ierarhie de 79 de propuneri de contracte).
11. *Reactualizare PATJ Botoșani*, (cadrul natural și populația), contract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și

Urbanism "Ion Mincu" (2009-2010).

12. *Axa de dezvoltare Ploiești-București-Giurgiu, axă structurantă a dezvoltării sudului României*, subcontract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" (2013-2014), beneficiar final Ministerul Dezvoltării.

13. *Reactualizare PUG – București* subcontract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" (2014), beneficiar final Primăria Municipiului București

Contracte de cercetare științifică realizate cu diverși beneficiari:

Ecoregiunile României: hărți ale utilizării terenurilor la sc.1:200 000 pentru județele Suceava și Alba și 6 pag. text (contract cu Ministerul Mediului, 1991).

Ecoregiunile României: hărți ale utilizării terenurilor la sc.1:200 000 pentru județele Caraș Severin și Brăila și 6 pag. text (contract cu Ministerul Mediului, 1992).

Plan de amenajare locală pe râul Prut (20 pag. și 3 fig.) (contract cu Urbanproiect București, 1992).

Central system of Romania, capitolul privind transporturile și telecomunicațiile (contract cu Inst. de Geografie din Leipzig, Germania, 1993).

Delta Dunării, Așezările și populația (în colaborare cu I.Ianoș și L.Dobraca), (contract cu Urbanproiect București, 1993).

Delimitarea zonei litorale, Criterii de geografie umană (în colaborare cu I.Ianoș și L.Dobraca), (contract cu Urbanproiect București, 1993).

Ecoregiunile României, capitolele privind utilizarea terenurilor în cele 8 ecoregiuni din partea de est a

României (contract cu Ministerul Mediului, 1993).

Principii ale funcționării sistemului de localități și factori geografici cu influență asupra organizării rețelei naționale de localități (100 pag. text și fig., în colaborare cu I. Ianoș și L. Dobraca), (contract cu Urbanproiect București, 1994).

Definirea criteriilor pentru obiectivarea analizei situației existente, diagnoza stării orașului București și a teritoriului său metropolitan (200 pag. în colaborare), (contract cu Centrul de Proiectare Urbană București, 1994).

Elemente economico-sociale relevante pentru delimitarea zonei periurbane a Bucureștilor - Potențialul agricol (10 pag. și 4 fig., în colaborare cu Florica Bordânc), (contract cu Urbanproiect București, 1995).

Model conceptual de restructurare a rețelei de localități (80 pag. și 22 fig., în colaborare cu I. Ianoș, Gh. Iacob și L. Dobraca), (contract cu Urbanproiect București, 1995).

Impactul transportului fluvial asupra așezărilor dunărene (30 pag. și 8 fig. în colaborare cu Claudia Popescu și R.Săgeată), (contract cu Universitatea București - Centrul de Cercetări pentru Calitatea Mediului și Studii de Impact, 1995).

Situation and prospects of Romania - capitolele: Firme private mici și mijlocii (15 pag. și 3 fig. în colaborare cu Sorina Vlad), *Transporturile* (23 pag. și 3 fig.), *Comerțul exterior al României* (2 pag. și 1 tabel), (contract cu European Policies Research Centre, Glasgow, Marea Britanie, 1995-1996).

Delimitarea teritoriului de susținere și a nivelului de centralitate a Bucureștiului....: capitolele: Aspecte metodologice (4 pag. în colaborare cu I.Ianoș), *Aprovizionarea cu produse agricole perisabile* (8 pag. și 5 fig., în

- colaborare cu Gh.Iacob), (contract cu Centrul de Proiectare Urbană, București, 1995-1996).
- Zona periurbană a Bucureștiului - stadiul actual al dezvoltării economice:* capitolele: Estimări asupra potențialului economic (4 pag. și 2 fig. în colaborare cu I.Ianoș), Caracterizarea activităților agricole (14 pag. și 18 fig în colaborare cu Gh.Iacob), Caracteristicile industriei (8 pag. și 6 fig. în colaborare cu Claudia Popescu), Stadiul dezvoltării serviciilor pentru ramurile economiei (2 pag. și 1 fig. în colaborare cu Claudia Popescu), Probleme și disfuncționalități (2 pag.), (contract cu Urbanproiect București, 1996).
- Evoluția și structura sistemului urban românesc,* capitolele: Evoluția procesului de urbanizare în România (7 pag. și 4 fig., în colaborare cu I.Ianoș), Dinamica diferențiată a orașelor (49 pag și 15 fig. în colaborare cu Claudia Popescu, Liliana Guran, Gh.Iacob și Al.Ugron), Relațiile urban-urban (14 pag. și 2 fig. în colaborare cu I.Ianoș), (Grant 2022, Ministerul Cercetării și Tehnologiei, 1996).
- Implicații ale restructurării funcționale a Mun.București,* capitolele: Implicații ale restructurării funcționale asupra teritoriului său urbanizat (42 pag. text și fig., în colaborare cu Veselina Urucu, I.Ianoș, Gh.Iacob, L.Dobraca, Claudia Popescu), Reglementări preliminare de amenajare (6 pag. text și fig.), Conturarea noului sistem urban al Bucureștiului pe variante de dezvoltare (6 pag.text și fig.), (contract cu Centrul de Proiectare Urbană, București, 1996-1997).
- Elemente de presiune umană asupra mediului în Carpații Orientali:* 40 de planșe A3, în colaborare cu Gh.Iacob, Sorina Vlad, R.Săgeată, Claudia Popescu, L.Dobraca), (contract cu Universitatea București, Centrul de Cercetări pentru Calitatea Mediului și Studii de Impact, 1996-1997).
- Studiul zonelor de influență a orașelor. Delimitarea ariilor majore de potențial economic.* (40 pag. text și fig. format A3, în colaborare cu I.Ianoș, Gh.Iacob, Claudia Popescu, L.Dobraca), (contract cu Urbanproiect București, 1997).
- Politici de dezvoltare economică locală și a serviciilor publice în Municipiul București și aria sa metropolitană,* (100 pag. text și fig. în colaborare cu I.Ianoș, Claudia Popescu, Sorina Vlad, Veselina Urucu, Liliana Guran-Nica, R.Săgeată, Gh.Iacob), (contract cu Centrul de Proiectare Urbană București, 1997-1998).
- Evoluția spațio-temporală, caracteristicile structurale și funcționale ale zonelor industriale din municipiul București:* (în colaborare), (contract încheiat între Facultatea de Geografie, Catedra de Geografie Umană și Economică și Institutul de Economie Națională, 1999).
- Indicatori sintetici privind delimitarea zonei metropolitane București* (în colaborare), contract încheiat între Institutul de Geografie și Centrul de Proiectare Urbană al Mun.București, 1999.
- Sinteze din studii și chestionare privind dezvoltarea activităților economice în raport cu relațiile spațiale ale platformelor industriale din Mun.București* (în colaborare), contract încheiat între Facultatea de Geografie, Catedra de Geografie Umană și Economică și SC Arhitext Intelsoft SRL București, 2000.
- Analiza sintetică integratoare (funcțiile, relațiile spațiale și analize socio-umane ale zonelor industriale),* Contract încheiat între Univ. București și Inst. de Economie Națională, 1999.
- Dinamica structurilor interne urbane și rurale din România în perioada de tranziție,* Grant nr. 6154/2000 B 20, ANSTI (în colaborare), 2000.

- Analiza sintetică integratoare (funcțiile, relațiile spațiale și analize socio-umane ale zonelor industriale), Studiu de caz: Platforma industrială Faur Republica, Contract încheiat între Univ. București și Inst. de Economie Națională, 1999-2000 (în colaborare).*
- Impactul destrucurării industriei în orașele monospecializate asupra dezvoltării locale și regionale în România, Contract 35262 /2001, Tema 86, cod CNCSIS 1294 (în colaborare) (2000-2003).*
- Studiu privind zonele expuse la riscuri naturale și tehnologice din județul Alba (contract nr.623/2000 încheiat între Univ. București, Facultatea de Geografie și Proiect Alba SA, în colaborare), 2000.*
- Instrumente și metode de acțiune teritorială (bazinul superior al Arieșului, județ Alba), contract 5925/2001, între Univ. București și Consiliul județean Alba (în colaborare), în cadrul Proiectului EU-GENIA (finanțat de Uniunea Europeană).*
- Sisteme de așezări umane, Grant nr. 3/1999 (1999-2002), CNCSIS, Banca Mondială (în colaborare).*
- Studiu de marketing socio-urban pentru PUZ (plan urbanistic zonal) – Zona Panduri; PUZ - închidere inel de circulație în zona sudică a municipiului București; PUZ – principalele penetrații rutiere – Autostrada București – Constanța, contract nr.17416/2001, încheiat între Metroul SA și Universitatea din București (Centrul Interdisciplinar de Cercetări Avansate asupra Dinamicii Teritoriale) (în colaborare).*
- Romania. Rural-Urban Linkages Study – capitolul Geographical distribution of public services, infrastructure and investment: 1990-2001 – contract personal obținut prin concurs de ofertă, încheiat cu Banca Mondială - Filiala România, 2002.*
- PATZ – Zona Aglomerației Urbane și Zona Metropolitană ale Municipiului București, contract încheiat între Intergraph Computer Services – România și CICADIT (2003-2006) (în colaborare).*
- Impactul procesului de privatizare în agricultura României, contract CNCSIS, (2003-2005). (în colaborare).*
- Dimensiuni actuale ale procesului de terțiarizare în orașele României, Contract CNCSIS (2003-2005). (în colaborare).*
- Evaluarea potențialului agro-turistic al județului Alba și elaborarea unui model de valorificare în scopul reducerii disparităților teritoriale în contextul dezvoltării rurale durabile, AGRAL PNCD 1, 345 / 2004 (în colaborare).*
- Infrastructura pentru educație – abordare teoretică și analize teritoriale - contract nr.142321 / 2005, CICADIT - INCD – UrbanProiect București.*
- Sectorul antreprenorial și rolul său în atenuarea disparităților regionale. Studiu de caz, județul Gorj, PN II, 2007-2009.*
- Nouvelle approche des changements des sociétés rurales du Delta du Danube (Roumanie) (contract PAI Brâncuși, codul 14888SK, 2007-2008)*
- Elaborarea conceptului strategic de dezvoltare teritorială România 2030, 2008-2009, contract nr 384/2008, INCD URBANPROIECT*
- Cercetări privind implicarea universităților românești în procesul de restructurare urbană și dezvoltare regională, PN II 98 – 028 /2007.*
- Interfața urban-rural în contextul dezvoltării policentrice, contract PN II, 2009-2011.*
- Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal-Zona Periurbană Brăila. Analiza economică în profil teritorial și elemente de perspectivă economică referitoare la teritoriile specificate*

- prin propunerea tehnica (contract cu Universitatea de Arhitectura si Urbanism Ion Mincu, pentru consiliul Judetean Brăila), 2009.
- Actualizarea Planului de Amenajare a Teritoriului Judetului Gorj - Analiza situatiei existente, probleme si disfunctionalitati privind cadrul natural, economia si populatia,* (contract cu Universitatea de Arhitectura si Urbanism Ion Mincu, pentru consiliul Judetean Gorj), 2009.
- Analiza diagnostic si propuneri privind cadrul natural si structura socio-demografica in cadrul Actualizarea PATJ Botosani,* (contract cu Universitatea de Arhitectura si Urbanism Ion Mincu, pentru consiliul Judetean Botosani), 2009.
- Optimizarea procesului de inserție a absolvenților din domeniul Geografie pe piața forței de muncă,* Contract POSDRU/86/1.2/S/57462 (2011-2013).
- GROSEE – Emergence of Growth Poles Network in South-East of Europe,* 2012-2012, ESPON Program.
- SIESTA – Spatial Indicators for a Europe 2020 Strategy Territorial Analysis* (2012-2013), ESPON Program.
- Axa de dezvoltare Ploiești-București-Giurgiu, axă structurantă a dezvoltării sudului României,* subcontract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu” (2013-2014), beneficiar final Ministerul Dezvoltării.
- Reactualizare PATN – secțiunea Rețele de localități - subcontract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”* (2013-2014), beneficiar final Ministerul Dezvoltării.
- Reactualizare PUG – București subcontract CICADIT – Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”* (2014), beneficiar final Primăria Municipiului București.
- Inovarea și creșterea calității în învățământul superior geografic prin dezvoltarea unor ghiduri ca instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale,* FONDUL SOCIAL EUROPEAN, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa prioritară 1 – „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul major de intervenție 1.2 – „Calitate în învățământul superior”, Numărul de identificare al contractului: POSDRU/156/1.2/G/141105.
- Promovarea inovării și asigurării calității în domeniul dezvoltării teritoriale inteligente prin elaborarea unui program de studii interdisciplinare de masterat,* FONDUL SOCIAL EUROPEAN, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa prioritară 1 – „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul major de intervenție 1.2 – „Calitate în învățământul superior”, Numărul de identificare al contractului: POSDRU/156/1.2/G/141260.
- Reactualizare PATJ Ialomița,* (2018), Subcontract CICADIT – Intergraph Computer Services SRL, Beneficiar final: CJ Ialomița.
- Reactualizare PATJ Bacău,* (2018), Subcontract CICADIT – Intergraph Computer Services SRL, Beneficiar final: CJ Bacău.
- Reactualizare PATJ Tulcea,* (2018-2019).
- Contract CTR 52/2018: Analiza și generarea modelelor și politicilor de dezvoltare regională fondate pe valorizarea patrimoniului și identității culturale,* UB.

4. LISTA COMUNICĂRILOR ȘTIINȚIFICE (1978-2021)

Evoluția teritorială a orașului București, Facultatea de geologie - geografie, București, Sesiunea anuală a cercurilor științifice studențești, 3 mai 1978.

Evoluția teritorială a orașului București, Conferința națională a Cercurilor științifice studențești, Craiova, 19 noiembrie 1978, premiul III.

Influența orașului București asupra mediului înconjurător, Facultatea de geologie - geografie, București, Sesiunea anuală a cadrelor didactice, cercetătorilor și studenților, 26 aprilie 1979.

Asupra conținutului volumului "Lecturi geografice Africa", Sesiunea științifică a Societății de Științe Geografice, Tulcea, 12-13 august 1979.

Considerații geografice privind corelația dintre populație și evoluția teritorială a orașului București, Colocviul național de geografia populației și așezărilor umane, București, 11-12 aprilie 1983.

Zonele funcționale ale sectorului 5, Sesiunea anuală a Filialei București a Societății de Științe Geografice, 20-22 mai 1983.

Caietul de geografie pentru clasa a V-a și rolul lui în procesul de predare învățare a geografiei fizice, Congresul național de geografie, București, 1-4 august 1984.

Diason-ul, mijloc de învățământ cu valențe interdisciplinare, Sesiunea anuală a Filialei București a Societății de Științe Geografice, București, 18 mai 1985 (în colaborare cu Jenica Golcea).

Valorificarea acțiunilor turistice în munca de educare a elevilor, Consfătuirile cadrelor didactice, București, mai 1986.

Evaluarea nivelului de cunoștințe la geografie, Sesiunea de comunicări și referate organizată de Insp. Școlar al Mun. București, Liceul Gh. Lazăr, București, 17 iunie 1986.

Evoluția comparativă a numărului de locuitori din Țara Zarandului și Câmpia Aradului, Sesiunea anuală a Filialei București a Societății de Științe Geografice, București, iunie 1987 (în colaborare cu I. Ianoș și Claudia Popescu).

Tendențe actuale în geodemografia Deltei Dunării, Simpozionul "Geografia Moldovei", Vaslui, octombrie 1987 (în colaborare cu I. Ianoș și Claudia Popescu).

Evoluția numerică a populației Deltei Dunării în secolul XX, Simpozionul "Geografia Moldovei", Vaslui, octombrie 1987 (în colaborare cu I. Ianoș).

Sensul și limitele actuale ale unor elemente geodemografice în Delta Dunării, Ședința publică de comunicări științifice a Inst. de Geografie, 28 aprilie 1988 (în colaborare cu I. Ianoș și Claudia Popescu).

Dezvoltarea economico-socială a Deltei Dunării în prezent și în perspectivă, Sesiunea anuală a Filialei București a Societății de Științe Geografice, București, 11 iunie 1988.

Potențialul turistic al zonei Maramureș-Oaș, Conferință la Cercul Militar Național, București, 16 iunie 1988.

Coordonate ale industrializării satului românesc, Congresul național de geografie, Bușteni, 23-25 sept. 1988 (în colaborare cu I. Ianoș).

Repere geografice în dezvoltarea industrială a Municipiului București, Congresul național de geografie, Bușteni, 23-25 sept. 1988.

Coordonate geodemografice actuale în depresiunile Giurgeu și Ciuc, Seminarul geografic "Dimitrie Cantemir", Iași, 28-29 octombrie 1988 (în colaborare cu Daniela Nancu).

Rolul și locul centrelor agroindustriale în dezvoltarea industriei românești, Sesiunea anuală a Institutului de Geografie, București, 19 decembrie 1988 (în colaborare cu I. Ianoș și Claudia Popescu).

Modificări în structura actuală a fondului funciar în Delta Dunării,

- Simpozionul național de geografie agrară, Orșova, iunie 1989 (în colaborare cu Claudia Popescu).
- Corelații între dezvoltarea economică și creșterea numerică a populației în depresiunile Giurgeu, Ciuc și Țara Zarandului*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, martie 1989 (în colaborare cu Claudia Popescu).
- Caracteristici ale evoluției demografice a orașelor mijlocii din România în secolul XX*, Sesiunea anuală de comunicări a Filialei București a Societății de Științe Geografice, mai 1989 (în colaborare cu Claudia Popescu).
- Locul și rolul industrializării în organizarea spațiului geografic*, Sesiunea anuală a Institutului de Geografie, București, decembrie 1989 (în colaborare cu I. Ianoș și Claudia Popescu).
- Popasuri transilvane - oameni și locuri*, Conferință la Cercul Militar Național, martie 1989.
- Geografie și turism în Moldova de Nord și Bucovina*, Conferință în cadrul cursului de ghizi al Companiei Autonome de Turism pentru Tineret, București, martie 1990.
- Implicații ale exploatărilor miniere de la Roșia Poieni asupra demografiei regionale*, Seminarul geografic "Dimitrie Cantemir", Iași, octombrie 1990 (în colaborare cu I. Ianoș).
- Implicații geografice ale exploatărilor miniere de la Roșia Poieni*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, martie 1991.
- Presiunea fostelor reședințe de județ asupra sistemului urban românesc*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, martie 1992 (în colaborare cu I. Ianoș și Al. Ugron).
- Evoluția contradictorie a populației orașelor României în perioada 1990-1991*, Sesiunea anuală de comunicări a Institutului de Geografie, București, mai 1992 (în colaborare cu I. Ianoș).
- Rolul transporturilor în evoluția sistemelor de așezări. Aspecte teoretice*, Congresul național de geografie, Iași, august 1992.
- L'option électorale actuelle des citoyens roumains*, Universitatea Sorbona, Paris, decembrie 1992 (în colaborare cu I. Ianoș).
- Analiza comparativă a opțiunilor electoratului român la alegerile legislative din perioada post-comunistă*, Sesiunea anuală a Catedrei de geografie, Universitatea de Vest din Timișoara, 26-27 martie 1993 (în colaborare cu I. Ianoș).
- Rețea și sistem de transport. Aspecte teoretice*, Ședința de comunicări și referate a Grupului pentru Analiza și Organizarea Spațiului Geografic, Inst. de Geografie, martie 1993.
- Dinamica așezărilor umane într-un spațiu restrictiv*, Delta Dunării, Sesiunea anuală a Institutului de Cercetări "Delta Dunării", Tulcea, 26 aprilie 1993 (în colaborare cu I. Ianoș și L. Dobraca).
- Considerații teoretico-metodologice asupra sistemelor de transport*, Sesiunea anuală a Institutului de Aviație Aurel Vlaicu, Boboc, 24-26 mai 1993.
- Considerații geografice privind punctele de convergență feroviară din România*, Sesiunea anuală de comunicări a Institutului de Geografie, București, 21 mai 1993.
- Romanian village - restructuring industrial activities*, Seminarul britanic-român de geografie, Leicester-Sunderland-Luton, Marea Britanie, 31 aug.-8 sept. 1993.
- Demographic changes in Romania's towns today*, Conferința internațională privind Modificări urbane și industriale în țările foste comuniste în condițiile noii ordini economice, Lodz, Polonia, 11-15 octombrie 1993 (în colaborare cu I. Ianoș și L. Dobraca).
- Sistemul aerian de transport din România. Considerații geografice*, Sesiunea jubiliară a Academiei de Studii

- Economice, București, 30 octombrie 1993.
- Aspecte geografice actuale privind telecomunicațiile în România*, Seminarul geografic "Dimitrie Cantemir", Iași, 29 octombrie 1993.
- Aspecte ale conservării și valorificării mediului geografic în Marea Britanie*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, 10 martie 1994 (în colaborare cu I.Zăvoianu și Cristina Muică).
- Tipologia porturilor românești după riscul degradării potențiale a mediului*, Conferința regională de geografie, Timișoara, 15 aprilie 1994.
- Transporturile și restructurarea economică în România*, Conferința Societății de Geografie din România, București, 28-29 mai 1994.
- Relațiile comerciale ale României cu țările balcanice în secolul XX*, Al VII-lea Congres Internațional de Studii Sud-Est Europene, Salonic, Grecia, 29 august-4 septembrie 1994.
- Considerații geografice privind populația activă în transporturi și comerț din orașele României*, Sesiunea jubiliară a Institutului de Geografie, 30 august 1994 (în colaborare cu L.Dobraca).
- Al VII-lea Congres Internațional de Studii Sud-Est Europene în vizune geografică*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, 9 februarie 1995 (în colaborare cu Sorina Vlad și Floarea Bordânc).
- Sistemul de transport al zonei metropolitane București*, Ședința publică a comunicării a Institutului de Geografie, București, 20 aprilie 1995.
- Elemente de prognoză în organizarea spațiului geografic*, Sesiunea "Sănătatea ecosistemelor și dezvoltarea economico-socială", Institutul de Arhitectură, București, 29 martie 1995 (în colaborare cu L.Dobraca).
- Evoluția demografică a orașelor României pe tipuri funcționale*, Sesiunea anuală a Catedrei de Geografie a Univ. de Vest din Timișoara, 5-7 mai 1995.
- Integrarea României în sistemul european de transport*, Sesiunea anuală de comunicări a Catedrei de Geografie, Academia de Studii Economice, București, 17 noiembrie 1995.
- Geografia umană oglindită în publicațiile Societății de Geografie din România*, Sesiunea aniversară a Societății de Geografie din România, București, 2 decembrie 1995.
- Advenștii de ziua a șaptea din România*, Conferința regională "Grupări religioase în lumea veche și nouă", Regensburg, Germania, 30 iunie-1 iulie 1995.
- Rolul transporturilor în structurarea internă a așezărilor urbane*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, 28 martie 1996.
- Probleme privind transporturile în zona metropolitană a Bucureștiului*, Colocviul geografic româno-polon, București, 2 iulie 1996.
- Considerații privind funcția de transport a orașelor României*, A doua Conferință regională de geografie, Univ. de Vest din Timișoara, Buziaș, aprilie 1996.
- Structura și dinamica funcțională a orașelor mici din România*, A doua Conferință regională de geografie, Univ. de Vest din Timișoara, Buziaș, aprilie 1996 (în colaborare cu I.Ianoș).
- Estimări asupra potențialului agricol al zonei periurbane a Bucureștiului*, Sesiunea anuală de comunicări și referate a Facultății de Geografie din București, 16 noiembrie 1996 (în colaborare cu Gh. Iacob).
- Modificări recente în profilul funcțional al Bucureștiului*, Ședința publică de comunicări a Institutului de Geografie, București, 17 aprilie 1997 (în colaborare cu Claudia Popescu și L. Dobraca).

Scenarii de dezvoltare a viitoarei zone metropolitane București, Sesiunea anuală a Institutului de Geografie, București, 19 iunie 1997 (în colaborare cu Claudia Popescu).

Aspecte privind activitatea de transport din orașele României, Sesiunea anuală de comunicări a Catedrei de Geografie, Universitatea de Vest din Timișoara, 23-25 mai 1997.

Indici folosiți în caracterizarea rețelilor de transport din România, Congresul național de geografie, Bușteni, 27-28 septembrie 1997.

Locul așezărilor rurale cu funcție de loc central în dezvoltarea regională din România, Conferința internațională "Rural space and regional development", Turda 2-3 iulie 1998 (în colaborare cu Ioan Ianoș).

Development of public services policies in Bucharest, IGU Commission Conference on Urban Development and Urban Life, "Integrated Urban Systems and Sustainability of Urban Life, București și Sinaia, 17-22 august 1998 (în colaborare cu George Erdeli și Claudia Popescu).

Considerații privind strategia dezvoltării serviciilor publice de transport în București, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 14 noiembrie 1998.

Transporturile și relațiile sat-oraș, Sesiunea anuală de comunicări a Institutului de Geografie, 4 iunie 1999.

Influența transporturilor asupra structurii populației active din orașele României, Sesiunea anuală a Facultății de Geografie din București, 11 decembrie 1999.

Repere geografice privind potențialul demografic și al forței de muncă în zona periurbană a municipiului București, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie, Universitatea Spiru Haret, București, 6 mai 2000 (în colaborare cu Daniela Zamfir).

Concordanțe și discordanțe între siste-

mele naționale de așezări și cel de transporturi, A IV -a Conferință regională de geografie, 12-14 mai 2000, Universitatea de Vest din Timișoara.

Considerații privind teritoriul de influență și susținere al Municipiului București, Sesiunea anuală de comunicări a Institutului de Geografie, 19 mai 2000.

Considerații privind preocupările geografilor români în domeniul geografiei transporturilor, Sesiunea jubiliară a Facultății de Geografie din București, 2-3 noiembrie 2000.

Considerații privind orașele porturi dunărene, Sesiunea anuală a studenților și cadrelor didactice de la Facultatea de Istorie-Geografie, Universitatea Valahia, Târgoviște, octombrie 2000.

Transporturile și revitalizarea activităților turistice. Aspecte metodologice, Sesiunea jubiliară a Societății de Geografie din România, 24 februarie 2001, București.

Dynamics in transport activities in Romania, Rumanien auf Weg in die Europäische Union, Probleme der sozioökonomischen Restrukturierung und der infrastrukturellen Modernisierung, Universitatea din Potsdam, Germania, 11 iulie 2001.

Regiunile de dezvoltare din România. Aspecte comparative privind transporturile, Sesiunea Facultății de Geografie a Univ. București, 3 noiembrie 2001.

Evaluarea potențialului economic al așezărilor rurale din bazinul superior al Arieșului, Colocviul Național de Geografia populației și așezărilor umane, Târgoviște, 25-27 octombrie 2002 (în colaborare cu Daniela Zamfir).

Considerații privind turismul rural în bazinul superior al Arieșului, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografia Turismului, Sibiu, 1-3 noiembrie 2002 (în colaborare cu Cristian Braghină și Daniela Zamfir).

Considerații geografice privind dezvoltarea

- tarea *infrastructurii de transport și edilitare în spațiul rural*, Workshop « Ameliorarea stării habitatului rural – Obiectiv strategic în dezvoltarea durabilă », Institutul de Geografie, București, 11 iulie 2002.
- Potențialul economic al județului Brașov. Analiză SWOT*, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 16 noiembrie 2002.
- Orașe monospecializate din România. Evoluții geodemografice*, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, noiembrie 2003.
- Considerații privind rețeaua de așezări a Zonei Metropolitane București*, Sesiunea jubiliară de comunicări a Facultății de Geografie din Iași, octombrie 2004.
- Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, noiembrie 2004.
- N. Al. Rădulescu – Moment omagial*, Simpozionul Prof.univ.dr.doc. Nicolae Al.Rădulescu – personalitate a științei românești, Univ. din Craiova, 22 octombrie 2005.
- Considerații geografice privind orașele noi din România*, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 19 noiembrie 2005.
- Parcurile regionale de activități*, Sesiunea anuală de comunicări, Univ. din Craiova, octombrie 2006.
- Considerații privind transporturile Zonei Metropolitane a Mun. București*, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, noiembrie 2006.
- Entrepreneurial initiatives in Romanian transport. Dynamics and geographical distribution*, Seminar 2H2S, Bordeaux, Franța, iulie 2007, organizator Univ. Angers.
- Rolul infrastructurii de transport a Dobrogei în perspectiva amplificării legăturilor Uniunii Europene cu spațiul euro-asiatic* (în colaborare cu Cr. Braghină), Conferința internațională “Dobrogea – un nou spațiu de graniță al Uniunii Europene. Probleme socio-economice, etnice, geopolitice și ecologice”, Constanța, septembrie 2007, Sudosteuropa-Gesellschaft, în colaborare cu GTZ – București, Dept. pt. relații interetnice – București, Facultatea de Geografie a Univ. din București, Catedra de Geografie a Univ. Ovidius din Constanța și Catedra de Geografie socială și culturală a Univ. Potsdam, Germania.
- Politici investiționale și dezvoltare economică în județul Gorj*, autori: Cristian Tălângă, Cristian Braghină, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 17 noiembrie 2007.
- Rolul universităților în dinamica spațiului organizat*, autori: Ioan Ianoș, Cristian Tălângă, Cristian Braghină, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 17 noiembrie 2007.
- Disparități în dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional în România*, autori: Liliana Guran Nica, Cristian Tălângă, Sesiunea anuală de comunicări a Facultății de Geografie din București, 17 noiembrie 2007.
- Structurarea funcțională a ariilor profund dezavantajate din județul Gorj*, autori: Cristian Tălângă, Daniel Peptenatu, Valentina Ilinca Stoica, Conferința Internațională de Geografie „Coeziune și disparități. Dezvoltare regională și locală între potențial, politici, practici în Europa Centrală și de Sud-Est, Universitatea de Vest din Timișoara, mai 2008.
- Structura învățământului superior în București și potențialul de implicare în dezvoltarea regională*, autori: Cristian Tălângă, Andreea Loreta Cepoiu, Sesiunea anuală a Institutului de Geografie, iunie 2008.
- Romanian small towns searching own identities*, autori: Cristian Tălângă, Daniela Zamfir, Valentina Ilinca. The

- Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape. The 23-rd Session – Landscapes, Identities and Development, Portugalia, septembrie 2008.
- Caracteristici ale învățământului superior în Regiunea de dezvoltare Centru*, Cea de-a XVI-a sesiune științifică cu participare internațională “Dezvoltarea durabilă a economiei și impactul asupra calității mediului înconjurător”, Facultatea de Geografia Turismului Sibiu, octombrie 2008.
- Considerații geografice privind dezvoltarea policentrică*, Sesiunea anuală de comunicări a facultății de Geografie din București, noiembrie 2008.
- Functional structure of severely disadvantaged areas in Gorj County*, autori Tălângă Cristian, Peptenatu Daniel, Stoica Ilinca-Valentina (2008), 8th international Conference: Cohesion and Disparities Regional and Local Development in Central and South-Eastern Europe between Potentials, Policies and Practices, Timișoara, România,
- Cepoiu Andreea-Loreta, Tălângă Cristian, Stoica Ilinca-Valentina (2009), *Living standard differences in the Bucharest metropolitan space*, Dimensions of change at the beginning of the XXI st Century, Târgu Mureș, România;
- Braghina C., Zamfir Daniela, Talanga C., Cepoiu Loreta Andreea (2009), *Le rôle des poles secondaires de croissance dans l'attenuation des disparites regionales*, La IVeme Recontre scientifique roumaine-algerienne-francaise et le IIIeme Colloque International Direction contemporaines dans l'étude du territoire-La gestion du territoire, des aleas et de la ville, 27-31 mai 2009, Universitatea din bucuresti, Facultatea de Geografie.
- Braghina C., Talanga C., Zamfir Daniela, Cepoiu Loreta Andreea (2009), *Role of the Entrepreneurial Sector in the Regional Development. A case Study in the Gorj County*, al 8-lea Seminar International Initiatives entrepreneuriales et developpment regional. Comparaisons Internationales, 12-18 iulie 2009, Bucuresti-Sinaia-Brasov, Universi-tatea din Bucuresti si Universitatea din Angers.
- Talanga C., Braghina C., Zamfir D., Stoica IV (2011), *Curriculum vs Labour Market Insertion Of Tourism Geography Undergraduate*, Challenges and performance of post socialist tourism in Central eastern European Countries, 26-27 mai, Bucuresti.
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca Valentina, Talanga Cristian, Braghina Cristian (2011), *New trends in the suburbanization of Romanian towns*, International Conference Environment-Landscape-European Identity, Bucharest.
- Talanga C., Stoica Ilinca Valentina, Braghina C., Zamfir Daniela (2012), *Considerations regarding the evaluation process for students in Territorial Planning*, Understanding Land, People and Environment: Research and Teaching Perspectives in Geography, Bucharest, 10-11 noiembrie 2012.
- Talanga C., Zamfir Daniela, Braghina C., Stoica Ilinca Valentina (2012), *Particularities of Ploiesti-Bucuresti-Giurgiu urban axis in the regional development context*, Understanding Land, People and Environment: research and Teaching Perspectives in Geography, Bucharest, 10-11 noiembrie 2012.
- Talanga Cristian, Stoian Daniela, Pintilii Radu, Cercelux Loreta (2012), *Demographic aspects of the Growth Poles in the Balkans*, “Understanding Land, People and Environment: Research and Teaching perspectives in Geography”, Facultatea de Geografie, Universitatea din București, 10 – 11 noiembrie 2012
- Stoica Ilinca-Valentina, Tălângă C. (2012), *The intensity of depopulation in the Buzău Subcarpathians*, The 5th

- International Conference Rural Space and Local Development, Sighetu Marmăției, Romania;
- Braghina C., Talanga C. Zamfir Daniela (2009), *Role of entrepreneurial sector in the regional development. Case study - Gorj County*, Regional Associations Studies annual conference 2009: Understanding and Shaping Regions: Spatial, Social and Economics Fures, Leuven, Belgium, 6-8 aprilie.
- Tălângă C., Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina: *Romanian small towns searching own identities*, 23rd Session of PECSRL - The permanent european conference for the study of the rural landscape : "Landscapes, identities and development", Lisabona și Obidos, Portugalia;
- Cepoiu Andreea - Loreta, Tălângă C., Braghina C., Stoica Ilinca-Valentina (2010), *Dynamics of the urban-rural interface and the settlement systems restructuring. Bucharest and Gorj areas, as case study*, Regional Studies Association Annual International Conference 2010: Regional Responses and Global Shifts: Actors, Institutions and Organisations, Pecs, Hungary;
- Ianoș I., Talanga C., Zamfir Daniela (2011), *Changes in the electoral behaviour of the population from rural-urban interface: Bucharest metropolitan area*, Annual International Conference of Royal Geographical Society with IBG, London, 31 august-2 septembrie.
- Tălângă C., Stoica Ilinca-Valentina (2011), *The urban-rural interface building of the Romanian cities parasited by present-day urban sprawl dynamics*, EUGEO 2011: Geography's Stake in Europe: People, Environment, Politics, Londra, Marea Britanie, la Royal Geographical Society (cu IBG).
- Talanga C., Braghina C., Zamfir Daniela, Pintilii R.D. (2011), *Obstacle in the development of peri-urban tourism in the big cities across Romania*, V International Tourism Congress, ITC'11, The Image and Sustainability of Tourism Destination, Polytechnic Institute of Leira, Peniche, Portugal.
- Stoica Ilinca Valentina, Talanga C., Braghina C., Zamfir Daniela (2012), *Environmental degradation duet o anthropic actions. Case study: saratel drainage basin (Romania)*, International Conference of Energy, Environmental, Ecosystems and Sustainable Development (EEESD'12), University of Algarve, Portugal.
- Ianoș I., Stoica Ilinca-Valentina, Talanga C., Vaidianu Natasa (2012), *Politics of tourism development in Danube Delta Biosphere Reserve*, International Multidisciplinary 12th Scientific GeoConference, SGEM 2012, Albena, Bulgaria.
- Zamfir Daniela, Pascariu Gabriel, Talanga Cristian, Ianos Ionut (2012), *Sustainable development of the urban-rural interface of Bucharest city*, International Multidisciplinary 12th Scientific GeoConference, SGEM 2012, Albena, Bulgaria.
- Bejinariu Alina, Tălângă C., Suci Ramona (2013), *The impact of agricultural activities on rural areas. Case study: Cotmeana Piedmont*, 13th SGEM GeoConference on Ecology, Economics, Education And Legislation, www.sgem.org, SGEM2013 Conference Proceedings, Albena Bulgaria.
- Suci Ramona, Tălângă C., Bejinariu Alina (2013), *The intensity of the agricultural use of the land and its consequences in the Transylvanian Sub-Carpathians*, 13th SGEM GeoConference on Ecology, Economics, Education And Legislation, www.sgem.org, SGEM2013 Conference Proceedings, Albena, Bulgaria.
- Suci Rodica-Ramona, Tălângă C., Bejinariu Alina (2013), *The impact of the demographical regime on the administrative-territorial units' classification. A case study: the Transylvanian Subcarpathians and Cotmeana Piedmont*, The 19th International Confe-

- rence "The Knowledge-Based Organization", Nicolae Bălcescu Land Forces Academy.
- Tălângă C., Braghină C. (2013), *Considerații teoretice și practice privind axa de dezvoltare Ploiești-București-Giurgiu*, Conferința internațională a Facultății de Geografie din București "Environment, Society and Geospatial Technology", 16.11.2013.
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca Valentina, Tălângă C. (2013), *Axa de dezvoltare Ploiești-București-Giurgiu, elemente de dinamică geodemografică*, Conferința internațională a Facultății de geografie din București "Environment, Society and Geospatial Technology", 16.11.2013.
- Tălângă C., Merciu Cristina, Cercleux Loreta, *Tourism and territorial planning. Case study: Ploiesti-Bucuresti-Giurgiu axis of development (Romania)*, THE THIRD ROMANIAN-BULGARIAN-HUNGARIAN-SERBIAN CONFERENCE, Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube, Serbia, 2014.
- Merciu Cristina, Tălângă C., Cercleux Loreta, *Re-use of industrial and technical heritage as a tool for regeneration of post-industrial territories*, THE THIRD ROMANIAN-BULGARIAN-HUNGARIAN-SERBIAN CONFERENCE, Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube, Serbia, 2014.
- Merciu Florentina-Cristina, Cercleux Andreea-Loreta, Merciu G. L., Tălângă C., *Rethinking Rural Space through the Local Identity and Heritage Approach. Case Study Petroșani Depression (Hunedoara County, Romania)*, 22 nd Annual Colloquium Commission on the Sustainability of Rural Systems International Geographical Union RURAL LIFE AND RURAL SYSTEMS BETWEEN TRADITION AND INTEGRATED URBAN-RURAL DEVELOPMENT, 2014, Romania.
- Tălângă C., *Publicațiile Societății de Geografie din România*, Conferința Societății de Geografie din România, Craiova, 2015.
- Stoica Ilinca-Valentina, Zamfir Daniela, Tălângă Cristian, *The effects of urban sprawl in the adjacent area of Bucharest*, LANDac International Conference on Land Governance for Equitable and Sustainable Development "Linking the Rural and the Urban", Utrecht, Olanda, 30 iunie -1 iulie 2016.
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina, Tălângă Cristian, Merciu Florentina-Cristina, Vîrdol Daniel Celu, *Demographic and economic features of small towns in Romania*, The 33rd International Geographical Congress: Shaping Our Harmonious Worlds, Beijing, China, 21-25 august 2016, Geographical Society of China.
- Stoica Ilinca-Valentina, Zamfir Daniela, Tălângă Cristian, *Population growth in the adjacent area of Bucharest (Romania) - positive effects?*, The 33rd International Geographical Congress: Shaping Our Harmonious Worlds, Beijing, China, 21-25 august 2016, Geographical Society of China.
- Tălângă C., Zamfir Daniela, Stoica, Ilinca-Valentina *Rolul funcției de transport și a zonei funcționale de transport a așezărilor în planificarea teritorială*, Re-shaping Territories, Environment and Societies: New Challenges for Geography, Conferința internațională a a Facultății de Geografie, 18-19 noiembrie 2016, București.
- Tălângă C., *Considerații geografice privind axa de dezvoltare Ploiești-București-Giurgiu*, Academia de Mobilitate Metropolitană, București, 21 sept. 2016.
- Tălângă C., *Metropola durabilă în viața geografică*, Forumul de Mobilitate Metropolitană, "Metropola durabilă 21", Brăila-Galați 23-25 noiembrie 2016.

- Tălângă Cristian, Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina, Braghină Cristian, *Componente geografice ale strategiilor și planurilor de dezvoltare teritorială/ Geographical components for the strategies and territorial development plans*, Geographical Sciences and the Future of Earth, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, 18-19 noiembrie 2017, București, România
- Tălângă Cristian, *Industrial Heritage and Territorial Planning in Romania / International Conference: Industrial Heritage. Conservation, Cultural Promotion and Intelligent Reuse / Asociația Profesională a geografilor din România/ Muzeul Căilor Ferate / 27 octombrie 2017.*
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina, Tălângă Cristian, *Re-shaping rural under the pressure of large cities. A case study of the Bucharest peri-urban area*, New rural geographies in Europe: actors, processes, policies, Johann Heinrich von Thünen-Institut, 14-17 iunie 2017, Braunschweig, Germany;
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina, Braghină Cristian, Tălângă Cristian, *Individualization of the romanian territorial disparities – the first step in defining regional development policies*, IGU Thematic Conference on Land Use/Cover Changes, Biodiversity, Health and Environment, Local and Regional Development, Institutul de Geografie al Academiei Romane; Facultatea de Geografie, Universitatea din București, 11-15 septembrie 2017, Tulcea, Romania;
- Zamfir Daniela, Stoica Ilinca-Valentina, Tălângă Cristian, Braghină Cristian, *Consecințe ale declinului sistemului medical asupra spațiului rural românesc/ Consequences of the decline of health care system in Romanian rural regions*, Geographical Sciences and the Future of Earth, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, 18-19 noiembrie 2017, București, România.
- Tălângă Cristian, *Rolul geografilor în procesul de dezvoltare teritorială din România*, Conferința Națională "Constantin Brătescu", Universitatea Ovidius din Constanța, 25 mai 2018.
- Florentina-Cristina Merciu, Cristian Tălângă (University of Bucharest), Igor Sirodoev, Mirela Paraschiv (Ovidius University of Constanța) – *Challenges of Romanian cities for the capitalization of their tangible and intangible cultural heritage*, / International Conference: Industrial Heritage. Conservation, Cultural Promotion and Intelligent Reuse / Asociația Profesională a Geografilor din România/ Muzeul Căilor Ferate / 19-20 octombrie 2018.
- Tălângă Cristian, *Romanian geography before and after 1918. Documents and events Geografia românească înainte și după anul 1918. Documente și evenimente*, Conferința internațională *Geography in the Romanian Centenary*, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, 17-18 noiembrie 2018, București.
- IANOȘ Ioan, MERCIU Cristina, TĂLÂNGĂ Cristian, SIRODOEV Igor, CERCLEUX Loreta, PARASCHIV Mirela, SECĂREANU George. *Comparative analysis of the cultural heritage elements in the South and South-Eastern Regions (Romania) Analiza comparativă a elementelor de patrimoniu cultural în Regiunile Sud și SudEst (România)*, Conferința internațională *Geography in the Romanian Centenary*, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, 17-18 noiembrie 2018, București.
- ZAMFIR Daniela, STOICA Ilinca-Valentina, TĂLÂNGĂ Cristian, *Correlation between curriculum and the labor market. Case study Territorial Planning specialization Corelația dintre curricula și piața forței de muncă. Studiu de caz specializarea Planificare teritorială*, Conferința interna-

țională Geography in the Romanian Centenary, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, 17-18 noiembrie 2018, București.

TENTIȘ-TĂNASE Marina, TENTIȘ Mihai, TĂLÂNGĂ Cristian, The economic evolution of the commune of Joita, Giurgiu County *Evoluția economică a comunei Joița, județ Giurgiu* Conferința internațională Geography in the Romanian Centenary, Uni-

versitatea din București, Facultatea de Geografie, 17-18 noiembrie 2018, București.

Mihai Tentiș, Cristian Tălângă, Marina Tentiș Tănase, *Industrial changes in the municipalities from Romanian Carpathians*, Forum Carpathicum 2018, Eger, Ungaria, 15-18 octombrie 2018.

RESTITUIRI

**BUCUREȘTI DE ALTĂDATĂ:
MĂRTURII PĂSTRATE ÎN OPERA LUI NICOLAE IORGA**

Conf. univ.dr. Vasile LOGHIN

În loc de prefață

„Suntem un popor care nu se cunoaște pe sine și nu-și cunoaște țara. Dacă le-ar cunoaște, le-ar prețui și a căpăta încredere în viitor care, de fapt, îi lipsește.

Oricine e dator să înlăture pe cât poate această neștiință plină de urmări rele”

(Nicolae Iorga, prefață la ediția I din „Drumuri și orașe”, octombrie, 1903)

„Cartea de față ar trebui să îndemne la călătorii în România pe mulți dintre aceia care cred să numai frumusețile străinătății sunt vrednice de văzut. Cei ce vor fi ispitiți să străbată țara, vor fi mulțumiți (...). Dar oricine va veni cu cuviință în orice colț al țării nu va avea să se plângă de ce va întâmpina. Poporul nostru e bun.”

(Nicolae Iorga, prefață la ediția I din „Sate și mănăstiri”, 1916)

**1. „România cum era până la 1918”
de Nicolae Iorga, o sursă de
informații geografice**

Cartea „România cum era până la 1918”, scrisă de Nicolae Iorga și publicată în 1939, este o lucrare-document, aceasta conținând informații interesante despre Regatul României din a doua parte a secolului al XIX-lea și primele două decenii ale secolului al XX-lea, cu geografia,

istoria, economia și cultura sa. Sunt mărturii veridice lăsate de rigoarea spiritului de observație al marelui cărturar, de „frumuseța” scrisului său. Descrierile, pline de acuratețe, au compus, prin numeroase secvențe, tabloul complet al României regale, așa cum era până la Marele Război, o perioadă de profunde prefaceri înnoitoare. Lucrarea are valoarea unui document în primul rând pentru geografi, istorici, urbaniști, edili, ea oferind posibilitatea unor comparații pline de învățăminte între România de astăzi și România de acum 100-150 de ani.

Dacă într-un articol anterior (1) ne-am oprit asupra reliefului din județele Dâmbovița, Muscel și Prahova, așa cum a fost descris și explicat de către Nicolae Iorga în același volum monografic, de data aceasta ne îndreptăm interesul asupra orașului București, pentru a aduce în memoria observatorului de azi imaginea capitalei de altădată, cu transformările majore prin care a trecut, de la Războiul de Independență până la Primul Război Mondial. Să amintim că în volumul I al lucrării la care ne referim, intitulat „România Munteană”, sunt descrise, pe județe din Oltenia și Muntenia, numeroase orașe: Turnu Severin, Târgu Jiu, Craiova, Râmnicu Vâlcea, Caracal, Curtea de Argeș, Slatina, Turnu Măgurele, Câmpulung, Târgoviște, Giurgiu, Ploiești, Câmpina, Sinaia, Buzău, Călărași,

Brăila, Râmnicu Sărat.

Pentru redarea celor mai semnificative aspecte privind starea de fapt și evoluția orașului București, așa cum au fost surprinse de Nicolae Iorga în capitolul VIII (Ilfovul), subcapitolul 1 (Bucureștii), am reținut numai anumite fragmente, cele mai semnificative, din textul integral, cu limba și ortografia originale, specifice epocii și stilului literar al marelui istoric. Se pot remarca vocabule din categoria arhaismelor și regionalismelor, cele mai multe de sorginte moldavă și neologisme recent pătrunse în limba română. Reținem câteva dintre ele: cară (car/care), crâșme, frumuseță, sarbăd, ferești (ferestre), păreți (pereti), șfert (sfert),

capitala României în amplul proces de adaptare la cerințele urbanismului modern, european, de esență franceză, din perioada domniei regelui Carol I. Avem consemnări despre următoarele spații urbane: Calea Griviței, Calea Victoriei, Bulevardul Elisabeta și Bulevardul Carol, Strada Colței (Bulevardele Lascăr Catargiu – Magheru – Bălcescu – Brătianu), Mitropolia – Mănăstirea Cotroceni – Palatul Cotroceni, Șoseaua Kiseleff, Dâmbovița (Splaiul Independenței).

Descrierile sale, cu o pronunțată notă critică, relevă admirativ realizările de ordin edilitar-urbanistic ale autorităților timpului, cât și neajunsurile legate de dezvoltarea și prestigiul orașului-capitală. Aducerea



Fig.1. Coperta și prima pagină a lucrării lui N. Iorga

coloare, răpede etc. Dintre neologisme, amintim: pavagii, strade, ministeriu, otelu. Astfel de cuvinte dau parfum de epocă întregului text.

Tablourile urbane zugrăvite de Nicolae Iorga stau mărturie transformărilor structurale și arhitectural-urbanistice prin care a trecut

acestora în actualitate, cu menționarea celor mai importante realizări urbanistice, este făcută de către autor la nivelul anului 1939, prin note de subsol. Este anul când Iorga publică „Istoria Bucureștilor”.

Observațiile făcute asupra diferitelor cartiere (mahalale) și procese de

modernizare, dar mai ales concluziile de ansamblu asupra Bucureștiului își păstrează, într-o măsură însemnată, actualitatea. Mai mult, o serie de aspecte semnalate de Nicolae Iorga au căpătat forme și dimensiuni noi în procesul expansiunii metropolei de astăzi. El vedea „o lipsă de gust care e din partea Statului un adevărat sistem” și deplânge faptul că „norocul n'a dat încă orașului un om care să aibă tot odată și gust, și putere de muncă, și entuziasm, și răgaz, pentru a stârpi locurile virane, pentru a nimici cocioabele, pentru a distruge necurătenia, pentru a restrânge raza orașului, a-l completa în cuprinsul ei capabil de o bună organizare, a masca neajunsurile și a scoate la iveală însușirile, care există, și a da astfel României o Capitală de care să poată fi mândră, cu totul mândră” (pag. 328).

Sunt probleme cunoscute de edilitate și locuitorii Bucureștiului contemporan, dar care trebuie soluționate rapid și cu profesionalism, prin strategii zonale, sectoriale și globale (metropolitane). Este timpul dezvoltării capitalei României ca o mare metropolă, constituită din Bucureștiul propriu-zis și o arie periurbană tot mai vastă și mai bine structurată morfologic și funcțional, cu tot mai numeroase orașe-satelit.

2. Bucureștii în „România cum era până în 1918”. Texte alese

Calea Griviței

„Odată era aici, înainte de zidirea gării (2) și strângerea în acest punct a firelor de fier ce mijlocesc transportul, o mahală-sat, o uliță de târg dunărean, cu hanuri ale căror curți rău îngădite adăpostiau, într'un amestec de pănuși și băligar, cară și căruți, cu crâșme de drumul mare ispitind la turburel botezat și la mititei dați prin cenușa de supt

grătarul lor de frigere, cu maidanuri pentru câni fără stăpân și pentru murdăriile vecinătății. De atunci s'a făcut alinierea, s'a întins unul din cele mai bune pavagii de granit, s'au înfipt felinare a căror lumină Auer scânteie până departe, s'au pus șine pentru tramvaie. Noaptea, șirul lung de birje minunate, ce mărgenește trotuarul cât vezi în zare, strecurarea grăbită a mulțimii în toate părțile, mulțime care știe să meargă și știe să se îmbrace, lunecarea luminoasă a vagoanelor de tramvaiu, defilarea răpede a trăsurilor (...) – acestea toate ieau ochii și auzul, și cuceresc.

Altfel e însă ziua. Cu toată lărgimea și circulația ei îmbielșugată, Calea Griviței nu e de loc monumentală și n'are niciun caracter lămurit. Taraba populară, boltă orientală, învelită cu tinichea, pretinde să stea în rând cu casa ce are două, trei etaje, cu vila, cu palatul; și anumite considerații, foarte omenești și foarte politice, cruță această rămășiță de barbarie săracă, pe care se poate însă țintui o cartă de alegător în Colegiul întâiu. Statul a dăruit acestei «căi», ce răsună toată ziua de huruitul trăsurilor, Școala de Poduri, a carii fațadă polihromă răsare și mai frumos vara din mijlocul verdeții arborilor, dar frumoasa, întinsa Școală de Meserii, din apropiere, se ascunde în ramura laterală din stânga, Strada Polizu.

.....
Până aici (3) Calea Griviței părea să se desvolte ca o stradă comercială, prosând de la cocioabele cu restaurante ieftene la înaltele clădiri care adăpostesc mai departe prăvălii moderne. Dar de la această încrucișare urmează mai departe un amestec de case de locuit, — ca în toată România o casă pentru o familie, — de băcănii, de băi, de magazine, de ateliere. Casele sânt mai toate curate, dar numai ici și colo

se poate vorbi de frumuseță. Un tip sarbăd de construcții de speculă se repetă mai des, ca și în alte părți ale orașului.

.....
 În total vorbind, Calea Griviței, care e totuși o parte așa de importantă a Bucureștilor, se termină fără să-și fi găsit rostul (4).

În jurul ei se grupează însă un întreg cartier, fără distincția sau luxul boieresc, care nu dă muncă și nu face schimb, dar care înfățișează partea cea mai sănătoasă și mai cuviincioasă a cartierelor de case de închiriat pentru funcționari: o curte îngustă, două ferești în coastă la stradă, și apoi un șir mai lung sau mai scurt de odăi ce se prelungesc în aceeași direcție, încheindu-se prin bucătării cu tavanul mai jos. Tramvaiul circulă pretutindeni prin stradele, drepte une ori, dar mai adesea încolăcite, sau mai bine formând neconținut unghiuri cu o nouă linie de aliniere. Unele, – cele mai mari –, au o alee de bulevard, iar cele mai mici cuprind aceeași arbori în mica livadă cu care se mântuie curțile în fund. Lumina e neîndestulătoare, dar pavagiul se menține bun. Această parte din Capitală a fost creată prin nevoia de funcționari ai Statului întemeiat pe o basă centralizată și de răspândirea profesiilor libere. A prefăcut astfel pe cât era cu puțință vechea mahala deșirată, deslănată, strâmbă, sămănată la întâmplare prin șesul cel fără de hotar, bogat în arbori fără întrebuințare, în praf de vară, în noroiu de primăvară și toamnă, în zăpadă murdară de iarnă. În Calea Griviței, care a fost stradă fără a fi fost «pod», nu se întâlnesc amintiri ale unui trecut boieresc sau domnesc.” (pag. 312-314).

Calea Victoriei

„... marea arteră de lux, de strălucire, de primblare, de cofetării

și cafenele, de comerț suptire: mode, mobile, cărți și «delicate-suri» de băcan, a avut o îndelungă și însemnată viață înaintea botezului ei cu cele două neologisme, care n’au gonit însă din întrebuințarea poporului vechiul nume secular de Podul Mogoșoaii, adecă al nevestei boierului Mogoș (...).

«Podul» de scânduri era mărgenit odată între pădure, una din pădurile răsărite din pământul gras al mlaștinilor secate în jurul orașului, și între râpa lutoasă a Dâmboviței, care, ca un Bahlui ceva mai mare, părea că are apă numai pentru a năruii primăvara, în săptămânile ei de șivoiu umflat, urâtele maluri, pentru a da umezeală veșnică tuturor caselor risipite de-o parte și de alta a ei și pentru a îneca din când în când pe cele mai apropiate de dânsa, în fața lungului «pod», mai șerpuitor și mai îngust decât oricare altul din țară poate, se înălța, pe una din movilele malului drept, Curtea Domnească, dreasă din piatră, poate de Matei Basarab, de sigur de Brâncoveanu, Vasile Lupul muntean în ceia ce privește iubirea pentru clădiri, lux și strălucire, și de Alexandru Ipsilanti.

.....
 „O mare schimbare suferi «podul», când Chiselev, Muscalul «filosof» și filantrop, care făcu și puse în aplicare Regulamentul Organic și care ne iubia pentru primitivitatea noastră patriarhală, cât și pentru anexarea de care ne credea vrednici, făcu în pădure Șoseaua, – ca drum, prelungit apoi de Domnii ce urmară după el, până la Ploești, și cu boschete de arbori. (...) Între noua «șosea» și oraș se întindea până dăunazi un capăt de mahală, făcut pentru a primi țărani drumeți cu carăle. Dar, cu toată păstrarea vremelnică a acestui ostrov din trecut, Bucureștii erau încheiați în această parte care era să vadă, mult mai târziu, bizarul

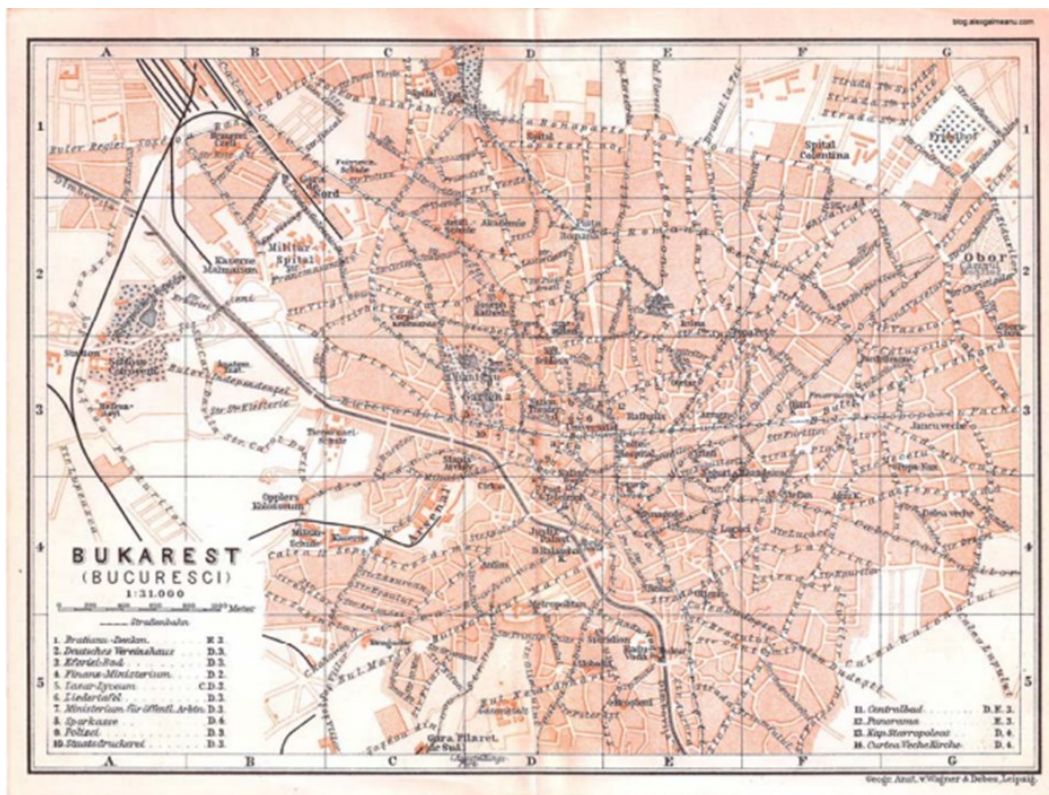


Fig.2. Harta orașului București, la scara 1:31.000, din anul 1900 (blog.alexgalmeanu.com)

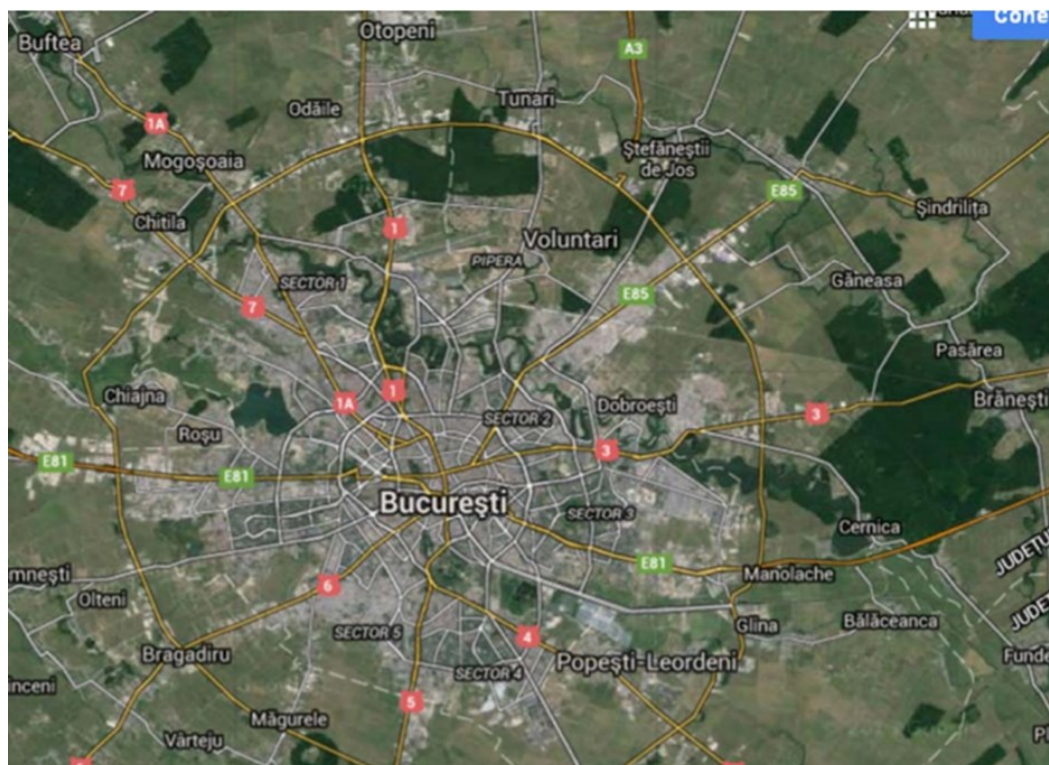


Fig.3. Bucureștiul și împrejurimile sale – hartă satelitară hibrid Landsat 7, 2010 (Google Maps, 2016).

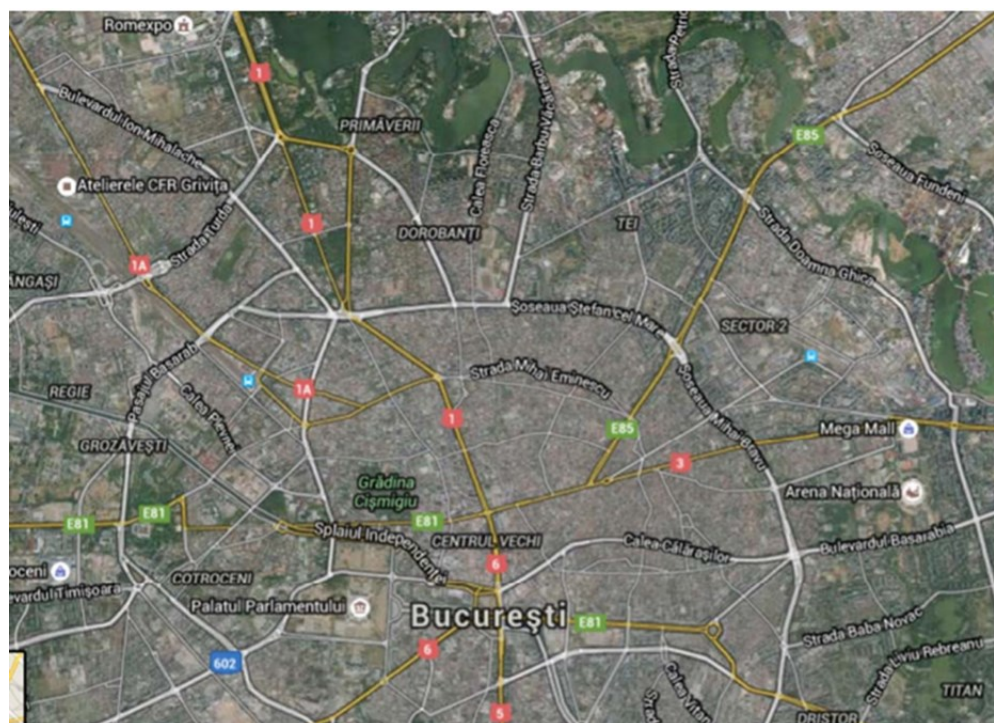


Fig.4. București – hartă satelitară hibrid Landsat 7, 2010 – zoom asupra părții centrale și de nord (Google Maps, 2016).

amestec de mari case luxoase de toate stilurile, confundate une ori în aceeași clădire, dar în mediu vesel de verdeață, al noului cartier Filipescu” (pag. 314-316).

„Acum încep gloria Podului Mogoșoaii, peste care trecând, în 1878, oștiri românești învingătoare, ele-i schimbară numele în Calea Victoriei. Boierii începură a-și preface casele, înșirate mai ales de către Șosea, unde arborii schimbau mai mult aierul. Casele unora dintre dânșii, vândute Guvernului sau particularilor, deveniră Academia Română, alcătuită cam stângaciu din două gospodării boierești, dintre care una e și ceva mai înaltă decât cealaltă. (...) Gheorghe Vernescu începu cu înălțarea de admirabile palate, pentru boierimea veche sau rouă, și după dânsul cartierul întreg se împodobi cu clădiri mărețe, potrivite cu bogăția, cu mândria proprietarilor și cu aspirațiile moderne ale României și capitalei sale: casele Grădișteanu,

Olănescu, Cerchez, (...), Grigore Sturdza (...); în sfârșit noua casă Cantacuzino (5)” (pag. 317).

„(...) De la Calea Griviței până la Hotel de France, — de la care până la râu se întind mărețele clădiri ale Casei de Depuneri și Poștei și masivul casei Prager, — domnește viața de negoț, puternica viață de bazar a Bucureștilor.

Calea Victoriei înaintează, ducându-se neconținut, fără unghiuri de întrerupere, de cârnire, dar aproape fără perspectiva ce i-ar înzeci frumuseța, între mari clădiri, mai ales cu două rânduri, dar înălțându-se de atâtea ori mult mai sus decât atâta. Aici, după casele boierilor, sânt magazinele, sânt o parte din marile oteluri. Stradele înguste ce se desfac nu cuprind, afară de singura Stradă Regală, foarte scurtă, decât vile și case de locuit, printre care se văd unele școli și clădiri oficiale. Viața politică și culturală e represintată prin Ateneul

cu linii antice, strivit azi de un mare otel în beton armat (...), prin Palatul Regal (6), prin Fundația Universitară a Regelui Carol în față, iar mai jos prin Teatrul (7), clădit cu vre-o jumătate de veac în urmă, dar crescut mult prin înădirea în anii ultimi a unor spațioase anexe” (pag. 320).

Bulevardul Elisabeta – Bulevardul Carol

„Amintirea bulevardelor parisienne, pe care le-a deschis baronul Hausmann și care în cel mai scurt timp s’au acoperit de clădirile cele mai strălucite ale Parisului, dorința respectuoasă de a da Suveranului o legătură dreaptă, largă între reședința sa de iarnă din București și cea de vară, care era atunci la Cotroceni, mai sus de Dâmbovița, și, în sfârșit, convingerea că noul București trebuie clădit pe ruinele mahalalelor, a făcut, pe vremea războiului de Independență, să se dischidă, prin exproprii costisitoare, Bulevardul Elisabeta. S’au uitat însă un lucru: că o stradă nu e nimic fără case și fără locuitori și că aceștia nu vin decât atunci când strada se despică între regiuni care căutau neapărat și de multă vreme o legătură, însă viața Bucureștilor nu se desvoltă în spre Cotroceni și nicio aglomerație mare nu se făcuse acolo, trebuind a fi unită cu centrul. (...) greșeala pe care Statul a făcut-o la noi numai și continuă a o face –, atâtea edificii grandioase, în loc să fie grupate pe aleile de căpetenie ale circulației, fură aruncate în unghiuri neprielnice, unde abia dacă le zărește călătorul sau chiar Bucureșteanul.

Un alt primar, Pache Protopopescu, om cu cele mai bune intenții, (...), socoti că un bulevard al Nordului cere după dânsul și un bulevard al Sudului (8). Acesta fu adus la îndeplinire frumos și răpede. De la clădirea severă și liniștită a

Universității (...), linia noii strade străbătu vâlmășagul mahalalelor, tăind case în două, prefăcând dosuri în fațade, lăsând grădini spârcuite pe marginea trotoarelor de basalt artificial. Această stare era un provisorat, care trebuia înlocuit în cel mai scurt timp. Bulevardul mergea spre Calea Moșilor, cu oborul ei așa de cercetat, cu târgul anual din timpul verii (...), cu mahalalele ei înțesate de locuitori săraci, țărani și lucrători de la fabricile din vecinătate. Dar regulamentul prevedea clădiri mari, scumpe, proprietarii țineau la prețuri neauzite, și până atunci se respecta cocioaba lor sălbatecă, în loc de a o arunca la pământ (...). Se zidi aici, (...) un costisitor și baroc Ministeriu de Domenii. Ici și colo, câțiva particulari strânseseră în pustietate palatele lor, arătând în acele locuri ce ar putea să fie acest bulevard. Unele colțuri zdrențoase fură curățite, rotunjite, lăsând să se vadă mici strade laterale plăcute” (pag. 321-323).

Bulevardul Brătianu (Strada Colței de altădată)

„Între acest bulevard și Dâmbovița se întinde adevăratul cartier de comerț. Strada Colței duce în larga piață a Sfântului Gheorghe, cu o mare biserică în mijloc. Aceasta poate fi privită ca sâmburele Bucureștilor ce vând. Insula zgomoasă, cu mărfuri atârdate pe pereți sau expuse în vitrinele înaltelor case, lipite, ca în Apusul zgârcit de spațiu, una de alta, e străbătută de trei lungi strade: Strada Doamnei, Strada Lipsanilor, unde vindeau Grecii și Bulgarii ce-și aduceau marfa din Lipsea, de la vestitul iarmaroc; Strada Carol, cu piața Sfântului Anton, unde se vând florile. În lat, se coboară spre Dâmbovița Strada Șelarilor și Strada Bărăției. Iar în fund Calea Moșilor, Calea

Călărașilor, cu aceeași înfățișare de suburbie vienesă, merg spre mahalalele din mergene. Tot pe acolo e Calea Văcărești, și stradele, ulicioarele vecine adăpostesc, pe lângă cafenelele, halele lor de lucruri vechi, sinagogele lor, Evreimea săracă, care se împrăștie din acest mare negoț variat cu mărunțișuri. În Orient, până la Constantinopol nu mai e un bazar ca acesta” (pag. 323-324).

Mitropolia – Mănăstirea Cotrocenilor – Palatul Cotroceni

„(...) Pe când orașul trecea Dâmbovița, el înfloria până departe în lungul apei, aruncând tot ramuri nouă de mahalale. Prin anii 1650, Constantin Șerban clădi pe vârful dealului celui mai înalt, dar celui mai depărtat de râu, Mitropolia, care putea fi socotită pe acea vreme ca o clădire frumoasă. În ultimul sfert al acestui secol al XVII-lea, Șerban-Vodă, care, ca prigonit al Domniei, căutase mântuirea în colțul de vechiu codru ce rămăsese la Cotroceni, își făcu mica, dar armonioasă mănăstire, socotită pe atunci ca o minune a artei, într-o curățitură de pădure. (...). Cu mănăstirea Cotrocenilor și cu mahalalele tăbăcarilor din capătul (8) opus, vechiul București își ajunsese hotarele la Miazănoapte și Miazăzi. La Răsărit, el n'a fost niciodată foarte întins, ci s'a pierdut îndată în șesul sămănat cu căsuțe” (pag. 324-325).

„(...) Căci în chiliile călugărilor și-a făcut loc întâiu reședința princiară de vară a lui Vodă-Cuza și Vodă-Carol, care a avut de urmași în clădirea, astăzi așa de deplin prefăcută, pe Principii Moștenitori, și în toate se simte eleganța aleasă, iubirea de artă și de natură, simțul pentru originalitate, pentru coloarea locală și coloarea istorică, care deosebesc pe Principesa Maria.

În fața castelului e o mică gară,

care-1 deservește. Apoi mai în sus, șoseaua desparte casării și stabilimente militare mai ales, cu care sânt în legătură și casele de locuit din mica mahala, înaintea căreia se oprește, lângă râu, linia tramvaiului electric.

Știința e vecină cu arta din palatul și parcul princiar. Pe un nou bulevard (astăzi, Bulevardul Eroilor Sanitari), încă aproape gol de clădiri, care duce de la Dâmbovița la poarta sudică a parcului, ea a clădit Facultatea de Medicină, înaintea căreia se ridică acum statuia inițiatorului învățământului medical român, doctorul Davila. Și apoi pe mal se înșiră: Școala de Veterinărie, cu fațada luată după a Imprimeriei Statului, marele Institut Bacteriologic, unic în Europa, al d-rului Babeș, Institutul de Chimie al d-rului Istrati (9). La doi pași de Facultatea nouă, clădirea mai veche, din vremea lui Cuza, a Asilului Elena Doamna, astăzi școală reală de fete și internat, desfășură fațada-i severă.”

.....
„O clădire nouă lângă dânsa (Mitropolie n.p.) adăpostește Camera Deputaților, și o aleie de stâlpi cu vulturi de stuc (nu de piatră, nici de marmură) duce, nu atât la Mitropolie, cât la locul unde se face gălăgia care întovărășește munca de toate zilele a Statului. Cealaltă coastă a dealului, pe unde nu vin trăsurile miniștrilor și deputaților, e, prin urmare, cu totul părăsită, năpustită de arbori, în cari se pierde micul palat metropolitan” (pag. 325-327).

Șoseaua Kiseleff.
Bulevardul Lascăr Catargiu –
Bulevardul Magheru –
Bulevardul Bălcescu –
Bulevardul I.C. Brătianu;
Șoselele din centura internă;
Strada Buzești

„Șoseaua pornește în față, cu mulțimea nesfârșită de trăsuri luxoase ce se înfundă în verdeață, în amurgul zilelor de serbătoare, supt paza splendizilor jandarmi călări, ca niște statui de bronz, pe când mahalalele-și răsfiră pe alei cocoanele pretențioase, în haine bătătoare la ochi prin colorarea și croiala lor, și lumina bună a soarelui darnic în aur șterge neegalitățile și greșelile de gust, curățind și înfrățind toate într'o frumuseță felurită și vioaie. Vechile șosele în care, de pe la 1870, se încingea orașul, Șoseaua Bonaparte¹⁰, Șoseaua Basarab¹¹, Șoseaua Filantropiei¹², îndreptate întru câtva în ceia ce privește umilința clădirilor scunde, se desfac pierzându-se în zare. Iar, ca strade nouă, de o parte Strada Buzeștilor¹³, aliniată, împodobită cu arbori de bulevard, străbătută des de tramvaie ce vin de la gară, (...), iar, de alta, noul bulevard al Colței, început pe vremea de mari clădiri și deschideri de strade, în clipa celui mare avânt de înnoire (9), Clădirea Institutului / Facultății de Chimie s-a prăbușit la cutremurul din 4 martie 1977 (10), Astăzi numită Iancu de Hunedoara (11), Șoseaua Nicolae Titulescu, așa cum este numită acum (12) Azi Bulevardul Ion Mihalache (în perioada socialistă s-a numit Bulevardul 1 Mai) (13). Acest spațiu urban este profund modificat astăzi de străpungerea numită „Diagonala Nord-Sud” 191 prin anii nouăzeci (14). Cea mai largă din stradele Capitalei, despărțită în două printr'un șir de castani tineri, țintește, drept înainte spre Strada Romană, între minunate vile cu două

rânduri și între locuri încă goale, care așteaptă clădiri asămănătoare (15). Iar Strada Romană (16), care scade în frumuseță înaintând, duce, la capătul ei, spre fundul de mahalale care s'a păstrat încă mai îndărătnic, în partea opusă a gării civilisatoare: mahalaua Teilor și a Icoanei, care, începând prin zidiri nouă, se mântuie între căsuțe bătrânești cu zaplazuri putrede (...)” (pag. 318-319).

Dâmbovița (Splaiul Independenței)

„Peste o întreagă jumătate de veac de la Chiselev și îmbunătățirile lui, Dâmbovița, «dulcea» apă cu chefuri rele, întră în sfârșit supt stăpânirea omenească. I se puseră stavile de maluri adânci, săpate în gropile râpei, dar fără altă verdeață decât a buruienilor răpănoase sămănate cu mătreața hârtilor murdare și a imundițiilor, și poduri de piatră înlocuiră de-asupra râului canalizat vechile podețuri de lemn (...)” (pag. 316).

.....
 „Tăierea Dâmboviței n'a găsit destule puteri și destulă inițiativă pentru ca râpile, prefăcute în strade destul de largi, în «splaiuri», cum li se zice pe urîte table albastre pătate, să ajungă a fi strade locuite, strade străbătute, strade bine pietruite”(17) (pag. 319).

Bucureștii în ansamblul lor

„Aceștia sânt Bucureștii, mari ca întindere, ca populație, ca silinți zilnice, ca bogăție a edificiilor publice și a locuințelor particulare privilegiate, ca rost politic și cultural, dar amestecând mărimea lor cu meschinărie la fiecare pas, și încă mai mult cu o lipsă de gust care e din partea Statului un adevărat sistem. Natura nu li-a dat nici o apă mare, nici adevărate înălțimi, nici împrejurimi în totul frumoase, (...), în

șesul pătat de bălți (18) și păduri, (...). Și, pe lângă acestea, norocul n'a dat încă orașului un om care să aibă tot odată și gust, și putere de muncă, și entuziasm, și răgaz, pentru a stârpi locurile virane, pentru a nimici cocioabele, pentru a distruge necurătenia, pentru a restrânge raza orașului, a-l completa în cuprinsul ei capabil de o bună gospodărie, a masca neajunsurile și a scoate la iveală însușirile, care există, și a da astfel României o Capitală de care să poată fi mândră, cu totul mândră”(19) (pag. 328).

Referințe

Iorga N. (1939), România cum era până la 1918, I, România „Munteană”, Datina Românească, București, 1939.

www.muzeuldefotografie.ro

www.GoogleMap

Note și comentarii

(1) „Interpretarea geografică a unor texte consemnate de Nicolae Iorga în legătură cu relieful din județele Dâmbovița, Muscel și Prahova” (Vasile Loghin, Studii, comunicări, articole, Edit. Cetatea de Scaun, 2013).

(2) Este vorba de Gara Târgoviștei, inaugurată în 1872, devenită Gara de Nord din 1888.

(3) Intersecția cu calea Buzești.

(4) Se termină în Calea Victoriei.

(5) Casa Cantacuzino adăpostește astăzi Muzeul „George Enescu” și Uniunea Compozitorilor.

(6) Vechiul Palat Regal, considerat de N. Iorga o clădire fără valoare, fără pretenții arhitectonice. Pe locul său a fost ridicat, între anii 1930-1940, noul Palat Regal.

(7) Edificiu distrus în urma bombardamentelor americane din aprilie 1944. Astăzi, Muzeul de Artă al României.

(8) Este vorba, de fapt, de un bulevard al Vestului (Bulevardul Elisabeta) și un bulevard al Estului (Bulevardul Carol – Bulevardul

Orientului / Bulevardul Protopopescu Pache).

(9) Clădirea Institutului / Facultății de Chimie s-a prăbușit la cutremurul din 4 martie 1977.

(10) Astăzi numită Iancu de Hunedoara.

(11) Șoseaua Nicolae Titulescu, așa cum este numită acum.

(12) Azi Bulevardul Ion Mihalache (în perioada socialistă s-a numit Bulevardul 1 Mai).

(13) Acest spațiu urban este profund modificat astăzi de străpungerea numită „Diagonala Nord-Sud”.

(14) Este vorba de anii nouăzeci ai secolului al XIX-lea.

(15) Este Bulevardul Lascăr Catargiu, între Piața Victoria și Piața Romană.

(16) Cunoscută astăzi sub numele de Bulevardul Dacia.

(17) Cursul Dâmboviței, în sectorul municipiului București (aproape 22 km) a fost supus lucrărilor de amenajare în mai multe etape: sfârșitul secolului al XIX-lea (începând din 1880), în perioada interbelică (în 1934) și în perioada 1985-1987.

(18) N. Iorga indică pentru anul 1939, într-o notă de subsol, faptul că aceste bălți au fost curățate și legate între ele. Este vorba de amenajarea râului Colentina, cu salba sa de lacuri, în perioada 1930-1939.

(19) În legătură cu aceste aspecte, N. Iorga amintește într-o notă infrapaginală despre planul de modernizare a Bucureștiului inițiat de regele Carol al II-lea.

ANIVERSĂRI

CICADIT LA 20 DE ANI !!!

Prof.univ.dr.emerit Ioan IANOȘ

Centrul Interdisciplinar de Cercetări Avansate asupra Dinamicii Teritoriale (CICADIT) a fost fondat în anul 2001, la inițiativa prof.univ.dr. Ioan Ianoș, în calitate de director, și a colegilor lector dr. Cristian Tălângă, lector dr. Cristian Braghină și asistent universitar Daniela Zamfir (care, între timp, au devenit profesori universitari, respectiv conferențiar universitar la Universitatea din București). Ideea înființării acestuia a avut ca sursă necesitatea impulsivității cercetărilor în domeniul geografiei umane aplicate, într-un context interdisciplinar. Această viziune se baza pe complexitatea teritoriului, dar și pe colaborările anterioare, individuale sau în cadrul altor structuri, între geografi, urbaniști, economiști, sociologi, informaticieni și demografi. Acordul acestora a fost esențial în instituționalizarea centrului de cercetare, ca structură distinctă, prin Decizia nr. 1883 din 31.08.2001 a Rectorului Universității din București. În nota de fundamentare se sublinia, ca țintă, promovarea cercetării de excelență în analiza fenomenelor teritoriale, idee fundamentală în întreaga activitate derulată de centru pe parcursul celor două decade.

Acreditat CNCISIS (certificat nr. 27, București, 12.IX.2006), CICADIT are în palmares zeci de proiecte de cercetare, iar membrii săi, individual, în echipe sau la nivelul întregului centru, au realizat numeroase cărți și articole de specialitate, publicate la edituri, respectiv reviste, din țară și din străinătate. Într-un efort comun cu Asociația Profesională a Geografilor din România (APGR), în cadrul centrului se editează trei reviste: *Journal of Urban*

and Regional Analysis (indexată în WOS și SCOPUS), *Analele APGR* și *Geograful*, ultimele două publicând articole inclusiv, respectiv, exclusiv în limba română.

Conceput ca având un rol atât de promovare a cercetării de vârf în domeniu, cât și ca o pepinieră de formare a tinerelor cadre didactice și cercetători, pe parcursul anilor numărul membrilor săi a oscilat, fiind cuprins între 12-15 membri titulari și 5-10 membri asociați. În cadrul centrului, de-a lungul celor 20 de ani, și-au desfășurat activitatea peste 50 de doctoranzi (înscriși la trei conducători de doctorat), care au avut la dispoziție o infrastructură modernă, precum și posibilitatea de a lucra în cadrul unor proiecte de cercetare, în conexiune cu subiectul tezelor ce urmau să le elaboreze. Circa 40 dintre aceștia lucrează, astăzi, în învățământul superior, în cercetare științifică, în diverse ministere și instituții centrale, în firme multinaționale, în țară și în străinătate.

În același timp, în CICADIT au activat 5 doctoranzi străini (câte unul din Moldova, Iran și Egipt, iar doi din Irak), dintre care 4 și-au susținut tezele de doctorat sub îndrumarea prof. Ioan Ianoș. Dintre aceștia trei lucrează în învățământul superior din România și Irak, fiind profesor, respectiv conferențiar. Prin membrii săi, centrul a asigurat asistența științifică și a pus la dispoziția altor doctoranzi din Franța (4), Germania (2) și Italia (1) infrastructura necesară pentru derularea activității specifice tezelor. De menționat și contribuția centrului la derularea unor programe individuale postdoctorale, inclusiv a unor cercetători din străinătate.

În cadrul CICADIT au fost susținute 5 teze de abilitare, dintre care două în domeniul urbanismului, iar la propunerea acestuia, Universitatea din București a acordat un titlu de profesor honoris causa și trei titluri de doctor honoris causa unor personalități străine care au elaborat studii despre România și care au participat la afirmarea geografiei românești. Este vorba de prof. Frankdieter Grimm, de la fostul Landerkunde Institut din Leipzig, iar apoi de la Universitatea din Leipzig, de prof. Wilfried Heller de la Universitatea din Göttingen și Potsdam și de prof. Jean Baptiste Humeau de la Universitatea din Angers. Prin colaborările în domeniul cercetării și prin contribuția lor la formarea unor tineri cercetători și cadre didactice, inclusiv doctori în geografie sau urbanism, aceștia și-au adus o contribuție importantă la afirmarea CICADIT ca o structură cu vizibilitate internațională.

Pe plan extern, se poate remarca includerea CICADIT, încă de la înființare, într-un parteneriat multianual cu Laboratorul Carta al Universității din Angers (soldat cu organizarea anuală a Conferințelor internaționale "L'Initiative entrepreneuriale et développement regional"), dar și colaborări în domeniul cercetării și activităților de doctorat cu Universitatea din Potsdam, Institutul de cercetări regionale din Leipzig, Universitatea din Santiago de Compostela, Universitatea din Bamberg, Universitatea Shippensburg, Institutul de Geografie și Organizarea Spațiului din Varsovia, Universitatea din Tübingen, Universitatea din Klagenfurt, Universitatea din Nisa și altele.

Având în vedere preocupările CICADIT de creștere a vizibilității internaționale, în cadrul acestuia au fost efectuate vizite și prezentări ale unor conferințe de cadre didactice universitare, recunoscute la nivel internațional, precum:

În creșterea vizibilității CICADIT, un aspect extrem de important a fost și este cel al organizării unor manifestări

internaționale, atât sub egida Uniunii Internaționale de Geografie, cât și a unor programe de cooperare internațională. Printre acestea menționăm,

PROIECTE INTERNAȚIONALE

BRIGHT FUTURE FOR BLACK TOWNS: REINVENTING EUROPEAN INDUSTRIAL TOWNS AND CHALLENGING DOMINANT POST-INDUSTRIAL

DISCOURSES - ERA-NET proiect (2017-2020) – director de proiect: Andreea-Loreta CERCLEUX

ESPON GROSSE (2012-2014) - ESPON Monitoring Committee, Luxembourg - director de proiect: Ioan Ianoș

ESPON SIESTA (2011-2013) - ESPON Monitoring Committee, Luxembourg - director de proiect: Ioan Ianoș

BRÂNCUȘI NOUVELLE APPROCHE DES CHANGEMENTS DES SOCIETES RURALES DU DELTA DU DANUBE (Roumanie) (2007-2008) - director de proiect: Ioan Ianoș

OUTILS ET METHODES DE DIAGNOSTIC ET D'ACTION TERRITORIALE (BASSIN SUPERIEUR D'ARIEȘ), Proiect Eugenia, Program PHARE (2000-2001) - director de proiect: Ioan Ianoș.

PROIECTE NAȚIONALE (de interes național)

- Analiza și generarea modelelor și politicilor fondate pe valorizarea patrimoniului și identității culturale (Proiect 5 din cadrul Proiectului Complex: Platformă pluridisciplinară complexă de cercetare integrativă și sistematică a identităților și patrimoniului cultural tangibil și non-tangibil din România) (2018-2021), UEFISCDI - director de proiect: Ioan Ianoș;*
- Crearea unei platforme participative inovatoare și operaționale pentru a conecta știința, actorii interesați și legislația cu scopul unei planificări spațiale maritime de succes în România (2018-2020), UEFISCDI - director de proiect: Natașa Văidianu;*
- Development of an integrated framework for marine spatial planning in Romania (2015-2017), UEFISCDI - director de proiect: Natașa Văidianu;*
- Pact teritorial - conținut cadru și experimentare prin proiecte pilot (2013-2014), MDRAP - director de proiect: Ioan Ianoș;*
- Optimizarea procesului de inserție a absolvenților din domeniul geografie pe piața forței de muncă, POSDRU/86/1.2/S/57462 (2010-2013) - director de proiect: Ioan Ianoș*
- Fundamentele teoretico-metodologice și practice în abordarea planificării strategice la nivel regional și național pe baza experiențelor europene și internaționale în cadrul lucrării Metodologie-cadru pentru elaborarea documentelor de planificare strategică teritorială, potrivit practicilor europene în domeniu (2009-2010), MDRL - director de proiect: Daniela Zamfir;*
- Cercetări privind implicarea universităților românești în restructurarea urbană și dezvoltarea regională (2007-2010), UEFISCDI - director de proiect: Ioan Ianoș;*
- Elaborarea Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030, etapa 4.1 - formularea politicii de dezvoltare policentrică pe baza coeziunii teritoriale și potrivit obiectivelor CSDTR detaliate în etapa a 3-a (2009-2010), MDRL - director de proiect: Daniel Peptenatu;*
- Dezvoltarea rurală integrată a spațiilor geografice fragile (2009-2011), UEFISCDI - director de proiect: Cânduța Melinda*
- Interfața urban-rural în contextul dezvoltării policentrice (2009-2011), UEFISCDI - director de proiect: Tălângă Cristian*
- Managementul teritorial bazat pe teoria polilor de creștere (2009-2011), UEFISCDI - director de proiect: Peptenatu Daniel*
- Producția controlată de discontinuități și tratamentul ariilor profund dezavantajate (2007-2010), UEFOSCDI - director de proiect: Ioan Ianoș*
- Sectorul antreprenorial și rolul său în atenuarea disparităților regionale.-Studiu de caz. Județul Gorj (2007-2010), UEFISCDI - director de proiect: Braghina Cristian*
- Cercetări privind implicarea universităților românești în restructurarea urbană și dezvoltarea regională (2007 - 2010) , UEFISCDI - director de proiect: Ioan Ianoș*
- Impactul investițiilor străine directe greenfield asupra dezvoltării locale în aria metropolitană București (2006-2009), UEFISCDI - director de proiect: Cristian Braghina*
- Elaborarea modelului de dezvoltare a județului Mehedinți în perspectiva integrării europene*

(2006-2007), UEFISCDI, -
director de proiect: Daniel
Peptenatu

Analiza geografică a spațiilor
atractive și repulsive din
municipiul București (2005-
2007), CNCISIS, - director de
proiect: Ioan Ianoș

Dinamica și structura demografică a
orașelor mici din România în
condițiile restructurării
economice (2005), CNCISIS -
director de proiect: Daniela
Zamfir

Evaluarea potențialului agroturistic al
județului Alba și elaborarea unui
model de valorificare cu scopul
reducerii disparităților teritoriale
în contextul dezvoltării rurale
durabile (2004-2006), AGRAL -
director de proiect: Ioan Ianoș

Impactul geografic al procesului de
privatizare din agricultura
României (2003-2004), CNCISIS -
director de proiect: Cristian
Braghină

Dimensiuni actuale ale procesului de
terțiarizare (2003-2004), CNCISIS
- director de proiect: Cristian
Tălângă

Analiza disparităților teritoriale din
Podișul Getic (2003-2004),
CNCISIS - director de proiect:
Daniel Peptenatu

Impactul restructurării economice
asupra dezvoltării orașelor mici
din România. Abordare sistemică
(2002-2004), CNCISIS - director
de proiect: Daniela Zamfir

Restructurarea economică a unor
zone defavorizate din România
(2002-2004), CNCISIS - director
de proiect: Melinda Căndea

Impactul destructurării industriei în
orașele monospecializate asupra
dezvoltării locale și regionale în
România (2002-2003), CNCISIS -
director de proiect: Ioan Ianoș

Dinamica structurilor interne urbane
și rurale din România în perioada
de tranziție, (2001), ANSTI -
director de proiect: Ioan Ianoș

Sisteme de așezări umane, Banca
Mondială (1999-2002) - director
de proiect: Ioan Ianoș.

PROIECTE DE INTERES REGIONAL ȘI LOCAL (selecție)

Actualizarea Planul de Amenajare a
Teritoriului Județului Ialomița
(2019-2021), Consiliul Județean
Ialomița – director de proiect:
Cristian Tălângă;

Actualizarea Planul de Amenajare a
Teritoriului Județului Bacău
(2018-2020), Consiliul Județean
Bacău – director de proiect:
Cristian Tălângă;

Actualizarea Planul de Amenajare a
Teritoriului Județului Suceava
(2018-2021), Consiliul Județean
Suceava – director de proiect –
Ioan Ianoș;

Actualizarea Planul de Amenajare a
Teritoriului Județului Tulcea
(2018-2021), Consiliul Județean
Tulcea - director de proiect: Ioan
Ianoș;

Actualizarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Județului Gorj-
Analiza diagnostic și propuneri
privind cadrul natural, ariile
naturale protejate, dezvoltarea
economică, forța de muncă și
structura socio-demografică
(2009-2011), Consiliul Județean
Gorj – director de proiect:
Cristian Braghină;

Actualizarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Județean Botoșani-
Analiza diagnostic și propuneri
privind cadrul natural și structura
socio-demografică (2009-2010),
Consiliul Județean Botoșani,
director de proiect: Cristian
Tălângă;

*PATZ – Zona Aglomerației Urbane și
Zona Metropolitană ale
Municipiului București* (2003-
2006), Intergraph Computer
Services, director de proiect: Ioan
Ianoș;

Studiu de marketing socio-urban pentru PUZ (plan urbanistic zonal) – Zona Panduri; PUZ - închidere inel de circulație în zona sudică a municipiului București; PUZ – principalele penetrații rutiere – Autostrada București – Constanța (2001-2002), Metroul SA – director de proiect: Ioan Ianoș;

PUZ – Obor - Implementare studiu JICA. Noduri de transport; Principalele penetrații rutiere - Autostrada București – Brașov, 2001/2002, Metroul S.A – director de proiect: Ioan Ianoș;

Studiu privind zonele expuse la riscuri naturale și tehnologice din județul Alba (2000-2002), Proiect Alba SA - director de proiect: Ioan Ianoș.

COOPERĂRI INTERNAȚIONALE INDIVIDUALE LA CONTRACTE ȘI TEME DE CERCETARE (selecție)

COST Action Ocean Governance for Sustainability - Challenges, Options and the Role of Science (2016-2020), coordonator Leibniz Center for Tropical Marine Research (ZMT), Universitatea din Bremen (Vădianu Natașa);

Changes in storminess and coastal erosion induced by climate variability along the Black Sea Coast. Management and adaptation (2016-2018), Agenția de mediu din Germania (Vădianu Natașa);

EU scoping mission to assess the feasibility of a project on Integrated Maritime policy in the Black Sea (2014-2015), Rieks Bosch, AETS Apave, Franța (Vădianu Natașa);

Nationale Minderheiten in der Globalisierung. Ethnizität als Element von Ausdifferenzierungsprozessen der Lebenslagen von Minderheitengruppen im ländlichen Raum Rumäniens, finanțat de Fundația Volkswagen prin Universitatea din Potsdam, 2002-

2004, (Ioan Ianoș);

Studies of urbanization and migration in advanced and developing countries (2001-2002), University of Potchefstroom (Ioan Ianoș);

Small Projects Programme – Europa Fund ZZ0112.01.08 (2001-2002), Comisia Europeană (Ioan Ianoș).

Conferințe internaționale organizate sub egida CICADIT

1. **Seminarul „Initiatives entrepreneuriales, développement régional et dynamique territoriale”,** 22-28 iulie 2002, București și Alba Iulia (50 de participanți de la universități din România, precum și de la diverse universități europene: Universitatea din Angers, Universitatea din Nottingham, Universitatea din Potsdam, Universitatea Catolică de Vest din Angers, Universitatea Roskilde, Universitatea din Osnabrück, Universitatea din Clermont-Ferrand, Universitatea din Lyon și Universitatea din Pisa).

2. Conferința **„Die Dobrudscha – ein neuer Grenzraum der EU. Sozioökonomische, ethnische, politisch-geographische und ökologische Probleme”,** 6-9 septembrie 2007, organizată la Constanța, împreună cu Universitatea din Potsdam și Universitatea din Constanța. Au participat circa 30 de cercetători și cadre didactice, printre care, în afara universităților organizatoare, de la Universitatea Ludwig-Maximilians din München, Universitatea Fribourg, Universitatea Bulgară de Științe din Sofia și Institutul Leibniz din Leipzig.

3. Simpozionul **„ Identitäten und Imaginationen der Bevölkerung in Grenzräumen – Ostmittel- und Südosteuropa im Spannungsfeld von Regionalismus, Zentralismus europäischem Integrationsprozess und Globalisierung”,** 1-3 iulie 2010, București, organizat de CICADIT împre-

ună cu Universitatea din Potsdam. Au participat 27 de cercetători și cadre didactice, inclusiv de la alte universități, în afara celor organizatoare (Institutul Erkner, Universitatea Oldenburg, Universitatea Flensburg, Universitatea Bielefeld, Universitatea din Varșovia, Universitatea din Cernăuți, Universitatea din Gdansk, Universitatea Liberă din Berlin, Universitatea din Köln, Fundația social-democrată din Istanbul, Institutul de Geografie din București și Universitatea Babeș-Bolyai).

4. **Seminarul „Initiatives entrepreneuriales, développement régional et dynamique territoriale”**, 12-18 iulie 2009, București și Sinaia. Au participat 32 de cercetători, cadre didactice de la: Universitatea din București, Universitatea de Vest din Timișoara, Institutul de Geografie, Universitatea Babeș-Bolyai, precum și de la alte universități din Europa: Universitatea din Angers, Universitatea Autonomă din Barcelona, Universitatea din Lyon, Universitatea Clermont-Auvergne, Universitatea din Castellon, Universitatea din Bamberg, Universitatea din Potsdam, Universitatea din Torino etc.

5. **Seminarul „Initiatives entrepreneuriales, développement régional et dynamique territoriale”**, 22-28 septembrie 2013, București și Suceava, organizat de CICADIT în colaborare cu Universitatea din Angers, în cadrul Programului internațional „2H2S”. Majoritatea dintre cei 70 de participanți a fost reprezentată de cadre didactice universitare și cercetători științifici. Pe parcursul dezbaterilor au participat diverși antreprenori, autorități publice județene și locale, cadre didactice din preuniversitar, studenți. În afară de Universitatea din București, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și Institutul de Geografie au fost prezenți cercetători și cadre didactice de la mai multe universități străine, printre care: Universitatea din Angers, Universitatea din Lyon, Universitatea

Strathclyde din Glasgow, Universitatea din Bamberg, Universitatea din Santiago de Compostela, Universitatea din Sofia, Universitatea din Shippensburg, Universitatea Curtin din Perth, Universitatea New England din Armidale, Universitatea Autonomă din Barcelona, Universitatea din Dakota de Sud, Academia de Științe din Republica Moldova.

6. Colocviul **„Rural Life and Rural Systems between Tradition and Integrated Urban-Rural Development”**, 24 august – 3 septembrie 2014, București și Sibiu, organizat de CICADIT împreună cu Asociația Profesională a Geografilor din România (APGR), sub egida Uniunii Internaționale de Geografie, Comisia Dezvoltarea durabilă a sistemelor rurale. Au participat 48 de cercetători și cadre didactice de la: Universitatea din București, Institutul de Geografie, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Nova de Lisabona, Universitatea Okayama, Universitatea Santiago de Compostela, Universitatea Autonomă din Barcelona, Universitatea din Valencia, Universitatea Zhejiang, Universitatea de Vest din Australia, Universitatea Curtin, Universitatea New England, Universitatea din Amsterdam, Universitatea Națională Irlanda Galway, Universitatea Bar-Ilan, Universitatea Liege, Universitatea Kobe, Universitatea din Cairo, Universitatea din Istanbul etc.

Ca partener, CICADIT a participat la alte manifestări științifice organizate de Facultatea de Geografie a Universității din București și de Asociația Profesională a Geografilor din România. În acest sens, subliniem organizarea cu regularitate, din anul 2014, a Simpozionului „Patrimoniul industrial – Conservare, Promovare Culturală și Reutilizare Inteligentă”, transformat începând cu anul 2017 în Conferință Internațională („Industrial Heritage – Conservation, Cultural Promotion and Intelligent Reuse”), de către dr. CS II Cristina Merciu, membru CICADIT și al APGR. Majoritatea ediții

lor acestei manifestări științifice a fost organizată împreună cu Muzeul CFR.

Lista unor profesori și cercetători din străinătate invitați în cadrul CICADIT

prof. Jean Baptiste Humeau de la **Universitatea din Angers** (Franța);

prof. Frankdieter Grimm de la **Universitatea din Leipzig** (Germania);

prof. Wilfried Heller de la **Universitatea din Potsdam** (Germania);

prof. Ronan Paddison de la **Universitatea din Glasgow** (Marea Britanie);

prof. Ruben Camilo Lois Gonzales de la **Universitatea Santiago de Compostela** (Spania);

prof. George Pomeroy de la **Universitatea din Shippensburg, Pennsylvania** (S.U.A.);

prof. Celine Rosemblat de la **Universitatea din Lausanne** (Elveția);

prof. Izhak Schnell de la **Universitatea din Tel Aviv** (Israel);

prof. Audrey Kobayashi de la **Universitatea Queen's** (Canada);

prof. George White de la **Universitatea din Dakota de Sud** (S.U.A.);

prof. Lisa Harrington de la **Kansas State University** (S.U.A.);

prof. Daniel Goller de la **Universitatea din Bamberg** (Germania);

prof. Martine Long de la **Universitatea din Angers** (Franța);

prof. Peter Jordan de la **Universitatea din Viena** (Austria);

prof. Sylvi Ericson de la **Universitatea din Oslo**;

prof. Anthony Sorensen de la **Universitatea New England** din Armidale (Australia);

prof. Samuel Rufat de la **Universitatea Cergy-Pontoise** (Franța);

prof. Roy Jones – **Universitatea din Curtin** (Australia);

prof. Margarita Ilieva – **Institutul de Geografie** al Academiei Bulgare de Științe, Sofia;

prof. Maria Jose Pineira Mantinan de la **Universitatea Santiago de Compostela** (Spania);

prof. Gyula Horvath de la **Universitatea din Pecs** (Ungaria);

prof. Mohammad Hafesniah de la **Universitatea Azad din Teheran** (Iran);

prof. Tamas Hardi de la **Universitatea din Győr** (Ungaria);

prof. George Henebry de la **Universitatea de Stat din Michigan** (USA);

prof. Antoni Francesc Tulla Pujol de la **Universitatea Autonomă din Barcelona** (Spania);

prof. Jerzy Banski, **Institutul de Geografie și Organizarea spațiului** – Academia de Științe din Polonia.

OMAGIUL EDITORULUI (1)

Pentru distinsul Prof.univ.dr.doc. PETRE GÂȘTESCU la 90 de ani!
Un promotor al valorii și performanței

Prof.univ.dr.emerit Ioan IANOȘ



A prezenta în câteva pagini talia unui geograf de primă mărime, știu că este o aventură! O aventură care se poate termina în „aprecierile” cititorului sau în regretul celui care o întreprinde pentru că nu a reușit să redea, într-un spațiu așa de restrâns, cât ar fi vrut să exprime. Cu această teamă de necuprindere, încerc să retrăiesc deceniul petrecut împreună cu profesorul Petre Gâștescu la conducerea Institutului de Geografie, discuțiile anterioare și colaborările ulterioare, pline de conținut, care au legat o prietenie și o apreciere deosebită, consacrandu-l în ochii mei ca pe un model de personalitate științifică și managerială. O mare parte din succesul meu managerial și științific îl datorez domniei sale și nu scriu cuvinte mari! Am avut marea șansă să am de la cine să învăț, drept pentru care îi mulțumesc foarte mult!

Cunoscându-l de când avea 42 de ani (neîmpliniți), lucrând împreună mai mult de 15 ani în activități manageriale, comunicând deschis de peste 48 de ani, pot afirma că profesorul Petre Gâștescu este un susținător permanent al valorii și performanței. Cu o forță de muncă formidabilă, cu un simț al depistării subtilităților științifice și cu un dar managerial deosebit, a constituit un model pentru mine, în toată activitatea de formare și de manifestare ulterioară. Am avut în față o certitudine: nu poți fi foarte bun manager, respectat și apreciat, dacă nu te implici direct în activitatea științifică de bază. Spre deosebire de alți manageri de instituții sau de entități de cercetare, prof. Gâștescu s-a implicat permanent în toate fazele cercetării, ceea ce i-a oferit prilejul să cunoască și să monitorizeze eficient procesul de elaborare a unor mari lucrări, care au rămas emblematice nu numai pentru Institutul de Geografie, dar și pentru geografia românească, în general. Dacă cineva vrea să afle cum s-au publicat lucrări, precum Atlasul României din Editura Academiei sau primele trei volume ale Geografiei României, atunci mă număr printre cei care pot confirma rolul principal pe care l-a avut prof. Gâștescu în coordonarea acestora.

Pentru ca orice cititor al acestor aprecieri să aibă o imagine corectă asupra personalității complexe a prof. Gâștescu, menționez că în intervalul 1975-1989, domnia sa a fost directorul de facto al Institutului de Geografie. Statutul institutului s-a schimbat o dată cu trecerea de la Academia Română la Universitatea din București (1975), ceea

ce a făcut ca, automat, decanul Facultății de Geologie și Geografie să devină directorul legal al acestuia. Toți cei care au lucrat în Institutul de Geografie, în perioada respectivă, cunosc că în ciuda eforturilor pe care l-au făcut decanii de-a lungul timpului, problemele importante erau rezolvate de către prof. Gâștescu, împreună cu șefii de secții și consiliul științific. A fost o perioadă dificilă, cu foarte multe restricții și cu o trecere de la planurile de cercetare interne, la cercetări pe baze contractuale. Filialele de la Pângărați și Cluj-Napoca erau în mare pericol de a se desființa, dacă Institutul de Geografie nu ar fi găsit resursele necesare includerii acestora la contracte de cercetare atât cu Ministerul Învățământului, cât și cu alte întreprinderi sau instituții. Mari personalități geografice, precum prof. Grigor Pop și Ioan Șoneriu, ambii o perioadă fără activități didactice, au fost incluși în temele de cercetare ale institutului. Toată această perioadă a fost totuși bine gestionată, iar personalitatea prof. Gâștescu a ieșit în evidență din punct de vedere managerial.

Paradoxal, dar drumul meu în geografia umană i s-a datorat în mare parte, pentru că a simțit la un moment dat că, deși avusesem o lucrare de licență în domeniul hidrologiei, am mai mult potențial și înclinații spre noua direcție de afirmare. Așa mi-am explicat faptul că a renunțat la a mă atrage în colectivul dânsului de cercetare, deși avea forța de a o face! În plus, după o dezamăgire în cercetare, când lansasem o ipoteză contestată de unii geografi, m-a încurajat, apreciindu-mi intervenția pe această temă la Academia de Științe Medicale (se discuta de lansarea unui proiect național pentru studiul nefritelor în România).

Cu formidabila capacitate intelectuală demonstrată și cu forța exemplului m-a convins că nu poți fi un excelent manager, respectat și apreciat, dacă nu te implici direct în activitatea științifică de bază. Ca martor a două realizări de neegalat în geografia

românească, Atlasul României și Tratatul de Geografie, nu pot uita numeroasele analize care au fost făcute, aproape lunar, în cadrul diferitelor și frecventelor întruniri pe care le-am avut de-a lungul timpului, în care, în calitatea dânsului de manager de facto al institutului, intervenea concis și la obiect asupra temelor dezbătute.

Emulația științifică, ce caracteriza viața Institutului de Geografie în perioada 1975-1990, avea un izbitor caracter formativ și de consacrare. Majoritatea tinerilor formați în perioada respectivă își amintesc de importanța dezbaterilor din cadrul ședințelor bilunare de comunicări științifice ale institutului, în care, fără a ține cont de vârstă sau de rangul profesional, erau adevărate confruntări academice, cu argumente și contra-argumente. Menținerea acestor întruniri și ritmicitatea lor se datora perseverenței cu care prof. Gâștescu veghea la derularea acestora, ca și dorinței cercetătorilor de a perpetua acest tip de dezbateri, venind din perioada de început a funcționării Institutului de Geografie. În virtutea inerției, astfel de manifestări au continuat și ulterior, dar, în timp, au dispărut, probabil, fiind considerate anacronice cu noul stadiu al dezvoltării gândirii în geografia românească și cu noile instrumente de formare profesională.

Domnia sa însuși fiind un creator de școală geografică, un fondator al cercetărilor limnologice și hidrogeografice în România, a demonstrat cum o valoare creează valori, susținând tinerii care aveau potențial de creație ridicat, antrenându-i în activități care s-au dovedit a fi de mare importanță în evoluția lor ulterioară. Eu însumi, având o formare inițială în domeniul hidrologiei, am putut aprecia cât de importante sunt cercetările inițiate, iar apoi promovate, de către prof. Gâștescu. Una din ideile sale extrem de valoroase a fost aceea de a introduce și a fundamenta conceptul de hidrogeografie. Din păcate, nu au cuplat și alți cercetători la această

idee, care „ar fi salvat o parte din geografia apelor” care este inclusă astăzi la hidrologie și care încet, dar sigur, va trece în domeniul științelor ingineresti.

După anul 1990, prof. Gâțescu s-a impus ca un fervent susținător al cercetării științifice în domeniile hidrogeografiei și limnologiei, în care este și formator de școală, dar și în alte domenii de graniță. Activitatea de cercetare a fost completată cu activitatea didactică, aceasta din urmă fiind o reluare a activităților desfășurate ca lector universitar la sfârșitul anilor 1960. Astfel, după mai mulți ani de „profesorat” la universitățile din București și Valahia, devine profesor titular la aceasta din urmă, unde va fi onorat cu titlul de „**doctor honoris causa**”. În activitățile didactice pe care le desfășoară și în prezent la Universitatea „Hyperion”, ca și în cele de îndrumare a lucrărilor de doctorat, prof. Gâțescu se detașează prin ținuta academică, prin modul impecabil de exprimare a ideilor, prin franchețe atitudinală, prin susținerea și promovarea valorilor. Așa cum experiența a dovedit-o, o valoare nu se formează peste noapte, o dată cu obținerea unei calificări sau a unui titlu, ci aceasta este rezultatul unui îndelungat proces de manifestare și validare de către comunitatea academică. Din acest punct de vedere, prof. Gâțescu a conștientizat importanța pe care o are exprimarea clară a punctului de vedere, susținerea tinerilor atunci când aceștia aveau îndoieli legate de propriul traseu, promovarea performanței în cercetare. Probabil că mulți dintre cei care îl cunosc își amintesc seninătatea cu care renunță la propriile idei, atunci când i se argumentează, solid, validarea sau invalidarea unei ipoteze. În același timp, acordul dânsului pentru o acțiune sau o idee, are un efect amplificator deosebit. Or, acest acord înseamnă o încurajare spre atingerea performanței în activitatea de cercetare sau în procesul didactic.

Cuvintele mele au temelia unei aprecieri statornice de circa 50 de ani și nu sunt deloc de complezență: Sunteți și veți rămâne o personalitate marcantă a Geografiei românești, aveți un spirit inovator, o capacitate de muncă de invidiat, o minte sclipitoare și o judecată înțeleaptă care nu lasă să se întrevadă sub nicio formă vârsta unui **nonagenar**. Personal, sunt bucuros că voi mai avea mulți ani să mă alimentez din experiența Dumneavoastră, din discuțiile pline de idei și de încurajări.

În încheiere, subliniez, încă o dată, personalitatea marcantă a prof. Gâțescu, tinerețea spiritului său inovator, capacitatea de muncă deosebită, judecata înțeleaptă și mintea scormonitoare, care nu lasă să se întrevadă sub nici-o formă vârsta pe care a împlinit-o. De aici, concluzia că geografia și geografii români trebuie să fie bucueroși că mai au posibilitatea unică de a se alimenta de la un izvor nesecat de idei și realizări deosebite. Prin tot ceea ce a realizat, prof. Gâțescu rămâne „Academicianul de facto” al geografiei românești, figura reprezentativă a acesteia din ultimele șase decenii.

Cu toată dragostea, vă doresc să rămâneți la fel de creativ și mărinimos, să vă mențineți tonusul intelectual și să vă bucurați de multă sănătate, spre folosul nostru, al tuturor, și al celor care vă iubesc.

REPERE SEMNIFICATIVE DIN VIAȚA ȘI OPERA PROESORULUI PETRE GÂȚESCU

Prof. univ. dr. docent Petre Gâțescu s-a născut în **satul Soci, comuna Miroslovești, Județul Iași**. A urmat cursurile școlii primare în satul natal (1939-1943), cursurile liceale la **Iași (Seminarul Veniamin Costachi, 1943-1946 și Liceul Teoretic din Pașcani, 1946-1951)**, studiile universita-

re la **Facultatea de Geologie-Geografie, secția de Geografie a Univ. București** absolvită cu **diploma de merit (1955)**; a susținut **teza de doctorat Lacurile din România-geneză și regim hidrologic** la Univ. din Cluj (1960) și de doctor docent cu **Lacurile din România-limnologie regională la aceeași universitate (1971)**, pentru care a primit **Premiul Academiei Române „Gheorghe Murgoci”**, ambele lucrări fiind publicate în Editura Academiei Române.

Activitate de cercetare: la **Direcția Generală Hidrometeorologică (1955-1958)**, la **Institutul de Geografie al Academiei Române (1958-2001)**, în prezent cercetător asociat. **Activitate didactică:** la **Universitatea Valahia Târgoviște** unde a fost titularizat profesor, în 1994, la **Universitatea Hyperion București** din 2004, la **Universitatea din București** ca profesor asociat din 1994.

În **domeniul apelor:** a promovat și dezvoltat o autentică **școală limnologică (studiul lacurilor)** fiind considerat **fondatorul scolii limnogeografice românești (membru fondator și președinte al Asociației Române de Limnogeografie 2008)** și **promovarea direcției de cercetare hidrogeografică** în România.

Și-a consacrat activitatea, timp de peste **60 de ani**, în investigarea lacurilor din România, cu deosebire a celor din Delta Dunării, Litoralul românesc al Mării Negre, Câmpia Română, lacurilor din relieful glaciatic din Carpații Meridionali. A participat ca un bun cunoscător al Deltei Dunării la fundamentarea **selectării și delimitării ariilor strict protejate din Rezervația Biosferei Delta Dunării**, publicând pe lângă multe articole, hărți tematice și turistice, ghiduri și lucrarea de sinteză - **Delta Dunării Rezervație a Biosferei**, coeditor cu ing. Romulus Știucă, în două

ediții (2006, 2008).

A participat la numeroase simpozioane, conferințe și congrese internaționale de hidrologie, geografie, fiind membru în comisii de specialitate ale **Uniunii Internaționale de Geografie și Asociației Științifice Internaționale de Hidrologie (IHSA)**.

A publicat **peste 320** de lucrări științifice (cărți, articole, hărți) în edituri și reviste de specialitate de prestigiu din țară și străinătate. A coordonat în cadrul **Institutului de Geografie** elaborarea lucrărilor fundamentale: **Geografia Văii Dunării Românești (1969)**, **Atlasul României (1972-1978)**, **Geografia României (1983-1992)**, **colecția Județele Patriei (41 volume)** și alte lucrări publicate în Editura Academiei Române.

Pentru învățământul geografic universitar a publicat mai multe cursuri- **Limnologie și Oceanografie**, Edit. H.G.A. București, Program Tempus, 1998; **Hidrologie**, Edit. Roza Vânturilor, Târgoviște, 1998, **Hidrologie continentală și oceanografie**, Edit. Transversal, 2009, 2019, în colab. Petre Brețcan; **Ecologia așezărilor umane**, Edit. Univ. București, 1998; **Limnologie și oceanografie**, Edit. H.G.A., 1998 **Dicționar de limnologie**, Edit. H.G.A. București, 2001; **Oceanografie**, Edit. SFINX 2000, Târgoviște (în colaborare cu Rădița Alexe), 2000, **Managementul mediului**, Edit. SFINX 2000, Târgoviște, 2001.

Unele dintre lucrări ca, **Lacurile Terrei**, în mai multe ediții (1979, 2002, 2006, 2008), **Fluviile Terrei (1990, 2002, 2009)**, **Insulele Terrei (1989, 2003, 2013)**, ultima în colaborare cu A, **Cioaca**, au un mesaj de informare geografică de mare audiență. La acestea se adaugă 5 ediții ale **hărții turistice a Deltei Dunării și Ghidul vizitatorului**.

Rezervației Biosferei Delta Dunării (2011), acesta din urmă, în colaborare cu dr. Ing. Grigore Baboianu

(2011).

Este membru al unor **societăți științifice (Geografie- România și Italia, Ecologie), comisii, comitete de redacție ale revistelor de specialitate academică.**

Conducător de doctorat din 1972 în cadrul **Institutului de Geografie al Academiei Române** (sub îndrumarea sa obținând titlul de **doctor în geografie, 40 de persoane - geografi, ingineri**).

A primit numeroase distincții și anume - medalia Meritul Științific (1966), premiul Academiei Române „Gheorghe Murgoci” (1971), membru în „Research Board Advisors of The American Biographical institute” (2000), titlul de profesor de onoare al **Univ. „Alexandru Ioan Cuza” Iași** (2001) și diploma de excelență și medalia aceleiași universități cu ocazia Centenarului învățământului superior geografic (2004), Doctor Honoris Causa al **Univ. „Ștefan cel Mare” Suceava** (2002) și al Universității „Valahia” Târgoviște (2007), diploma de excelență și medalia „Simion Mehedinți”-Facultatea de Geografie a Univ. București, **profesor emerit al Universitatii Hyperion, Cetățean** de onoare al satului natal, alte diplome de excelență ale universităților și institutelor de cercetare din țară, dintre care ale **Institutului de Geografie al Academiei Române** la anii aniversari.

Domeniul limnologiei a fost cel mai important spre care și-a vectorizat eforturile intelectuale încă din primii ani de cercetare științifică, în momentul începerii cercetărilor acest domeniu era foarte puțin studiat în România. Investigarea și interpretarea rezultatelor din teren a fost de la început un succes atât în ceea ce privește modul

de abordare a problematicii, cât și în metodologia de cercetare, apreciat prin recenzii ale unor articole și lucrărilor de sinteză.

Preocupările majore avute în cercetarea științifică în domeniul limnologiei geografice sunt grupate astfel: tipurile genetice a depresiunilor lacustre și clasificarea lacurilor, a constituit o problemă majoră în cercetarea limnologică geografică românească, neabordată sistematic la timpul respectiv și fundamentată prin lucrările de sinteză menționate mai sus; **bilanțul și regimul hidric** analizat ca element de bază al existenței lacurilor în care au fost urmărite atât ca variație temporală, la nivel lunar, sezonier, anual și multianual cât și în spațiu de la lacurile glaciare până la cele din Câmpia Română și din Delta Dunării; **regimul termic** al apei lacurilor, un alt element o caracteristică importantă a ecosistemului lacustru a fost, de asemenea, minuțios studiat cu toate aspectele legate de variația în timp și în spațiu; **caracteristicile hidrochimice** ale lacurilor, studiate sporadic anterior, s-a urmărit sistematic în funcție de variația gradului de mineralizare, de tipul și procesele de metamorfozare hidrochimică în funcție de variația anotimpuală a condițiilor climatice, de substratul litologic și de sursele de alimentare; **indicele de primenire a apei**, care este un indicator pentru a se vedea în ce măsură lacurile îndeplinesc condițiile unui **ecosistem lacustru** definit ca mediu fizic (biotop) și mediu organic (biocenoză), într-o strânsă unitate care are la bază procesele energetice de acumulare (prin fotosinteză) și de degradare (prin reacții exotermice) și drept rezultat o anumită cantitate de biomasă; **tipul limnologic** ca reflectare a ecosistemului lacustru, a conținutului acestuia și a fazei de evoluție a lacului ca atare, tipul limnologic reflectând gradul de dezvoltare (evoluție) și dinamică a fenomenelor, toate acestea index fiind

exprimate printr-o anumită **biohidroce-noză**.

În această concepție **limnologia are două subramuri: una numită limnologie fizică (limnogeografie) care studiază biotopul lacustru (depresiunea și apa) și limnologia biologică (limnobiologie) care studiază biohidrocenoza (biocenozele lacustre)**. Întrucât **biotopul și biocenoza dintr-un lac alcătuiesc un întreg, lacul reprezintă un sistem deschis, numit și limnosistem, un adevărat microcosmos**, cum l-a comparat biologul american St. A. Forbes, 1887 (P. Gâștescu - Lacurile Terrei, Ed. Albatros, 1979, P. Gâștescu - Limnologie și oceanografie, Edit. H.G.A., 1998, P. Gâștescu, Dicționar de limnologie, Edit. H.G.A.).

Problemele de terminologie au stat în atenția **prof.univ.dr.doc. Petre Gâștescu** de la lucrarea de doctorat, continuate ulterior prin articole, lucrări de sinteză, în cursuri universitare, în dicționarul de limnologie. În esență, în aceste lucrări s-au pus următoarele probleme - **ce este un lac, o baltă, o mlaștină**, dacă există o legătură, o succesiune în evoluția unui lac, ce dimensiuni se impun pentru o apă stătătoare ca să fie considerată un lac, etc., impunându-se următoarea definiție a lacului - *o întindere de apă, relativ stagnantă, situată într-o depresiune de la suprafața uscatului, care nu are legătură directă cu oceanul planetar, incluzându-se toate suprafețele de apă de acest gen, începând cu ochiurile de ordinul zecilor de m² până la întinderile de zeci și sute de mii de km² (exemplu Marea Caspică etc).*

Hidrogeografia, definită ca o ramură a hidrologiei, care se ocupă **cu distribuția resurselor de apă în timp și în spațiu și a raporturilor acestora cu ceilalți factori naturali și socio-economici**, a constituit o direcție de cercetare promovată prin dezbateri în reuniuni științifice, articole și hărți incluse în lucrările de sinteză,

teze de doctorat.

Materialele rezultate din activitate de cercetare au fost prezentate de-a lungul timpului la numeroase conferințe și congrese atât în țară, cât și în străinătate (Suedia, Franța, Ucraina, Marea Britanie, Federația Rusă, Finlanda, Slovacia, Bulgaria, SUA, Italia, Armenia, Olanda, Israel, Germania, Polonia etc.

LISTĂ SELECTIVĂ DE LUCRĂRI

Cărți, tratate, monografii, enciclopedii, atlase, hărți

1960 - *Monografia geografică a R.P. România*, Edit. Academiei, 783 pag. + Anexa de hărți (coautor la capitolul Hidrografia).

1963 - *Lacurile din R.P. Română, geneză și regim hidrologic*, Edit. Academiei, 293 pag., 162 fig., 34 tab.

1969 - *Geografia Văii Dunării românești*, Edit. Academiei R.S. România, București, 783 pag.+ anexă hărți color (autor la mai multe capitole privind apele).

1967 - *Dunărea între Baziaș și Ceatal Izmail - monografie hidrologică, CSA, ISCH, 369 pag.* (coautor la capitolul de lacuri cu Ariadna Breier).

1971 - *Lacurile din România - limnologie regională*, Edit. Academiei, 372 pag., 95 fig., 31 tab., 60 foto.

1979 - *Excesul de umiditate din Câmpia Română de nord-est (1969-1973)*, Edit. Academiei, 176 pag., 48 fig., 42 tab., hartă color (coordonator, în colab. I. Zăvoianu, Octavia Bogdan, B. Driga, Ariadna Breier).

1972-1979 - *Atlas R.S. România*, Edit. Academiei (coautor la hărțile apelor).

1983 - *Geografia României, vol. I Geografie fizică*, Edit. Acad. R.S. România, 662 pag. (autor la mai multe capitole).

1992 - *Atlasul cadastrului apelor din România*, Ministerul Mediului, Aquaproiect (autor și coautor cu B. Driga

la lacurile naturale, deltă și litoral).

1997 - *Ecosystem map of the Danube Delta Biosphere Reserve*, sc. 1:175 000, printed by RIZA, Lelystad, The Netherlands (în colaborare).

1998 - *Encyclopedia of Hydrology and Water Resources*, edited by Reginald W. Herschy and Rhodes W. Fairbridge, ademic Publisher, Dordrecht-Boston-London (articolele: *Danube River - hydrology and geography, Lakes, lake waters, Limnology definition, Razim-Sinoie lake complex*).

2005 - *Geografia României, Vol. V, Câmpia Română, Dunărea, Podișul Dobrogei, Litoralul românesc al Mării Negre și Platforma Continentală*, Edit. Acad. Române, (autor și coautor la mai multe capitole).

2006—*Romania. Space, Society, Environment*, Edit. Academiei Române, (co-author, Waters).

2008 - *Delta Dunării - Rezervație a Biosferei*, Edit. CDPres, București (coeditor Petre Gâstescu, Romulus Știucă).

2016 - *România.Natură și Societate*, Edit. Academiei Române (coautor Resursele de apă).

2022 - *Valea Dunării românești. Perspective de dezvoltare durabilă*, Institutul de Geografie, Edit.Academiei omâne (coautor Hidrologie).

Articole privind limnologia

1961 - *Tipuri genetice de lacuri în R.P.R., după originea cuvetei lacustre*, Probl. geogr., **VIII**, pag. 301-323, 6 fig., 3 tab.

1962 - *Zonele lacustre pe teritoriul RPR*, Com. Acad. Rom., **XIII**, 11, pag. 1 247-1 253.

1964 - *Problèmes concernant le bilan hydrologique des lacs avec des exemples de Roumanie*, RRGGG - Géogr., **8**, pag. 79 -87, 3 fig., 1 tab.

1966 - *Limnologia și problemele actuale în cercetarea lacurilor din România*, SCGGG - Geogr., **XIII**, 2, pag. 187-192.

- *Quelques aspects du bilan hydrologique des lacs de la Plaine inondable du Danube*, RRGGG-Geogr., **10**, 1966, pag.

187-196 (în colab. cu Ariadna Breier).

1968 - *La zonalité géographique verticale réfléctée dans le régime hydrologique des lacs de Roumanie*, RRGGG-Géogr., **12**, 1-2, pag. 101-106, 1 fig. (în colab. cu Ariadna Breier).

1969 - *The synoptic profile of lake water temperatures relative to altitude*, RRGGG -Géogr., **13**, 1, pag. 53-61 (în colab. cu Ariadna Breier și B. Driga).

1970 - *Problèmes concernant la typologie limnologique*, RRGGG-Géogr., **14**, 2, pag. 209-216.

1972 - *Limnologia - știință de graniță între geografie, hidrologie și biologie*, Progr. șt., **3**, pag. 116-118.

- *Les limans et les lagunes de Roumanie*, Verb. Internat. Verein. Limol. **18**, Stuttgart, pag. 505-516, 6 fig., 2 tab. (în colab. cu Ariadna Breier, B. Driga și Tatiana Nicolae).

1973 - *Artificial lakes of Romania - în vol. Man - made lakes - their problems and environmental effects*, published by American Geophysical Union, Washington, pag. 50-55, 3 fig., 1 tab. (în colab. cu Ariadna Breier).

- *Some aspects of the hydric balance of lakes in the eastern Romanian plain in the years 1956-1970*, Hydrological Sciences Bulletin, 3, **18**, London, pag. 283 -293, 9 fig., 1 tab. (în colab. cu B. Driga).

1977 - *Relations hydrochimiques entre les lacs et les eaux souterraines de la plaine Roumaine de nord-est*, RRGGG - Géogr., **21**, pag. 111-117.

1982 - *Les lacs littoraux roumains-particularités hydriques, modifications anthropiques et leur utilisation*, RRGGG-Géogr., **26**, pag. 61-70, 1 fig., 3 tab. (în colab. cu Ariadna Breier).

1993 - *Heliotermie - a peculiarity of some lakes in Romania*, RRG, **37**, 3 fig., 2 tab. (în colab. cu Camelia Anghel).

1996 - *Lacul de baraj antropoc - un ecosistem lacustru aparte*, Rev. geogr., **II-III**, pag. 70-73, 2 fig., 1 tab. (în colab. cu B. Driga).

2003 - *Lacurile de baraj antropoc- între necesitate și modificări ale mediului*, în vol.II,Riscuri și catastrofe, Edit. Casa căr-

ții de știință, Cluj-Napoca (în colab. Maria Sandu, B. Driga).

2008 - *Limnology, the science of lakes?*, în *Lakes, reservoirs and ponds*, Romanian Journal of Limnology, no.1-2.

2008 - *Limnology, lake basin, lake waters*, Bul. Societății de Geografie din România, Tom XIII (XXCIII-XXCIV).

2015 - *The clastoclastic (crov) lakes in Brăila plain. Genesis, hydrological features, present conditions*, Riscuri și catastrofe An XIV, vol.17, nr.2/2015, editor Victor Sorocovschi, Edit. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca.

2016 - *The lakes of the Romanian Black Sea coast. Man-induced changes, water regime, present state*, Revue Roumaine de Géographie/Romaine Journal of Geography, vol 60, Nr 1 (în colab. Brețcan, P., Teodorescu, D).

Articole referitoare la hidrogeografie și resurse de apă

1967 - *Légende des cartes hydrogéographiques*, RRGGG-Géogr., 11, 2, pag. 149-157, 2 pl. color (în colab. cu I. Zăvoianu și B. Driga).

1970 - *L'Hydrogéographie et la carte hydrogéographique*, RRGGG-Géogr., 14, 1, pag. 43-48, 1 pl. color.

1974 - *L'exces d'humidité dans la portion nord-ouest de la Plaine Roumaine (causes et conséquences)*, RRGGG - Géogr., 18, 2, pag. 121-135, 4 fig., 1 pl. color (în colab.).

1975 - *The hydro-climatic particularities of Romania*, Geoforum, 6, pag. 29-37, Pergamon Press, Printed in Great Britain, 4 fig. (în colab.).

- *Les particularités hydrogéologiques de la Plaine Roumaine nord-est et le régime de variation du niveau piézométrique pendant la période d'excès d'humidité 1969-1973*, RRGGG-Géogr., 19, 2, pag. 163-174, 6 fig., 1 tab., 2 pl. (în colab.).

1978 - *Hidrogeografia - direcții noi în cercetarea geografică*, SCGGG-Geogr., XXV, pag. 13-17. 1983).

1983 - *Les caractéristiques du régime hydrique du Danube a son embouchure*

dans la Mer Noire, RRGGG-Géogr., 27, p. 55-60, 4 fig., rez. germ. (în colab. B. Driga).

1990 - *Water resources in the Romanian Carpathians and their economic management*, RRGGG-Géogr., 34, 1 fig., 1 tab.

1998 - *Bucharest Municipality - its peri-urban zone water supply, function*, în vol. *Socio-economic changes in the suburban areas of large cities in Romania and Poland*, Romanian - Polish Geographical Seminar, Institutul de Geografie - Geographical International Seminars, 4, București, pag. 41-50, 3 fig.

1998 - *On the genesis and time-space distribution of water resources in Romania. Geographical aspects*, RRG, 42, 2 fig., 2 tab. (în colab. cu I. Zăvoianu).

2003-2004 - *Territorial distribution of water resources in Romania in terms of social-economic demand*, Rev. roum. de géographie, Tomes 47-48.

2006 - *Water resources in Romania - categories and spatial configuration*, Bul. Societății de Geografie din România, serie nouă Tom XII(XXCII).

2007 - *Wetlands - categories, functions, ecological reconstruction and management with special reference to Romania*, Annals, Geographical series, tome IV-V, Hyperion University of Bucharest (în colab. D. Ciupitu).

2009 - *The Danube Delta Biosphere Reserve. Geography, Biodiversity Protection, Management*, Rev. Rom. Géographie/ Journal Geography, vol.53, nr.2, pag.139-152.

2010 - *Resursele de apă din România. Potențial, calitate, distribuție teritorială, management*, în vol. *Resursele de apă din România - vulnerabilitate la presiunile antropice*, Lucrările primului simpozion 11-13 iunie național, 2010, Târgoviște, organizat de Asociația Română de Limnogeografie.

2012 - *The Danube river in the lower sector in two hydrological hypostases - high and low waters*, Riscuri și catastrofe, vol. 10, nr.1/2022, editor Vic-

tor Sorocovschi, Casa cărții de știință, Cluj-Napoca (în colab. Elena Țuchiu).

2014- *Morphological changes on the Danube Delta Biosphere Reserve coast-actual synthesis*, Rev. Rom. Geographie/ Journal Geography, vol.58,nr.2,p.135-144 (în colab.Grigoraș, I.).

2017—*The Danube-hydrographic polari-zation european axis.State-of-the-art*, Riscuri și catastrofe An XVI, vol 20, nr.1,editor Victor Sorocovschi,Edit.Casa cărții de știință, Cluj-Napoca.

2018—*The Danube floodplain in the pontic sector-Ecosystem services, anthropic modifications and ecological reconstruction*, în Riscuri și Catastrofe, XVI, vol 20, nr.1, editor Victor Sorocovschi, Edit. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca.

2019 - *Danube Delta Biosphere Reserve.Tourist potential, turning to good account, impact*, Riscuri si catastrofe,an XIX, vol.25 nr.2/2019, editor Victor So-

rocovschi, Edit. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca (în colab. Elena Toma).

2020 - *Danube. Hydrogeographycal, hydrologycal and qualitative characteritics water with references on the pontic sector* (în colab.Elena Țuchiu) în Riscuri și Catastrofe, An XX, vol 27, nr.2, editor Victor Sorocovschi, Edit. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca.

2021 - *The Ecosystems of the Danube Delta Biosphere*, în Riscuri și Catastrofe, An XXI, vol 28, nr.1,editor Victor Sorocovschi, Edit.Casa cărții de știință, Cluj-Napoca.

2022 - *The Danube River and its Delta, hydrogeographyc characteristics - Actual synthesis*, în Riscuri și Catastrofe, An XXII, vol 31, nr.2, editor Victor Sorocovschi, Edit. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca (în curs de apariție).

OMAGIUL EDITORULUI (2)**PENTRU CEI TREI DISTINȘI PROFESORI UNIVERSITARI IEȘENI,
CREATORI DE ȘCOALĂ GEOGRAFICĂ:**

**Prof.univ.dr. emerit Alexandru UNGUREANU - membru corespondent
al Academiei Române, prof.univ.dr. emerit Irina UNGUREANU,
prof.univ.dr. emerit Vasile NIMIGEANU**

Prof.univ.dr.emerit Ioan IANOS

În urmă cu 42 de ani pășeam cu emoție și sfială, pentru a doua oară, în Amfiteatrul Catedrei de Geografie al Universității ieșene, cu ocazia participării la prima ediție a Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”! Dacă prima dată, în calitate de absolvent al Universității Babeș-Bolyai, veneam pentru a participa la primirea Deciziei de repartitie guvernamentală pentru un post, încă în discuție, a doua oară cunoșteam, din bibliografie, unii dintre profesorii de seamă ai geografiei ieșene și abia așteptam să-i întâlnesc. A fost, poate, cea mai puternic impregnată în mintea mea, imaginea unor profesori ca Gheorghe Năstase, Nicolae Popp, Constantin Martiniuc, Victor Sficlea, Ion Sârcu, Vasile Băcăoanu, Ion Gugiuman, Ion Șandru, Nicolae Barbu ș.a.m.d. Dezbaterile în plen m-au impresionat profund, pentru că erau observații critice, uneori extrem de dure (precizez că evaluez corect termenii folosiți!), încât aveam impresia că am în față scene aprige de luptă în susținerea sau combaterea unor idei. Asistasem și la Institutul de Geografie la dezbateri aprinse, dar nu de intensitatea celor observate la geografii ieșeni.

Întrucât urma să prezint comunicarea la secția de Geografie umană, eram destul de derutat și mă gândeam că o să ajung și eu în fața „artileriei grele”, reprezentată de profesorii ieșeni. Într-o asemenea tensiune, pe care încercam s-o stăpânesc, am avut șansa de a întâlni trei tinere cadre didactice, care, probabil,

observând faptul că eram puțin abătut, m-au încurajat și mi-au explicat că astfel de dezbateri, „cu scânteii”, au loc între „profesorii mari” ai geografiei, dar că sunt extrem de toleranți față de cadrele didactice și cercetătorii tineri. Cei trei erau actualii prof. Alexandru Ungureanu, Vasile Nimigeanu și regretatul lector doctor Nicu Lupu-Bratiloveanu. Participând cu regularitate la lucrările Seminarului Dimitrie Cantemir în perioada 1979-1989, am avut privilegiul de a asculta câteva din prezentările d-nei prof. Irina Ungureanu, prezentări impecabile din punct de vedere al construcției logice, metodologiei, conținutului și al exprimării.

După anul 1990, relațiile mele cu cei trei sărbătoriți au fost din ce în ce mai strânse și, trebuie să mărturisesc, sunt mândru de onoarea pe care mi-au făcut-o considerându-mă aproape ca structură sufletească, mod similar de a judeca realitatea în contexte diferite și împărtășind viziuni relativ apropiate. Un element extrem de important în cunoașterea reciprocă a fost sejurul pe care l-am petrecut împreună cu prof. Alexandru Ungureanu, timp de o lună, la Saint-Cloud (Paris), în vara anului 1991. Bucurându-mă de dialogul extrem de plăcut și de benefic pentru mine, am redescoperit o personalitate deosebită, altruistă și oricând disponibilă a-mi împărtăși din experiența sa anterioară printre francezi. De atunci, m-am bucurat de nenumărate ocazii în care ne-am întâlnit, simpozioane, colocvii, comisii de doctorat, alte prilejuri de reală

satisfacție pentru mine, având onoarea de a schimba unele păreri și de a mă sfătui în situații particulare. Participând la diferite manifestări științifice internaționale, în Franța, Elveția sau Germania, eram mândru să aud aprecieri dintre cele mai elogioase din partea geografilor străini la adresa domniei sale.

Legăturile noastre foarte strânse au favorizat numeroase dezbateri științifice pe care le-am avut cu d-na profesoară Irina Ungureanu, frecvent telefonic, asupra conceptelor geografice și ale modalităților de interpretare și aplicare corectă a acestora. Împreună am făcut nenumărate radiografii ale geografiei românești apreciind progresele, dar și unele lipsuri care au devenit sistematice. Lucrările domniei sale, axate pe analiza sistemică, m-au inspirat încă din perioada elaborării tezei de doctorat, ajutându-mă să-mi structurez mai bine ideile și să încerc abordarea unei problematice complexe pe căi noi și cu instrumente noi.

M-am bucurat de prietenia familiei Ungureanu pe care o apreciez pentru tot ceea ce a realizat în formarea atâtor generații de geografi, dar și pentru deosebita modestie cu care își înnobilează propria viață, dar și pe a celor cu care interacționează.

Așa cum am menționat, pe prof.

Vasile Nimigeanu l-am cunoscut în urmă cu peste patru decenii, iar ulterior ne-am întâlnit de fiecare dată în cadrul Seminarului Dimitrie Cantemir (la primele 10 ediții). Apropierea noastră a căpătat conotații de prietenie după aprecierile pe care domnia sa le-a făcut la adresa activității mele cu ocazia trecerii din cercetare în învățământul superior. Ulterior, amândoi am constatat că, în situațiile mai dificile din timpul evaluărilor în comisia de specialitate de la CNEAA, avem aceleași unități de măsură și că judecăm de o manieră constructivă rezolvarea problemelor întâlnite. Personal, am apreciat eforturile domniei sale de a aduce în actualitate cursul de Geografia economică a României, în perioada de după 1990, oferind studenților exemple concrete legate de implicațiile geografice ale procesului de dezindustrializare.

În final, urez, din toată inima acestei tinere echipe de „optezeciști” ai geografiei ieșene, multă sănătate, forță fizică și intelectuală, pentru a-și valorifica uriașul potențial creativ de care dispune fiecare dintre domniile lor, spre bucuria celor care îi apreciază cu toată sinceritatea.

La Mulți Ani!

**FILE DIN ACTIVITATEA NOILOR PROFESORI „OPTEZECIȘTI” DIN
DEPARTAMENTUL DE GEOGRAFIE
AL UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI**

Lector univ. dr. Ionel BOAMFĂ

*Departamentul de Geografie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
ionel_boamfa@yahoo.com*

Anul 2021 este un aniversar pentru trei dintre profesorii noștri, care au creat adevărata Școală actuală de geografie din cadrul Universității „A.I.Cuza” din Iași. Sunt personalități didactice și de cercetare care și-au pus amprenta asupra foștilor studenți și continuă, cu aleasă modestie, să susțină demersurile colegilor mai tineri, să-i sfătuiască atunci când aceștia apelează la dânșii. Împlinirea a 80 de ani de viață și a peste 55 de ani de activitate este un moment de bucurie pentru noi, care le-am fost studenți, amintindu-ne cu încântare prelegerile magistrale de care am beneficiat și de rolul dânșilor în formarea noastră ca profesioniști în domeniu.

Evident că fiecare dintre cele trei personalități pe care le aniversăm în acest an, respectiv prof. Alexandru Ungureanu – membru corespondent al Academiei Române, prof. Irina-Brândușa Ungureanu și prof. Vasile Nimigeanu, reprezintă repere distincte în viața comunității noastre academice. Modestia, de care au dat dovadă în toți acești ani, nu ne îngăduie să întreprindem o prezentare tip „laudatio” pentru fiecare, de aceea vom lăsa cititorul să aprecieze contribuția individuală a fiecăruia și să rămână în memorie cu câteva aspecte biografice, de formare și de performanță profesională

Profesorul Alexandru Ungureanu – Geograf complet, personalitate culturală și științifică de valoare națională

Personal, sunt deosebit de onorat să fac această modestă prezentare a activității, realizărilor și dovezilor de apreciere a Domniei Sale, deoarece, de la începutul studenției, cu 3 decenii în urmă, a devenit un adevărat părinte atât din punct de vedere profesional, științific, cât și un model de urmat în activitate și nu numai. Vorbesc și în calitate de absolvent care a fost coordonat, în activitatea profesional-științifică, atât la lucrările de licență și de disertație, cât și la lucrarea de doctorat.

În toate aceste activități, în opera Domniei Sale, Profesorul Alexandru Ungureanu a pus, mai presus de orice, mai mult decât efort, sudoare, măsura cunoștințelor științifice, foarte, foarte mult suflet, foarte multă dragoste o legătură afectivă extrem de strânsă, față de „dulșele târg al Ieșilor”, față de meleagurile moldave, românești, în general, dar, mai ales, față de oameni. Acest lucru iese clar în evidență, fie că este vorba de parcurgerea unui articol științific, a unui studiu, a unui curs universitar, fie că asistăm la un cât de scurt dialog, indiferent ce tematică ar avea acesta. Din toate răzbat căldura sufletească, omenia, dragostea ce l-au animat, mereu, dintotdeauna, pe Profesorul, pe Academicianul, pe Omul Alexandru Ungureanu. De aceea, îi dorim, cu toată sinceritatea, recunoștin-

ța, prețuirea și aprecierea noastră, Profesorului, Academicianului, Omului Alexandru Ungureanu, să ne trăiască, întru mulți ani, în sănătate, având parte de cât mai multe bucurii, împreună cu și alături de cei dragi!

Data și locul nașterii: 22 iulie 1941; părinți – Gheorghe, licențiat în drept și istoric și Valeria-Margareta (născută Străjescu), licențiată în matematici, profesoară de liceu și lector la Institutul Politehnic „Gheorghe Asachi” Iași;

Căsătorit (din 1966) cu Irina-Brândușa (născută Nicolae), cadru didactic la Facultatea de Geografie și Geologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; o fiică, Maria Marion-Ungureanu, medic psihiatru;

Formare profesională: Școala Primară „Spiru Haret” (1947), școala de aplicație a Școlii Normale de Fete „M. Sturza”, apoi, din 1951 – elev al Liceului de băieți nr. 2 („Costache Negruzzi”), absolvit în 1957 și unde a susținut și examenul de maturitate (bacalaureat), cu notă maximă; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Științe Naturale-Geografie, secția Geografie Fizică (1957-1962).

Parcursul profesional-științific: preparator universitar, la Catedra de Geografie (1962); șef de laborator (1964); asistent universitar suplinitor (1965); asistent universitar titular (1967); lector universitar suplinitor (1968); lector universitar titular (1971);

Înscriș la doctorat (1967), sub conducerea profesorului doctor docent Ioan Șandru. Subiectul tezei – axat pe studiul orașelor din Moldova. Teza a fost finalizată în 1976 și a fost susținută în luna mai. Aceasta a fost apoi publicată, la Editura Academiei, în anul 1980, cu titlul „Orașele din Moldova. Studiu de geografie economică”;

Perfecționarea profesională a asistentului, apoi lectorului Alexandru Ungureanu a cuprins

nenumerate ore atât de studiu în arhive și biblioteci, dar și de activitate în teren, însă, la acestea s-au adăugat, cu o frecvență remarcabilă, numeroase stagii de specializare și documentare și călătorii de documentare în străinătate. Între stagiile de specializare menționăm: în Franța (decembrie 1967-iulie 1968), în Polonia (august 1988), din nou în Franța (iulie 1991), în Italia (martie-aprilie 1997), în Austria (iunie 2000). Dintre călătoriile de documentare amintim pe cele efectuate în Polonia (1988), Republica Moldova (1990, 1991, 1993, 1997, 2000), Bulgaria (1963, 1970, 1993, 1998, 1999), Grecia (1998, 1999), Ungaria (1964, 1968, 1988, 1993, 1999), Slovacia (1964, 1993), Republica Cehă (1964, 1993, 1995, 1998), Austria (1969, 1976, 2000), Italia (1997, 1999, 2001, 2003), Elveția (1975, 1991), Germania (1973, 1975, 1978, 1986, 1993, 2003), Franța (1968, 1975, 1991, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003), Spania (1991, 2000, 2001, 2003), Belgia (1968, 1999), Olanda (1968), Anglia (1993) și Suedia (2002); toate aceste stagii și călătorii nu ar fi fost posibile fără însușirea unor vaste cunoștințe în domeniul limbilor străine – engleză, franceză, italiană, germană, rusă –, domeniu unde, adesea, Alexandru Ungureanu a făcut măsura unui autodidact;

Constrângerile acelor vremuri au făcut ca, aproximativ două decenii, Alexandru Ungureanu să rămână doar lector universitar titular: după 1989 a reînceput ascensiunea profesională: conferențiar universitar (1990); de la 1 octombrie 1993, profesor universitar; de la 1 octombrie 2006, profesor consultant; din 2007 – profesor emeritus; Activitatea științifică de peste cinci dece-

nii cu adevărat prodigioasă; domeniile de preocupare trădează un orizont larg, cu deschidere spre numeroase alte științe, mai mult sau mai puțin înrudite cu geografia: geografia umană (cu ramuri ca geografia populației și a așezărilor umane, geografia economică, geografia turismului), geografia regională, geografia istorică și istoria cartografiei, geomorfologia, toponomastica, didactica geografică;

contribuții, la determinarea zonelor de influență urbană și a ierarhiei urbane, la precizarea cantitativă a evoluției teritoriale a orașelor, la precizarea fazelor de constituire și de involuție a rețelelor urbane, la analiza cauzelor și a modurilor de manifestare a mobilității populației și la stabilirea unei relații între procesul de urbanizare și cel de industrializare, în relație cu imaginarea unor indicatori sintetici ai nivelului de dezvoltare și de specializare a agriculturii, a unui indicator de adecvare a modului de utilizare a terenurilor la condițiile naturale de favorabilitate, precum și în legătură cu ameliorarea indicatorului conectivității rețelelor și aplicarea lui în România, sau cu evidențierea și analiza unor izvoare cartografice și documentare necunoscute, referitoare la teritoriul României, din arhivele și bibliotecile franceze și austriece;

20 lucrări publicate în volum, singur sau în colaborare, dintre care două, în alte țări, alte două fiind distinse cu premiul „Gheorghe Munteanu-Murgoci” al Academiei Române;

peste 80 de lucrări în periodice științifice și culegeri – *Revue Géographique de l'Est*, *Deutschland und Rumänien im Spiegel ihrer Schulbücher*, *Europa Regional*, *Economica – supliment*, *Revue Roumaine de Géographie*, *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*,

Revista Arhivelor, *Lucrările Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”*, *Terra*, *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”*, *Lucrările Stațiunii de Cercetări Biologice, Geologice și Geografice „Stejarul”*, *Lucrările Sesiunii „Elaborarea unui model optim de dezvoltare economico-socială a județului Iași”* și altele (unele dintre aceste lucrări fiind citate în volume cu caracter enciclopedic: V. Cândea – *Mărturii românești din străinătate*, etc.), multe dintre aceste contribuții științifice fiind recenzate, favorabil, în periodicele din străinătate (*Annales de Géographie*, *Rivista Geografica Italiana*);

8 lucrări și articole avansate spre publicare la diferite edituri sau redacții ale periodicelor din țară și din străinătate; 42 comunicări și conferințe, încă nepublicate, prezentate la congresele naționale de geografie, colocviile naționale de geografia populației și așezărilor, seminarul geografic „Dimitrie Cantemir” și altele; 30 lucrări elaborate pe baza unor granturi de cercetare, a unor contracte și convenții, încheiate cu beneficiari români și străini (printre care, un contract cu Institutul de Geografie Regională din Leipzig, un altul cu Institutul de Geografie al Universității din Lausanne, o convenție de colaborare cu Universitatea din Freiburg im Bressgau, etc.); 15 articole de cronică științifică, articole aniversare sau comemorative; 98 recenzii și dări de seamă publicate în periodice (*Bibliographie Géographique Internationale*, *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*, *Memoriile Secției Științifice a Academiei Române*, *Terra*, etc.), putând aminti și alte asemenea studii avansate spre publicare în diferite edituri sau redacții ale unor periodice din Italia

– „Enciclopedia italiana de Scienze e Arti”, sau Germania – Editura Hermann Haack, din Gotha;

activitate în colectivele redacționale la revistele *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Cluj*, *Geographia Napocensis*, *Romanian Review of Regional Studies*, *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*, *Lucrările Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”*, *Revue Roumaine de Géographie*, *Analele Universității de Vest Timișoara*, *Geographica Timisiensis*, *Revista Română de Geografie Politică*, precum și prefete și revizii științifice pentru o serie de lucrări publicate de o serie de edituri din Iași, București și Sibiu, a unor hărți murale publicate de Editura Didactică și Pedagogică din București și altele;

conducerea tezelor de doctorat: 15 candidați au elaborat și susținut teze de doctorat sub conducerea Domniei Sale: Octavian Groza (în cotutelă), Ionel Muntele, Victor Voicu-Vedea, Corneliu Iașu, Vitalie Sochircă, Gheorghe Cuciureanu, Marinela Istrate, George Țurcanașu, Ionel Boamfă, Radu-Ionuț Dimitriu, Oana-Mihaela Stoleriu, Maria-Magdalena Lupchian, Dorin Lozovanu, Sorin-Costel Pavel, Ion Cioroiu;

conducerea unei teze de studii postdoctorale;

membru în numeroase jurii de susținere a doctoratului la universități din România (București, Iași, Cluj) sau Franța (Paris);

coordonarea mai multe lucrări elaborate de studenți în cadrul cercurilor științifice studențești, unele dintre ele premiate la sesiunile de comunicări naționale sau locale;

În perioada 2004-2008, a fost Director executiv al Școlii Doctorale din Facultatea de Geografie și Geologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

numeroase conferințe referitoare la problemele geografice ale populației și așezărilor mondiale, ale Europei Centrale, României și Republicii Moldova în context european, ținute la Academia Română (1998), Universitatea din Lausanne (1991), la Institutul de Geografie Regională din Leipzig, la Universitatea din Halle și la Institutul de Studii Sud-Est Europene din München (1993), la Institutul pentru Întâlniri Culturale Central-Europene din Gorizia, la Universitatea din Padova, la Institutul Român din Veneția, la Universitatea din Linköping (2001), precum și la Universitatea regiunii Bourgogne din Dijon (2003);

Director al Centrului Universitar de Geografie Umană și Amenajarea Teritoriului din cadrul Universității ieșene (funcție deținută până în 2005). Centrul a fost acreditat prin certificat CNCSIS în mai 2001 și distins în 2005 cu diploma de Centru de Excelență a MECS. De asemenea, domnul profesor a activat, ca expert pe probleme de geografie a populației, în cadrul Programului ESPON 2013 (2009-2013);

expert evaluator, recunoscut din 1999, al CNCSIS și membru în diferite comisii de evaluare a granturilor Ministerului Educației și Cercetării și ale Academiei Române, precum și în comisii pentru ocuparea unor posturi de cercetare;

asistența științifică de specialitate, acordată la teren, pentru numeroși geografi și alți specialiști din străinătate, originari din Franța, Elveția, Italia, Statele Unite ale Americii, Germania, Japonia, India, Suedia, Marea Britanie, Rusia, China, Ucraina, Polonia, Republica Cehă, Ungaria, Senegal, Camerun și altele;

prelegeri ale numeozelor cursuri universitare (din 1964, întâi, cu

- delegație), în cadrul cărora autorul a adus, frecvent, contribuții proprii, originale și bazate pe cercetare științifică temeinică, au fost elaborate și prezentate (fiind, multe dintre ele, publicate apoi și chiar reeditate), pentru disciplinele *Geografie umană generală, Geografia populației și așezărilor umane, Probleme speciale de geografie urbană, Sistematizarea localităților, Geografie economică pe ramuri, Geografia economică a României, Geografia Carpaților și Subcarpaților românești, Geografia podișurilor și câmpiilor României, Geografia regională a Globului, Geografia Marii Britanii și a statelor anglofone, Geografia resurselor naturale, Toponomastică* (ultimele două cursuri, și în limba franceză pentru studenții de la filiera francofonă), *Geografie politică* (la secția de studii aprofundate de Geografie Umană), *Geografie politică și culturală a Europei* (secția de Studii Europene) și *Geografia umană a României* (Academia de Studii Economice din Chișinău – 1992); aceste prelegeri au format conținutul a 18 manuale, cursuri și lecții, publicate la Editura Didactică și Pedagogică din București, la Editura Polirom, Editura Sedcom-Libris – ambele din Iași, la Centrul de Multiplicare și la Editura Universității ieșene, etc;
- prelegeri, în limba franceză, pentru profesorii români care au plecat, în calitate de colaboratori, în Tunisia și Maroc.; cursuri și profesorilor români din fosta R. F. Iugoslavia și din R. Moldova, profesorilor români de liceu și gimnaziu, în cadrul pregătirii pentru definitivat, examenul de gradul II și colocviul de reciclare;
- membru al comisiei de manuale a Ministerului Învățământului, în care calitate a dezbătut, în mai multe rânduri, problemele unei mai bune reprezentări a României și a statelor respective în manualele de geografie și istorie (împreună cu delegația germană – la Braunschweig – în 1973, 1978, 1986, la București – în 1974, la Suceava – în 1976 și la Sibiu – în 1980, respectiv, cu delegația austriacă – la Viena, în 1976); a făcut parte din delegația românească participantă la Praga, la Conferința Consiliului Europei referitoare la legiferarea învățământului superior particular (1994);
- coordonarea a numeroase lucrări de licență ale studenților, precum și a lucrărilor de disertație ale cursanților de la secțiile de studii aprofundate și de master, dar și îndrumarea a 35 de lucrări de gradul I ale unor cadre didactice din învățământul liceal și gimnazial;
- Coordonarea de aplicații practice cu studenții, români și străini (de la universități cu care Universitatea ieșeană a încheiat acorduri de colaborare: Paris VII, Lublin, Salzburg, Tiraspol, etc.), în diferite regiuni ale țării;
- conferențiar, secretar și organizator al aplicațiilor de teren și al cursurilor internaționale de vară ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, începând din 1972;
- conducerea Taberelor de vară pentru profesorii din învățământul preuniversitar;
- participarea la numeroase comisii pentru inspecțiile de acordare a gradului didactic I, în județele Iași, Botoșani, Vaslui, Suceava, Neamț, Bacău, Vrancea, Galați, Tulcea, Bistrița-Năsăud, Constanța, Covasna, Harghita și Călărași;
- membru al comisiilor de admitere (în cadrul facultăților de Geografie și Geologie, respectiv de Studii Economice), la examenele de definitivat și de gradul II, la colocviile de reciclare și de gradul I,

- și de gradul I, în numeroase comisii de concurs, pentru ocuparea unor posturi în învățământul superior (de profesor, conferențiar, lector, asistent și preparator);
- responsabil al filierei francofone de Geografie – limba franceză de la Facultatea de Geografie și Geologie;
- membru în Senatul Universității (1990-1996 și 1998-2004), secretar științific al Senatului (februarie-aprilie 1990), membru al Consiliului de Onoare a Universității (din 1997);
- membru în Consiliul Facultății de Biologie-Geografie-Geologie (1972-1984), al Facultății de Geografie și Geologie (din 1990), decan al aceleiași facultăți (1992-1996), respectiv secretar științific al Consiliului facultății menționate (1998-2000);
- responsabil pentru problemele administrative ale Catedrei de Geografie Economică (1962-1967), contribuind la dotarea facultății cu calculatoare și material didactic ilustrativ, organizând o fotodiatecă a Departamentului de Geografie și participând la organizarea unui laborator de geografie umană și a unei biblioteci de specialitate, cu material de actualitate, adus din străinătate;
- Participare la manifestările omagiale, cu caracter festiv, legate de viața academică a românilor din apropierea țării: reprezentant al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, la manifestările ocazionate de împlinirea a 125 de ani de la înființarea Universității din Cernăuți și a 80 de ani de la fondarea Facultății de Geografie a Universității din Tiraspol (2008);
- publicarea de ghiduri, articole în diverse periodice, conferințe în public, la televiziune și la radio, cursuri festive și altele.
- Activitatea academică: membru corespondent al Academiei Române (7 februarie 1995);
- președintele comisiei de standardizare a denumirilor geografice, precum și al comisiei de granturi;
- membru al comisiei de Toponomastică a Academiei, iar din 2008, președintele acesteia; în această calitate desfășoară, de decenii, o laborioasă activitate de inventariere a vechilor și actualelor nume de localități, în vederea corectării, pe cât posibil, a unora dintre ele, modificate, în trecut, adesea abuziv, de regimul comunist;
- membru al comisiilor de evaluare ale Institutului de Geografie al Academiei Române, membru al Comitetului Național de Geografie (până în 1982 și din 1990), membru de onoare al Societății de Geografie din Franța, din 1983 (fiind prezentat în numărul III/2001 al revistei *La Géographie – Acta Geographica*), membru al juriului Vautrin – Lud pentru acordarea premiilor internaționale de geografie (2003-2008), membru de onoare al Institutului pentru Întâlniri Culturale Central-Europene din Gorizia (din 2005), membru al Societății de Geografie din România (din 1962), vicepreședinte (1998-2004) și prim-vicepreședinte al acesteia (din 2004), vicepreședinte al Asociației pentru Relații Culturale Italo-Române;
- Numeroase **distincții și aprecieri:** titlul de lector universitar evidențiat, oferit de Ministerul Educației și Învățământului (1982);, ordinul „Meritul pentru Învățământ”, în gradul de Comandor (2004); Premiul pentru Opera Omnia al CNCISIS (2009). prezentat în volumul V (p. 464-467) al lucrării „*Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului și de pretutindeni*”, apărută la Editura Geneze, Bucu-

rești (2003), precum și în volumul VII al „*Dicționarului enciclopedic*”, publicat la Editura Enciclopedică (2009).

titlul de Doctor Honoris Causa al Universității de Vest din Timișoara și al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Profesoara Irina-Brândușa Ungureanu – „Doamna Geografiei Românești”

Din vremea când, ca tânăr „învățăcel”, în anii studenției, Doamna Profesor Irina Ungureanu, m-a „inițiat” în tainele geosistemului, ale componentelor naturale și umane ale mediului, ori în cele ale Carpaților și Subcarpaților Românești, îi port o adâncă recunoștință și apreciere. Din aceste motive, dar ținând cont și înalta ținută morală și academică, evidențiată pe tot parcursul vieții și activității Domniei Sale, îi adresăm un inimos „La mulți, sănătoși și frumoși ani!”.

Data și locul nașterii: 2 septembrie 1941, Dorohoi, părinți – Nicolae I. Nicolae, preot și Maria Nicolae, învățătoare;

Căsătorită (din 1966) cu Alexandru Ungureanu, cadru didactic la Facultatea de Geografie și Geologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; o fiică, Maria Marion-Ungureanu, medic psihiatru;

Formare profesională: Liceul „Elena Cuza” din Craiova (Școala Medie nr. 3), azi – Colegiul Național „Elena Cuza, absolvit în 1959; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Biologie-Geografie, secția Geografie-Biologie, absolvită în 1966, ca șefă de promoție

Parcursul profesional-științific: preparator II (1967-1968); asistent stagiar (cu normă de cercetare) (1968-1971); asistent titular (1971-1975); șef de lucrări (1975-1990); conferențiar (1990-1996); profesor (1996-2006); profesor consultant (2006-2011), Catedra de Geomorfologie și Geografie

fizică regională (1967-1972); Catedra de Geografie (1973-1985; 1990-2004); Catedra de Geologie-Mineralogie-Geografie (1985-1990); Departamentul de Geografie (2008-2011), Facultatea de Biologie-Geografie (1967-1977); Facultatea de Biologie, Geografie și Geologie (1977-1990); Facultatea de Geografie și Geologie. (1990-2011), Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași (1962-2000); Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (2000-2011). Profesor emeritus (2006). Doctor în geografie (1971), Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași.

Teza de doctorat: *Studiu metodologic asupra hărților geomorfologice. Aplicație la România*, dr. în geografie, usținută în anul 1971 la Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, având ca îndrumător pe prof. dr. doc. C. Martiniuc. Publicată cu titlul *Hărți geomorfologice*, la Editura Junimea, Iași 1978, 188 p., 8 h

Schimburi de experiență didactic/documentare la Facultatea de Geografie a Universității „Marie Sklodowska-Curie” din Lublin, Polonia (1988); Facultatea de Geografie a Universității Paris VII-Jussieu, Franța (1992); Institutul de Geografie al Academiei Slovace de Științe și la Facultatea de Geografie a Universității Komeniana din Bratislava, Slovacia (1997); Institutul de Geografie al Universității din Liège, Belgia (1999); Unitatea de Învățământ și Cercetare în Geografie a Universității Paris IV, Franța (2003). Schimb de experiență în cercetare/comunicări științifice la Centrul de Biogeografie și Ecologie al CNRS și al ENS Fontenay-aux-Roses-Saint-Cloud, Gif-sur-Yvette, Franța (1994); Institutul de Cercetări Silvice al Academiei de Științe a Poloniei, Varșovia (1995); Facultatea de Geografie și Laboratorul de Geografie Urbană al Universității Sophia-Antipolis din Nisa, Franța (2000); Laboratorul de Geografie Urbană al Facultății de

Geografie a Universității Paris X din Nanterre, Franța (2004).

Contribuții la introducerea concepției sistemice (geosistemul); volume, cursuri, manuale, articole, studii, comunicări axate pe problematica geografiei mediului, geografiei solurilor, cartografiei, geografiei regionale, relațiilor complexe între cadrul natural și activitățile umane, amenajării teritoriului, dezvoltării durabile, geografiei medicale, etc

12 lucrări publicate în volum, ca unic autor sau în colaborare, dintre care una a fost premiată cu Premiul „Gheorghe Munteanu-Murgoci” al Academiei Române

Peste 80 de articole, studii, comunicări, publicate în reviste de prestigiu și/ sau în volume ale manifestărilor științifice din țară și străinătate (Germania, Polonia);

Coordonarea a 10 proiecte/granturi de cercetare

Conducerea tezelor de doctorat: 10 candidați coordonați care au definitivat activitatea doctorală prin susținerea publică a lucrărilor realizate sub coordonarea Domniei Sale: Nicolae Peiu, Mihaela Glod (Lesenciuc), Alina Răduță-Satmari, Paul-Narcis Vieru, Toma-Viorel Căpățînă, Anca Ionce, Alexandru Bănică, Radu-Constantin Fărcaș, Roxana Hobai; Alina Ioniță

Coordonarea a 77 lucrări de licență și a 29 teze de disertație și lucrări de gradul I

Prefațarea mai multor volume, majoritatea – variantele publicate ale tezelor de doctorat coordonate anterior

Inițierea Conferinței anuale Mediul Actual și Dezvoltarea Durabilă/ Present Environment and Sustainable Development

Aplicații științifice și de teren în Franța, Belgia și Italia

Membru (temporar) al Consiliului Științific al Institutului de Geografie al Academiei de Științe a R. Moldova (din 1997)

Expert evaluator pentru proiectele TEMPUS, CNCSIS, ANSTI, CALIST și ale Fundației Soros pentru o Societate Deschisă

Conducere a Catedrei de Geografia Mediului (2004-2006)

Profesor emeritus, prin hotărârea Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza” (2006)

Aprecieri și premii: omagierea la aniversarea a 70 de ani, realizată de prof. univ. dr. Nicolae Barbu

Premiul „Gh. Munteanu-Murgoci” al Academiei Române (1990), pentru lucrarea: *Geografia municipiului Iași*, de Barbu N., Ungureanu Al. (coord.), Apăvăloaiei Mihai, Barbu N., Băcăuanu V., Erhan Elena, Giosu Veronica, Lupu-Bratiloveanu N., Martiniuc C., Nimigeanu V., Pantazică Maria, Poghirc P., Schram Maria, Șandru I., Ungureanu Al., Ungureanu Irina (autori) (1987), Univ. „Al. I. Cuza”, Iași.

Profesorul Vasile Nimigeanu – promotor al valorilor Geografiei umane

Apreciind deosebita capacitate de sinteză, extraordinarele competențe organizatorice și manageriale ale Domniei Sale, îi adresăm un călduros „La mulți ani!”, cu sănătate și bucurii, pe toate planurile!

Data și locul nașterii; 5 iulie 1941, comuna Pomârla, județul Botoșani

Formare profesională: studiile primare și gimnaziale la Școala Pomârla, Liceul nr. 1 „Grigore Ghica Voievod” din Dorohoi; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Biologie-Geografie, secția Geografie Fizică (absolvită în 1964)

Parcursul profesional-științific: șef cabinet (1964-1967); preparator cu delegație de asistent (1967-1970); asistent (1970-1973); șef de lucrări (1973-1990); lector (1990-1991); conferențiar (1991-1996); profesor (1996-2007); profesor consultant (2007-2011),

Catedra de Geografie economică (1964-1972; 2004-2007); Catedra de Geografie 1973-1975; 1990-2004); Catedra de Geologie-Mineralogie-Geografie (1985-1990); Departamentul de Geografie (2007-2011), Facultatea de Biologie-Geografie (1964-1977); Facultatea de Biologie, Geografie și Geologie (1977-1990); Facultatea de Geografie și Geologie (1990-2011), Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași (1964-2000); Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (2000-2011). Profesor emeritus (2007). Șeful Catedrei de Geografie (1997-1998; 2003-2004). Director, Departamentul de Geografie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (2003-2006). Doctor în geografie (1976), Universitatea „Al. I. Cuza” Iași. Conducător de doctorat (2002). Cercetător (2001-2012).

Înscriș la doctorat (1971), sub coordonarea profesorului doctor docent Ioan Șandru, cu tema *Câmpia Moldovei – Studiu de geografie economică*; teza a fost susținută în anul 1976 la Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, Publicată în anul 1985, la Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 245 pag., 73 fig., 18 tab.;

Activitate științifică întinsă pe o jumătate de veac, cu preocupări științifice legate de geografia populației și așezărilor, geografie economică (geografia industriei, geografia agriculturii, geografia transporturilor, geografia turismului), geografia resurselor naturale, geografie politico-administrativă, geografie regională și altele;

Autor, singur sau în colaborare a 11 volume, capitole de volum, cursuri universitare și a peste 60 de lucrări și articole științifice, publicate în reviste și volume ale unor manifestări științifice;

A publicat mai multe articole de omagiere sau comemorare a unor geografi de seamă: Ioan Șandru, N. Lupu-Bratiloveanu, Maria Pantazică, Maria Schram;

Coordonator a 5 teze de doctorat, susținute de Elena-Simona Albăstroi, Gabriela Alina Bejenariu, Nadia-Elena Văcaru, Anca-Iuliana Șipoteanu, Raluca-Ioana Horea-Șerban;

Coordonarea a numeroase lucrări de licență și de disertație, precum și a unui mare număr de lucrări de gradul I din învățământul preuniversitar;

Membru al Centrului de Cercetare CUGUAT-TIGRIS, Departamentul de Geografie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași; Recunoscut de CNCISIS ca Centru de cercetare de tip C în 2001 ; Certificat nr. 84/CC.C. Avizat de CNCISIS (2002). Acreditat de către CNCISIS ca Centru de excelență, în 2005, Certificat nr. 6/CE

Membru în Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare CNATDCU (2003-2007).

Expert evaluator CNCISIS (1998-2006).

Șef al Catedrei de Geografie Umană (2003-2004)

Director al Departamentului de Geografie (2004-2006)

Profesor emeritus, titlu acordat de Senatul Universității „Alexandru Ioan Cuza” (2007)

Aprecieri și premii: a fost omagiat la împlinirea a 70 de ani (lect. dr. Raluca-Ioana Horea-Șerban):

7 premii și diplome de onoare ;

Premiul „Gh. Munteanu-Murgoci” al Academiei Române (1990), pentru lucrarea: *Geografia municipiului Iași*, de Barbu N., Ungureanu Al. (coord.), Apăvăloaiei M., Barbu N., Băcăuanu V., Erhan Elena, Giosu Veronica, Lupu-Bratiloveanu N., Martiniuc C., Nimigeanu V., Pantazică Maria, Poghirc, P., Schram Maria, Șandru I., Ungureanu Al., Ungureanu Irina (autori) (1987), Univ. „Al. I. Cuza”, Iași.

ARTICOLE ȘI COMUNICĂRI

PRIVIRE RETROSPECTIVĂ ASUPRA PROBLEMATICII
CRIZEI ECOLOGICE GLOBALE

Conf. univ. dr. Vasile LOGHIN

1. Introducere

În literatura științifică din ultimele trei decenii ale secolului al XX-lea au fost abordate tot mai insistent și mai argumentat subiectele legate de criza ecologică, cu dimensiunea ei globală, considerată cea mai gravă amenințare la adresa întregii omeniri. Această stare critică a fost desemnată astfel de către oamenii de știință din toată lumea, de către experții instituțiilor naționale și internaționale specializate în domenii ale științelor mediului și ale Pământului. Totalitatea schimbărilor majore ale condițiilor actuale de mediu (fizic și biotic) de pe suprafața Terrei aveau să fie numite mai târziu prin sintagma *Schimbări globale (Global change)*.

Lucrările științifice din acea perioadă tratează, pentru prima oară, subiecte care aveau să devină tot mai preocupante, precum: *ce este criza ecologică?, cauzele crizei ecologice, simptomele crizei ecologice, remediile posibile, unele rezultate semnificative obținute prin aplicarea noilor strategii și măsuri privind relația omului/societății contem-porane cu natura,*

acelea de alianță, de comuniune, de parteneriat.

În acest articol ne propunem să aducem în atenție, printr-o privire retrospectivă, problemele crizei ecologice globale, așa cum au fost expuse în trei lucrări de referință elaborate în perioada 1970-2000, lucrări de notorietate internațională: „*The Closing Circle. Nature, Man and Technology*” (1972) / „*Cercul care se închide. Natura, omul și tehnica*” (1980) de Barry Commoner¹;

„*L’Homme ou la nature?*” (1970) / „*Omul sau natura?*” (1976) de Edouard Bonnefous²; „*La Terre en héritage*” (2000) de Jean Marie Pelt³. Astfel, vom putea înțelege mai bine evoluția crizei ecologice de la debutul ei, după al doilea război mondial (mai exact anii 1960), până astăzi, starea ecologică actuală a Pământului, în ansamblu și pe regiuni / medii geografice, tendințele așa cum indică datele de observație și studiile științifice, scenariile alcătuite pentru viitor, în variante optimiste, bazate pe

1 Barry Commoner (1917-2012): biolog american, doctor în biologie la Universitatea Harvard, cu numeroase lucrări în problematica crizei mediului înconjurător (*environmental crisis*), politician.

2 Edouard Jean-Henri Bonnefous (1907-2007): politolog, istoric și ecolog francez, profesor al Institutului de Înalte Studii Internaționale (Paris), președinte al Institutului Oceanografic din Monaco, membru al Academiei Franceze, membru de onoare al Academiei Române (1992). Preocupările în domeniul ecologiei s-au materializat în lucrări de notorietate: „*L’homme ou la nature?*” (1970), „*Réconcilier l’homme et la nature*” (1990), „*L’environnement en péril*” (2001).

3 Jean-Marie Pelt (n. 1933): botanist, ecologist, farmacist și scriitor francez; profesor de biologie vegetală și farmacologie la Universitatea din Metz; fondatorul și președintele Institutului european de ecologie (L’Institut européen d’écologie) din Metz. O altă lucrare de referință este „*Le Tour du monde d’un écologiste*” (1989).

adoptarea și aplicarea de strategii eficiente de contracarare a proceselor negative, sau în variante pesimiste, cele de accelerare a diferitelor forme de schimbare dramatică a mediului pe suprafața planetei noastre.

De observat, de la început, că lucrările la care ne referim au și un pronunțat caracter vizionar, date fiind proiecțiile făcute asupra viitorului ecologic al Pământului. Aspectele semnalate de către autorii citați în ultimele trei decenii ale secolului XX nu numai că s-au adeverit, dar unele dintre ele (forme de manifestare a crizei ecologice) s-au agravat, astfel încât în cel de-al doilea deceniu al secolului XXI, comportă un mare risc pentru omenire, necesitând acțiuni urgente. Tot astfel, în această perioadă și-au dovedit însemnătatea noile strategii și acțiuni propuse de către oamenii de știință invocați aici, aplicate deja la scară regională sau globală. Rezultatele sunt însă insuficiente, sunt parțiale. Așa este cazul măsurilor de combatere a încălzirii globale prin reducerea de către toate statele (avansate și emergente) a emisiilor de gaze cu „efect de seră” (în special CO₂) și a celor responsabile de distrugerea stratului de ozon (în special CFC).

2. Criza ecologică: înțeles și dimensiuni

Pornind de la realitatea că omul este parte a ecosferei și că ecosfera este suport pentru activitățile sale, oamenii de știință definesc *criza ecologică* ca fiind o stare de dezechilibru în ecosferă, o stare de conflict între om și natură, generată de activitățile de ordin economic ale societății tehnologice de astăzi. Este o situație critică, esențialmente de origine antropică, prin care trece

mediul terestru, mediu nostru de viață, în sensul manifestării interdependente și cumulate a unor schimbări periculoase pentru lumea de azi și cea viitoare. Fenomenul este redat și prin termenii *criza mediului înconjurător*, *criza ambientală*⁴. Având amploare planetară, schimbările acestea atât de complexe și de alarmante au fost desemnate prin expresiile *criză ecologică globală* și *schimbări globale*.

Cei trei oameni de știință văd criza ecologică în mod asemănător, aceasta reprezentând un sumum de modificări cu riscuri majore pentru omenire, astăzi și în viitor, a raporturilor reciproce dintre societatea de astăzi și natură, dintre om și mediul său de viață, dintre om și ecosferă, cea care susține omul și toate activitățile sale.

Edouard Bonnefous (1970), caracterizând starea neliniștitoare a raporturilor om-natură la începutul celei de-a doua jumătăți a secolului al XX-lea și degradarea factorilor naturali de mediu (apă, aer, sol, floră, faună) prin agresiuni antropice masive, nu folosește termenul de *criză ecologică*. El vorbește despre ruperea echilibrelor naturale, de agresiunea și degradarea naturii, de prejudicii, pericole și avertismente, de concepte, soluții și mijloace (politici) care să ducă la prevenirea, diminuarea sau eliminarea diferitelor forme de depreciere a factorilor de mediu și a calității mediului în ansamblul său. Termenul de *criză* îl găsim numai atunci când îl citează pe Barry Commoner: „Pe scurt, ne aflăm într-o criză care primejduiește posibilitatea de a locui ecosfera și supraviețuirea speței umane”. (pag. 10)

De la început, Barry Commoner (1972) mărturisește că a scris cartea la care ne referim cu scopul „de a afla ce

⁴ Primul capitol al cărții lui Barry Commoner este intitulat, de altfel, „Criza mediului

înseamnă *criza mediului ambiant*" (pag. 14). El consideră conflictul ecologic ca fiind apărut din cauza tendinței de creștere a cerințelor societății contemporane față de ecosferă (suportul vieții și al societății), care are un conținut limitat de resurse regenerabile, capacități limitate de refacere, de autoreglare a ecosistemelor componente. Conflictul, spune ecologul american, constă în ruperea ciclurilor ecologice de materie, energie și informație, din cadrul ecosistemelor care alcătuiesc ecosfera, cele care asigură funcționarea, echilibrul și stabilitatea ecosistemelor de diferite tipuri și ordine și a ecosferei în ansamblul ei, proprietăți atât de necesare pentru viețuitoare, pentru om și societatea umană. Este vorba de distrugerea circuitului vieții, a circuitelor ecosferei de către societatea contemporană. Altfel spus, criza ecologică constă în slăbirea sau, mai grav, ruperea rețelei ecologice care susține ecosistemele de diferite tipuri și ordine (medii, grade de complexitate și scări dimensionale – locale, regionale, zonale), până la ecosfera planetară (geosistemul planetar). Este suficient să se producă o slăbire, o ruptură într-un singur nod al rețelei pentru ca în întreaga rețea să se producă dereglarea / întreruperea circuitului de materie, energie și informație, de unde pierderea sau diminuarea capacității de autoreglare în funcționarea solidară și refacerea integrității ecosistemelor respective. Concret, criza ecologică înseamnă deteriorarea condițiilor de mediu, cu efecte foarte grave asupra vieții și activității societății umane. Așadar, aceasta generează probleme social-economice la scară locală, regională și mondială.

Se știe că viața de pe Terra a trecut, în decursul istoriei sale, prin mai multe perioade de criză a condițiilor de mediu (climă în special), dar acestea au fost generate de fenomene naturale

catastrofale la scară planetară. Criza ecologică actuală este provocată de om, de acțiunile societății noastre tehnologice, care are repercusiuni negative globale.

Barry Commoner explică criza ecologică ca o dereglare a legilor ecologice, cele care guvernează structura, funcționarea, echilibrul și stabilitatea ecosistemelor, a ecosferei în general: *Toate sunt legate de toate, Totul trebuie să se ducă undeva, Natura se pricepe cel mai bine, Nimic nu se capătă pe degeaba* (împrumutată de la economie, în sensul că nu există profit fără un anumit sacrificiu).

Criza mediului ambiant este un semn că ecosfera se află sub o presiune antropică atât de mare încât păstrarea echilibrului este amenințată. La câteva decenii de la semnalele lansate de Edouard Bonnefous și Barry Commoner, biologul francez Jean-Marie Pelt în lucrarea sa „*La Terre en héritage*” (2000), declară sentențios că „*diagnosticul este unanim: niciodată, specia umană, de-a lungul istoriei sale, n-a exercitat un efect atât de devastator asupra naturii. Ravagiile nu încetează a se agrava*”. („*Le diagnostic est unanime: jamais l'espèce humaine, à travers sa longue histoire, n'a exercé un effet aussi dévastateur sur la nature. Ravages qui ne cessent de s'aggraver...*” (p. 39).

3. Cauzele crizei ecologice

În privința cauzelor crizei ecologice, cei trei savanți, ca întreaga comunitatea științifică, atribuie omului, societății tehnologice contemporane întreaga responsabilitate. Omul, prin activitățile sale de ordin tehnologic și economic, a afectat rețeaua de relații de condiționare reciprocă dintre elemente/procesele ecosistemelor/ecosferei, a distrus legă-

turile fine dintre organismele ce compun biocenozele, dintre biocenoze și biotopuri în cadrul ecosistemelor de diferite ordine până la nivel planetar (ecosfera, geocosfera). Sunt rupturi provocate de om în ciclurile ecosferei, în circuitul vieții (în esență), încât, după cum spune Barry Commoner, „*cercul nu se mai închide*”.

Slăbirea sau distrugerea rețelei ecologice, cea care susține de milioane de ani viața pe Pământ, fac ca ecosistemele să fie mai vulnerabile la presiuni externe (în special antropice). Cele mai expuse sunt ecosistemele simple. Barry Commoner observă că în acest mod, ciclurile ecosferei, atât de numeroase și de complexe (în majoritate) sunt transformate în fenomene liniare, artificiale, la capătul cărora se acumulează smogul, deșeurile, gunoaiile, produsele chimice nedegradabile (cele de sinteză), apele uzate și toate acestea în pofida faptului că „*majoritatea ecosistemelor sunt atât de complexe încât ciclurile lor nu constituie simple trasee circulare, ci o rețea, o țesătură cu legături multiple (cercurile se întretaiesc cu linii transversale), o plasă, în care fiecare nod este legat cu altele prin mai multe fire, o rețea care rezistă mai bine*”. Astfel se produce perturbarea sau încetarea unor cicluri, dezechilibrarea, funcțională și structurală, a ecosistemelor (fie ele și complexe), pierderea stabilității și degradarea lor până la dispariție.

Întrebările pe care și le pune omul de știință american în legătură cu ruperea rețelei ecologice sunt numeroase: *De ce se rup legăturile dintre organismele unei asociații, dintre organisme și modul lor de viață? Unde a început să cedeze rețeaua ecosferei? Cât de departe poate să meargă acest proces? Cum poate fi oprit? Cum pot fi refăcute legăturile rupte?* Iar răspunsurile la aceste întrebări sunt date în lucrarea la care ne referim.

Barry Commoner nu pierde din vedere că ecosistemele au o dinamică fluctuantă, ca într-un sistem cibernetic, că oscilațiile de comportament se pot produce între anumite limite fără a genera dezechilibre și instabilitate (limite de suportabilitate), fără a genera prăbușirea lor. Prin depășirea acestor limite au loc dereglări funcționale în circuitele de materie, energie și informație, destrucțiuni și distrugerea ecosistemelor. În sistemele ciberneticе au importanță: viteza de funcționare, frecvența oscilațiilor, promptitudinea cu care răspund la intervenții externe. Se știe că în perioada actuală, acțiunile externe responsabile de oscilațiile dinamice ale ecosistemelor dincolo de limita de toleranță, de dezechilibrul și degradarea ecosistemelor vin din partea societății industriale. Acțiunile acestea sunt calificate drept o agresiune împotriva naturii, a ecosferei. B. Commoner formulează în mod repetat: „*Criza ecologică este rezultatul agresiunii noastre inconștiente asupra sistemelor naturale care ne susțin*”; „*Vina o are societatea umană prin modul cum înțelege să obțină, să repartizeze și să folosească bogățiile pe care munca umană le extrage din resursele planetei*”; „*Datele de care dispunem demonstrează că modul cum trăim acum pe Pământ împinge acest strat subțire ce susține viața și pe noi, odată cu el, spre distrugere*”; „*Conflictul ambiental este produsul noii ere tehnologice*”; „*Orice solicitare masivă poate dezechilibra sistemul, împingându-l spre prăbușire*”; „*Introducerea în ecosistem a unor substanțe care sunt total străine*”; „*Tot ceea ce nu se poate încadra în ecosferă constituie o amenințare la adresa ciclurilor sale atât de fragile*”; *Pe scurt, ne aflăm într-o criză care primejduiește posibilitatea*

de a locui ecosfera și supraviețuirea speței umane.”⁵

Autorul conchide că este o iluzie să credem că societatea de astăzi, cu toată capacitatea sa extraordinară științifică și tehnologică, ar fi scăpat de starea ei de dependență față de natură. Așadar, există o singură alternativă: alianța, comuniunea omului cu natura.

În aceeași perioadă cu Barry Commoner, politologul și ecologul francez Edouard Bonnefous observă că omul se află în situația de a deveni un adversar puternic pentru natură din cauza *proliferării neînfrânate* a populației Globului și, odată cu aceasta, a trebuințelor pe care le aduce cu sine această *suprapopulare*, apoi din cauza impactului exercitat de forța imensă a științei și tehnicii contemporane. Adversitatea se manifestă fie prin amenințarea cu epuizarea resurselor, fie prin introducerea în mediul natural a unor factori/elemente de deteriorare și dezechilibru.

„Dintre toate aceste greșeli, contradicții, paradoxuri ale vremii de azi, printre cele mai de neiertat se distinge această distrugere sistematică, voluntară sau involuntară, a naturii, această rupere a echilibrului naturale, caracteristică ultimei părți a veacului nostru, al XX-lea”. (pag. 8)

4. Formele prin care se manifestă criza ecologică globală

În formele sale cele mai grave, de dimensiuni planetare, criza ecologică a fost declanșată de poluarea excesivă a aerului, adică de modificarea drastică a proprietăților fizice și chimice naturale ale troposferei și stratosferei prin

activitățile societății tehnologice de astăzi. Interconținute, aceste procese de schimbare artificială a factorilor de mediu au căpătat amploare din anii 1970, devenind globale, de unde desemnarea lor prin expresia *schimbări globale*. Astfel, poluarea aerului prin emisii de gaze cu *efect de seră* a dus la creșterea temperaturii medii a aerului la scară planetară și la încălzirea globală a climei, de unde declanșarea unor fenomene în lanț, de asemenea, globale și alarmante: topirea mai rapidă a ghețarilor (polari și montani) și a gheții marine (banchiza), creșterea nivelului oceanului planetar, modificări în circulația oceanică generală, modificări în structura, funcționarea și în arealul bioturilor terestre și oceanice.

Barry Commoner tratează, pentru nivelul anului 1972, manifestările crizei ecologice prin diferite forme de poluare, dând exemple din S.U.A. („*Aerul din Los Angeles*”, „*Apa din Lacul Erie*”, „*Pământul din Illinois*”, „*Focul nuclear*”). În general, arată autorul, orice activitate productivă care introduce substanțe absolut noi, sintetice, în mediul natural implică riscuri grave de poluare, întrucât acele substanțe nu intră și în ciclurile naturale de materie și energie ale ecosistemelor și nu sunt degradate prin procesul de autoepurare a ecosistemelor respective. Astfel, poluarea aerului, apare ca urmare a depășirii capacității de autoepurare a sistemului atmosferic prin vânturi și precipitații purificatoare.

De asemenea, poluarea apei este o consecință a supraîncărcării ciclului natural și limitat al ecosistemelor acvatice cu substanțe create de om. Poluarea apei este un

⁵ Observațiile lui Barry Commoner cu privire la perturbarea bazei ecologice naturale a Pământului sunt semnalate de viitorologul american Alvin Toffler în lucrarea sa „*Șocul viitorului*” (1973) (*Future shock*, 1970), în capitolul „*Supunerea tehnicii*”.

semn că ciclul natural, limitat fiind, capabil de autoepurare, a cedat la presiune. La fel, poluarea solului este rezultatul supraîncărcării stratului fertil cu substanțe chimice total străine, care nu intră în circuitul ecologic, care nu pot fi descompuse pe cale naturală. În plus, degradarea solului constituie un semn că *sistemul sol* este suprasolicitat, că materia organică din sol este extrasă din ciclul (sub formă de substanțe nutritive pentru plante) într-un ritm care depășește ritmul de reconstituire a humusului.

Ecologul american observă că majoritatea problemelor legate de poluare au devenit foarte grave după al doilea război mondial. Substanțele radioactive, poluanții atmosferici, detergenții, masele plastice, pesticidele, DDT-ul în special, și-au făcut debutul în anii războiului.

La rândul său, Edouard Bonnefous inventariază și caracterizează formele sub care își exercită agresiunea societatea de astăzi asupra naturii, o societate dominată de *urbanizarea galopantă*, de *imperialismul industrial* și *megalomania tehnologică*. El tratează următoarele prejudicii aduse naturii: degradarea solurilor (prin agricultură agresivă, prin contaminare), poluarea apelor dulci (râuri, lacuri, ape subterane) și marine, poluarea atmosferei, distrugerea pădurilor, contaminarea chimică a alimentelor, amenințarea florei și faunei, contaminarea radioactivă. Subiectele au fost grupate în patru părți, intitulate astfel: „*Distrugerea sau protejarea capitalului natural*”, „*Degradarea mediului înconjurător*”, „*Poluări colective și industriale*”, „*Capcanele progresului tehnologic*”. Exemplele, selectate pe baza celor mai sigure surse, provin din Europa occidentală (în special din Franța), din S.U.A. și Japonia. Câteva enumerări sunt semnificative: „*S.U.A., o epopoe*

distructivă” (cu referire la degradarea solurilor), „*Creșterea monstruoasă a aglomerării pariziene*”, „*Spectacolul dezolant al râurilor*”, „*Moartea lacurilor*”, „*Contaminarea pânzelor subterane*”, „*Pădurea franceză amenințată*”.

Este important de observat că Edouard Bonnefous estimează amploarea acestor forme de alterare a factorilor naturali de mediu, dar se oprește cu interes practic deosebit asupra soluțiilor/mijloacelor de evitare și contracarare a acestor procese generate de activitățile economice și tehnologice.

Reținem că Barry Commoner și Edouard Bonnefous nu au abordat în lucrările lor componenta principală pe care avea să o conțină criza ecologică în ultimele trei decenii, aceea a încălzirii globale. Se explică aceasta prin aceea că, la mijlocul sec. XX (anii 1960), semnele creșterii alarmante a temperaturii aerului prin *efect de seră*, erau mai puțin semnificative, iar o alertă în acest sens nu se lansase. Barry Commoner vorbește totuși despre schimbările în compoziția aerului (mai ales din troposferă) prin creșterea, între altele, a concentrației de dioxid de carbon generată de arderea combustibililor fosili, dar și despre efectele posibile asupra temperaturii la nivel global prin *efect de seră*. De asemenea, semnaleză diminuarea conținutului de ozon din stratosferă, cu rolul său protector atât de important pentru viața de pe Pământ. Aspectele acestea au început să fie investigate cu toată responsabilitatea de către oamenii de știință din lumea întreagă.

În schimb, încălzirea globală a climei, cauzele, consecințele și remediile posibile ale acestui proces sunt tratate în lucrările științifice de la sfârșitul sec. XX și începutul sec. XXI. Printre acestea, se numără și „*La Terre en héritage*”, elaborată de Jean-Marie Pelt și publicată în anul 2000.

Jean-Marie Pelt explică încălzirea globală a climei Terrei (*revoluția climatică*) prin *efectul de seră* indus de anumite gaze rezultate din activitățile economice: CO₂, CH₄, NO, CFC (clorfluorcarburi). Se menționează că dioxidul de carbon este responsabil pentru 50% din efectul global. Cantitatea atât de mare de gaz carbonic existentă în atmosferă în zilele noastre (360 părți pe milion față de

280 în intervalele calde ale cuaternarului) se datorează dezvoltării proceselor de combustie (în industrie, în transporturi, în activități domestice) și incendiilor de vegetație provocate de om. Consecințele încălzirii climei planetare sunt dramatice și globale în aceeași măsură: topirea tot mai accelerată a gheții și ghețarilor, creșterea nivelului Oceanului Planetar, modificarea raporturilor energetice atmosferă-ocean, modificarea circulației oceanice de ansamblu, apariția de noi curenți oceanici (El Niño Oscilația Australă), schimbări alarmante la nivelul ecosferei (biomurilor), reducerea biodiversității etc. La acestea se adaugă o serie întreagă de probleme de ordin social-economic.

Un alt proces socotit ca ținând de criza ecologică actuală și pe care omul de știință francez nu-o pierde din vedere este deprecierea stratului de ozon, acest strat protector (strat filtru pentru razele UV), în sensul rarefierii conținutului de O₃ în stratosferă sau a apariției de așa-zise găuri în stratul de O₃ în zonele polare, în special în primăvara astronomică. Se arată că substanțele CFC, în special clorul, se află la originea descompunerii moleculei de O₃ și, în consecință, la originea distrugerii stratului protector pentru organisme, pentru om.

Jean-Marie Pelt se ocupă în principal de o altă componentă a crizei ecologice, anume degradarea biosferei într-un ritm accelerat. Această pătură

fină de viață este agresată prin incendii de vegetație (îndeosebi de pădure), despăduriri masive pentru exploatarea esențelor tropicale, deșertificare prin supraexploatarea terenurilor agricole (agricultură itinerantă, pășunat excesiv), dezvoltarea unei agriculturi productiviste bazată pe mecanizare, chimizare și biotehnologii. Rezultatele dramatice ale acestor intervenții abuzive în habitatele naturale sunt: degradarea ecosistemelor, amenințarea cu dispariția și dispariția unor specii de plante și animale, reducerea biodiversității, a patrimoniului genetic. Jean-Marie Pelt ne dă și mărimea ritmului de extincție: în medie, în fiecare zi, dispar 5 specii de plante din pădurile tropicale. El estimează că 15% dintre speciile de păsări și 25% dintre speciile de mamifere sunt amenințate cu dispariția.

5. Remedii la criza ecologică globală. Strategii și măsuri

În legătură cu remediile posibile la criza ecologică globală, oamenii de știință din toată lumea, prin o serie de organisme naționale și internaționale de specialitate, au propus strategii (politici) și acțiuni concrete și concertate la nivel mondial pentru gestionarea eficientă a schimbărilor de mediu cu risc înalt pentru întreaga lume. Încă din 1972, Barry Commoner își exprima „*speranța și credința că, odată înțelese cauzele crizei ambientale, vom putea aborda sarcina enormă de a-i supraviețui*”.

Astfel, toți autorii citați în acest articol consideră a fi obligatorie introducerea unui nou concept, a unui noi strategii în raporturile societății de astăzi cu natura, cu mediul înconjurător. Altfel spus, introducerea unei politici de mediu implică adoptarea de măsuri adecvate și energice pornind de la nivel local/național/regional și până a nivel global

(mondial). Dezvoltarea durabilă, acest concept nou, pus în fața progreselor societății de astăzi și a celei viitoare, trebuie să aibă un suport ecologic puternic, acesta fiind conceptul de alianță (comuniune, reconciliere, parteneriat, pact) om-natură în toate procesele economice. Este un concept care presupune reconcilierea omului cu natura, comuniunea și armonia dintre om și natură, parteneriatul omului cu natura (un pact om-natură), solidaritate în diversitate, renaturarea omului; „...*Pentru a supraviețui*, spune Barry Commoner, *trebuie să închidem cercul*” (pg. 295). Trebuie să învățăm cum să restituim naturii resursele exploatate în folosul său. Pentru ca civilizația să rămână în armonie cu întregul sistem natural și să supraviețuiască, ea trebuie să se adapteze cerințelor ecosferei. Și tot el subliniază că pentru a depăși criza mediului ambiant trebuie să așezăm considerentele ecologice deasupra celor economice și politice.

Abordând problemele legate de rezolvarea crizei ambientale în SUA (și toate țările industrializate), așa cum se prezentau la nivelul anului 1972, Barry Commoner pornește de la o chestiune de bază, aceea dacă cerințele esențiale de funcționare a sistemului economic bazat pe inițiativă privată și profit (*economia de piață*) sunt compatibile cu imperatiile ecologiei. Aceasta pentru că autorul consideră tehnica modernă ca fiind sursa principală de creștere a productivității și a profitului, dar și a recentelor agresiuni asupra mediului.

Aflată în criză ecologică, SUA trebuie să legislaze norme și restricții ambientale care să declanșeze schimbări în sistemul productiv pentru a-l aduce în armonie cu natura. Este necesară, arată politologul american, o reconstrucție ecologică a

sistemului productiv național, se impune un program de redresare ambientală. Ca urmare, tehnologiile noi trebuie proiectate pentru a se conforma cerințelor ecologice, iar majoritatea activităților industriale, agricole și de transport trebuie să se reorganizeze în funcție de aceste structuri noi. Aceasta ar însemna ca în SUA, aproximativ jumătate din întreprinderile existente trebuie să fie reconstruite pe principii ecologice sănătoase. De exemplu, reconstrucția ecologică a industriei moderne va avea ca obiect reducerea dependenței față de materialele sintetice și de procesele mari consumatoare de energie, înlocuirea lor cu materiale și procese naturale.⁶

Cu aceeași clarviziune, Barry Commoner este convins că supraviețuirea ecologică a lumii este posibilă numai prin restructurarea globală a economiei, atât în țările industrializate, cât și în cele în curs de dezvoltare. Conștient de faptul că rezolvarea crizei ambientale este o obligație a întregii comunități mondiale, consideră că Statelor Unite ale Americii le revin cea mai mare responsabilitate, fiindcă controlează și consumă o mare parte a resurselor naturale ale Globului. În plus, SUA este și cel mai mare poluator, poziție pe care, în mod alarmant, o dețin și astăzi, în anul 2014.

Despre necesitatea unui nou concept și un nou comportament în relațiile omului cu natura, Edouard Bonnefous spune: „*O omenire ruptă de natură, lipsită de resursele pământului nu va putea supraviețui. Dar, distrugându-și sistematic mediul, amenințând, prin toate mijloacele de agresiune (...), mediul său natural și degradând propria lui planetă, omul secolului al XX-lea*

⁶Noile tehnologii ecologice preconizate pentru industria SUA sunt prezentate în capitolul „*Sensul ecologic al economiei*”, la paginile 279 și 280.

acționează cu cea mai flagrantă nesocotință. (...) riscăm, dacă nu intervine o profundă schimbare în comportamentul nostru, să vedem adevărindu-se prezicerea ndreptățită a lui Louis Armand: «Viitorul înaintea noastră» (pag. 455).

Față de această situație, omul de știință francez notează: „Sarcina cea mai urgentă este deci să reconciliem omul cu natura”; „Apărarea vieții se impune de aici înainte pentru toți. Ea trebuie să fie gândită și organizată la scară universală”; „Trebuie să ne convingem că în acest domeniu totul trebuie gândit la nivel universal”; „Numai ocrotirea vieții trebuie să unească omenirea aflată în primejdie” (pag. 457-460).

Încă din anii 1960, Edouard Bonnefous considera obligatorie ridicarea problemei protecției naturii la nivel de politică națională și mondială. În acest sens, scrie: „... trebuie, ... ca politica, în înțelesul ei cel mai larg, să imagineze metode noi pentru a face față uriașelor probleme pe care le ridică supraviețuirea omenirii” (pag. 457). Este ceea ce avea să se întâmple în ultimele patru decenii ale secolului al XX-lea, după cum s-a produs și creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice față de problematica mediului înconjurător. În această perioadă, politicile de mediu au căpătat, într-adevăr, caracter național și internațional (global), iar măsurile de protecție au fost reglementate prin legislații de stat și prin acorduri internaționale sub egida ONU.

Pentru *salvagardarea naturii*, Edouard Bonnefous identifică două obiective, și anume: păstrarea resurselor fundamentale (aerul, apa și solul), sub forma și în proporțiile necesare bunăstării omului; conservarea elementelor naturii necesare dezvoltării omului sub toate aspectele.

În cazul Franței acelei perioade, autorul se referă la patru mari tipuri de acțiuni și la „Cele 100 de măsuri” ale guvernului. Acțiunile de urmat ar fi: cercetarea științifică, informarea și acțiunea educativă, acțiunea legislativă și de reglementare, acțiunea concretă, pe teren, care trebuie să continue, pe plan local și regional, măsurile adoptate de guvern.

Soluțiile și remediile posibile pentru protecția naturii sunt expuse în cartea sa sub titluri precum: „Conservarea solurilor”, „Pădurea, un bun neprețuit”, „Parcurile naturale sunt o necesitate”, „Rolul spațiilor verzi”, „Un oraș pentru om”, „Către un turism nou”, „Lupta se organizează”, „Lupta împotriva poluării apelor în țările industrializate”, „Perspective tehnice”, „O nouă politică în Franța”, „Și totuși, viitorul genetic al omului este amenințat”, „A cultiva spațiul oceanic”, „O soluție pentru viitor: desalinizarea apelor marine”, „Protecția apelor: o problemă politică”, „Perspectivele promițătoare ale energiei nucleare”.

Pe baza acestor concepte, au fost propuse și aplicate în economie principii și tehnologii preluate din natură, care au dat deja rezultate semnificative: organism, metabolism, asociație biologică (biocenoză), fito-circuite (cicluri) ecologice de materie, energie și în formație (circuitul CO₂, circuitul oxigenului, circuitul apei etc.). Astfel, Jean-Marie Pelt vorbește despre fundamentarea și aplicarea (mai întâi punctual, apoi pe scară tot mai largă) conceptelor de *metabolism industrial*, de *ecologie industrială*, acestea stând deja la baza dezvoltării durabile. Au fost puse la punct tehnologii ecologice, s-au dezvoltat industria ecologică și agricultura ecologică, s-au dezvoltat ecosisteme industriale regionale. Sunt concepte care se inspiră din funcționarea organismelor, din funcționarea ecosistemelor naturale. Industria ecologică și agricul-

tura ecologică tind să integreze aceste activități (subsisteme) în sânul biosferei, prin aplicarea de tehnologii mai compatibile cu legile generale ale ecologiei.

Noile tehnologii răspund cu rezultate tot mai bune cerințelor de ordin ecologic ca fundamente ale dezvoltării durabile. Pe această cale a promovării tehnologiilor ecologice, industria și-a redus în mod drastic consumul de materii prime și energie, trecând la așa-numita dematerializare a producției prin miniaturizarea continuă a produselor. În final, aceste tehnologii avansate conduc la reducerea deșeurilor, la reducerea volumelor reciclate. În acest fel, societatea postindustrială, arată Jean-Marie Pelt, este astăzi larg dematerializată, fiind bazată pe circulația fluxului de informație, pe metabolismul industrial al semiconductorilor. Este vorba de industria microprocesoarelor (industria electronică) bazată pe siliciu, industrie care consumă totuși cantități mari de materie primă și care, prin tehnologiile specifice, generează substanțe poluante, nocive pentru apele subterane (vezi cazul Silicon Valley din California).

Utilizarea pe scară tot mai largă a resurselor energetice regenerabile, recuperarea și reciclarea deșeurilor, realizarea produselor biodegradabile sunt alte practici benefice pentru mediu și respectiv, pentru om. Sunt practici inspirate tot din natura înconjurătoare.

Jean-Marie Pelt vorbește în cartea sa și despre *ecosistemele industriale regionale*, calificate drept insule de dezvoltare durabilă, create în scopul reducerii la maximum a consumurilor și a costurilor energetice și de transport.

Toate aceste rezultate obținute pentru combaterea crizei ecologice, pornind de la cauzele diferitelor forme de manifestare, au devenit posibile prin dezvoltarea cercetărilor științifice

interdisciplinare, la nivel național și internațional, prin adoptarea de politici de mediu la scară națională, regională și mondială, prin crearea de organisme naționale și internaționale responsabile pentru protecția mediului (de ex.: Programul Națiunilor Unite pentru Protecția Mediului) și convenirea la acorduri specifice în cadrul diferitelor reuniuni internaționale: Stockholm (1972), Montreal (1987), Kyoto (1997), Rio de Janeiro (1992), Lima (2014). De exemplu, toate aceste acorduri (protocoale) prevăd reducerea emisiilor de gaze cu *efect de seră*, ca o cerință obligatorie pentru toate statele lumii. Dacă niciun acord internațional nu va fi în măsură să determine statele lumii (îndeosebi cele mai mari poluatoare, SUA și China) să reducă aceste emisii, încălzirea globală riscă să se mențină și să se amplifice prin procese de retracțiune pozitivă (J.-M. Pelt, 2000). Conform acordurilor, țările dezvoltate trebuiau să reducă emisiile de gaze cu *efect de seră* (CO₂, CH₄, NO, derivate de CFC) cu 5,2% între 2008 și 2012 în raport cu anul 1990. Ceea ce nu s-a întâmplat.

Față de starea ecologică actuală a Terrei, este nevoie, în continuare, de voința politică, reală și concentrată, a statelor, pentru aplicarea strategiilor ecologice convenite la nivelul mondial, care ar da un conținut ecologic puternic conceptului de *dezvoltare durabilă* și de *mondializare* (*globalizare*). Încheiem tot cu un citat din cartea lui Barry Commoner: „*Omenirea va supraviețui crizei ambientale ca întreg, ori nu-i va supraviețui deloc*” (pag. 287).

Referințe bibliografice

Bonnefous Ed. (1976), *Omul sau natura?*, Editura Politică, București

Commoner B. (1980), *Cercul care se închide. Natura, omul și tehnica*, Editura Politică, București

Pelt J.-M. (2000), *La Terre en héritage*, Fayard (Librairie Artheme Fayard)
Toffler Alvin (1973), *Șocul viitorului*, Editura Politică, București

[www.wikipedia:](http://www.wikipedia.org) Edouard Bonnefous, Barry Commoner, Jean-Marie Pelt

DEZVOLTAREA TURISTICĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL CONSTRUIT ÎN MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA

Masterand Cristian ION

Universitatea „Ovidius” din Constanța, Facultatea de Științe ale Naturii și Științe Agricole, Master „Geografie Aplicată și Evaluarea Resurselor Turistice”, Campus, Aleea Universității, nr.1, corp B, Constanța

The tourist development of built cultural heritage in Cluj-Napoca. *Tourism that represents an essential branch of the global economy, which generates important sources of income for the tourism generating countries. One of the most important factors regarding the favorable or unfavorable development of tourism activities from an area is the state of conservation of the built cultural heritage and the involvement of local authorities in the development of the tourism sector. Regarding this aspect, I analyzed the tourist development of the cultural heritage built in Cluj-Napoca, combining geographical, historical and economic elements that have favored over time the tourist development and the vision on the conservation of tourist objectives within the analyzed areas. The main purpose of this analysis is to study the state of conservation and also the quality of tourist infrastructure related to Cluj-Napoca's patrimony, emphasizing some further actions regarding the tourist development and revaluation of hystorical locations builded in the city.*

Key words: cultural tourism, development, Cluj-Napoca, state of conservation, monuments, historic buildings.

Introducere

Conceptul de turism cultural poate fi

definit ca fiind o formă a turismului ce se bazează pe interesul turiștilor față de istoria, arhitectura și știința diferitor regiuni ale lumii. Acesta fiind printre primele forme ale turismului apărute (Lord, 1999); (Richard, Munsters, 2010).

Rolul monumentelor și al statuiilor este de a elogia o personalitatea politică sau culturală ori un eveniment cu o deosebită importanță în evoluția orașului, marcând totodată gândirea și aspirațiile celor care le-au realizat (Savu, 1969); (Șorobetea, 1978).

Importanța muzeelor nu se lamentează doar la formarea etică și intelectuală a copiilor deoarece acestea conservă și cercetează istoria semenilor noștri, oferind vizitatorului șansa de a descoperi obiecte și povești ce astăzi nu mai sunt de actualitate (Meruțiu, 1929-1930; Molnar, 1962).

Evoluția și importanța turismului cultural la nivelul Europei datează încă din perioade istorice mai vechi, atunci când primele călătorii, care aveau scopuri economice sau chiar de cunoaștere a noi teritorii, pot fi asimilate ca începuturile turismului. Acest fenomen a luat amploare printre persoanele bogate ale timpurilor, aceștia dorind în mod special să descopere cultura și civilizația din bazinul Mării Mediterane precum: Grecia, Italia, Egipt, Liban, dar și câmpiile Indusului, Gangelui sau Huang-Ho (Cocean, 2006; Gheorghilaș, 2014).

Moștenirea culturală impresionantă de care dispune Europa, a reprezentat

factorul generator al turismului ce își păstrează rolul până în prezent. Ulterior, turismul cultural a devenit un factor important în creșterea economică și socială în Europa (Richards, 1996; Lazarovici et al, 1997).

Evoluția și importanța turismului cultural la nivelul României: „România este deținătoarea unui tezaur imens de vestigii arheologice, monumente istorice, de arhitectură sau de artă, ca și a unui inestimabil patrimoniu care atestă evoluția și continuitatea de muncă și de viață pe aceste meleaguri, dezvoltarea culturii și artei poporului român.” (Iacob și Spânceag, 2010).

La baza evoluției turismului în România, au fost prezente trei etape de dezvoltare a acestuia, și anume: prima perioadă desfășurată între anii 1960 și 1970 atunci când dezvoltarea s-a axat foarte mult pe baza tehnico-materială și extinderea stațiilor turistice. Cea de-a doua perioadă a fost realizată între anii 1971 și 1989, perioadă care s-a axat foarte mult pe promovarea atât național cât și internațional a stațiilor balneare,

stațiunile montane și valorificarea traseelor montane și dezvoltarea centrelor turistice urbane (Ciangă N., 2018).

Metodologie

1. Zona de studiu

Municipiul Cluj-Napoca este așezat în Podișul Transilvaniei (figura 1), pe malurile Someșului Mic (Anton et al., 1973). Din punct de vedere geografic, Cluj-Napoca se încadrează de-a lungul culoarului Someșului Mic, la o altitudine de 363 m, acesta fiind străbătut de paralela de $46^{\circ}46'$ latitudine nordică și meridianul de $23^{\circ}36'$ longitudine estică (Morariu&Savu, 1970); (Mihăilescu, 1966).

Municipiul Cluj-Napoca este înconjurat pe latura Sudică de dealuri care fac parte din Podișul Someșan, a căror înălțime se situează în jurul valorii de 700 m. Spre sud, municipiul este stăpânit de Dealul Feleacului (759m), iar spre Vest se înalță Dealul Horia (507 m)

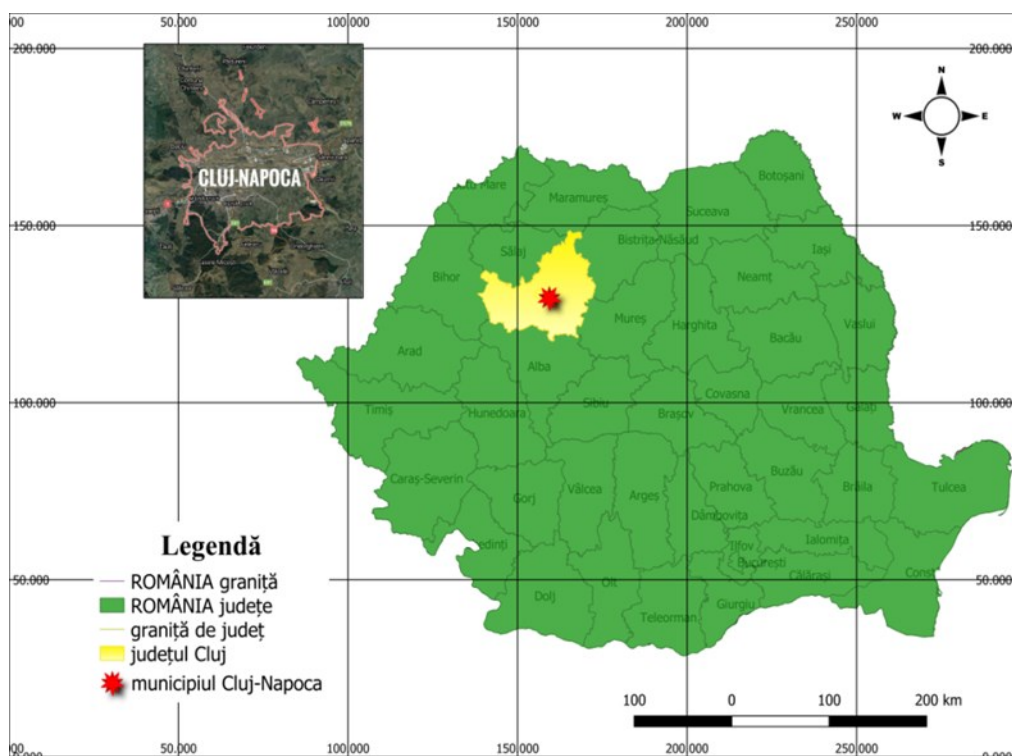


Figura 1. Localizarea Municipiului Cluj-Napoca la nivelul României
Sursa: Ion (2020), date geo-spatial.org

(APM Cluj). Zona analizată în cadrul acestui studiu este Municipiul Cluj-Napoca din punct de vedere al patrimoniului cultural construit.

Denumirea orașului provine din limba latină, *Castrum Clus* (*Castrul Închis*), făcând trimitere la poziționarea municipiului, înconjurat de șapte dealuri. Actualul nume, Cluj-Napoca, datează încă din secolul al II-lea d.Hr., din vremea coloniei romane, care a conviețuit pe teritoriul acestuia în acea perioadă (Juler, 2010).

Centrul este alcătuit din case medievale cu ziduri masive și curți largi, înconjurate de clădiri maghiare și habsburgice. Principalele atracții turistice se regăsesc în spațiul delimitat astfel: Piața Avram Iancu și Piața Ștefan cel Mare la Est, Strada Petru Maior la Vest, râul Someș la Nord și Strada Avram Iancu la Sud (Juler, 2010). Clădirile istorice potențează valoarea istorică a orașului, cât și amintirea personalităților ce au trăit în acestea, conservă stiluri arhitecturale de mult apuse și în același timp valorifică turismul, atrăgând anual mii de turiști (A.E. Baconsky, 1963; Buta et al, 1980).

2. Materiale și metode

În ceea ce constă materialele și metodele de lucru utilizate, am folosit un număr însemnat de date statistice preluate din cadrul Institutului Național de Statistică și surse bibliografice de specialitate, prezentate la sfârșitul acestui studiu. Ulterior, am folosit metoda analitică prin prelucrarea și interpretarea datelor, astfel putând demonstra valoarea patrimoniului cultural construit al Municipiului Cluj-Napoca.

O altă metodă pe care am folosit-o în vederea redactării acestui studiu este metoda chestionarului prin intermediul căreia am realizat reprezentări grafice, pe baza unor întrebări adresate turiștilor, din care reiese percepția acestora asupra potențialului turistic cultural din Municipiul Cluj-Napoca. Perioada de

aplicare a fost octombrie 2019 – mai 2020. Toate graficele (figura 6-figura 17) au fost reprezentate cu ajutorul programului Microsoft Office Excel, în baza răspunsurilor primite. Profilul respondenților: feminin 70% - masculin 30%, vârste între 18-55, studiile liceale, urmate de cele universitare (licență și masterat), angajat 67,9%; student 26,2%; elev 3,6%; șomer 2%, în baza ocupației persoanelor cărora le-am adresat întrebările, reiese un procent mai mare în ceea ce privește dorința de a descoperi locuri noi în rândul angajaților, locul secund fiind ocupat de studenți.

Metoda analizei SWOT reprezintă studiul asupra unei companii, produs, proiect sau în cadrul studiului de față, a unui oraș turistic, rolul principal fiind de a contura o imagine cât mai concisă asupra patrimoniului cultural construit al Municipiului Cluj-Napoca. În urma acestei analize SWOT putem concluziona faptul că Municipiul Cluj-Napoca este unul dintre principalele puncte de interes turistic din România, fiind favorabil pentru practicarea multor forme de turism.

Ultima metodă pe care am utilizat -o în cadrul acestui articol este metoda evaluării stării de conservare a patrimoniului cultural construit în Cluj-Napoca, punând în evidență observațiile de teren pe care le-am efectuat atât în anul 2018 cât și în anul 2019, urmărind starea de conservare a monumentelor istorice de valoare națională și internațională (aparținând grupei A de clasificare).

3. Rezultate

În ceea ce privește numărul muzeelor din Cluj-Napoca (figura 2) pe o perioadă de zece ani, 2007-2017, numărul maxim de unități culturale a fost înregistrat în anul 2011, minimul regăsindu-se în 2007. După anul 2011, numărul instituțiilor culturale a înregistrat o ușoară scădere, cauzată de lipsa interesului autorităților locale care a dus la degradarea muzeelor.

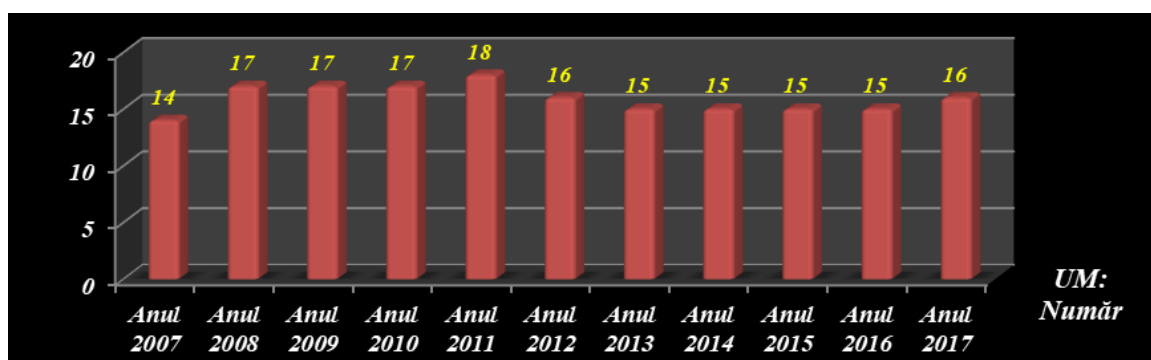


Figura 2. Dinamica numărului muzee din Municipiul Cluj-Napoca (2007 – 2017)
Sursa: Institutul Național de Statistică, (2020)

Turiștii s-au axat foarte mult pe vizitarea muzeelor (figura 3), realizat în intervalul anilor 2009-2019. Anul 2015 a cumulat un număr însemnat de vizitatori. În anul 2010, orașul a

înregistrat o scădere semnificativă a numărului de turiști, factorul principal ce a generat acest deficit fiind criza economică din acea perioadă.

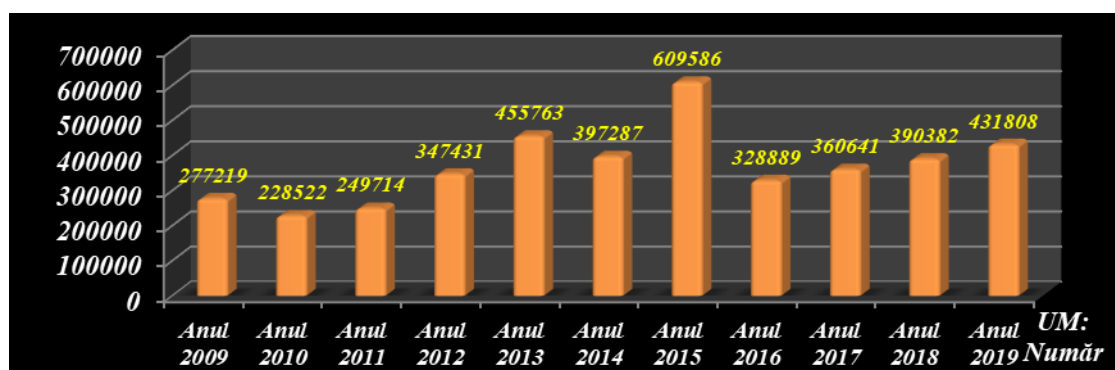


Figura 3. Dinamica vizitatorilor din cadrul muzeelor existente în Municipiul Cluj-Napoca (2009 – 2019). Sursa: Institutul Național de Statistică, (2020)

În ceea ce privește unitățile de cazare de pe raza municipiului Cluj-Napoca (figura 4), cele mai întâlnite sunt hotelurile, înregistrându-se un număr maxim de hoteluri în 2018, respectiv 50. Unitatea de cazare care nu prezintă interes atât în rândul autorităților, cât și în rândul turiștilor este reprezentată de camping-uri, acestea păstrând o valoare constantă pe o perioadă de nouă ani.

În topul preferințelor turiștilor în materie de cazare (figura 5), se situează hotelurile, gradul de ocupare maxim fiind atins în anul 2018. Cele mai puțin frecventate unități de cazare au fost pensiunile agroturistice, acestea înregistrând valori apropiate în perioada 2011-2013. Acest lucru a generat desființarea acestui spațiu de cazare.

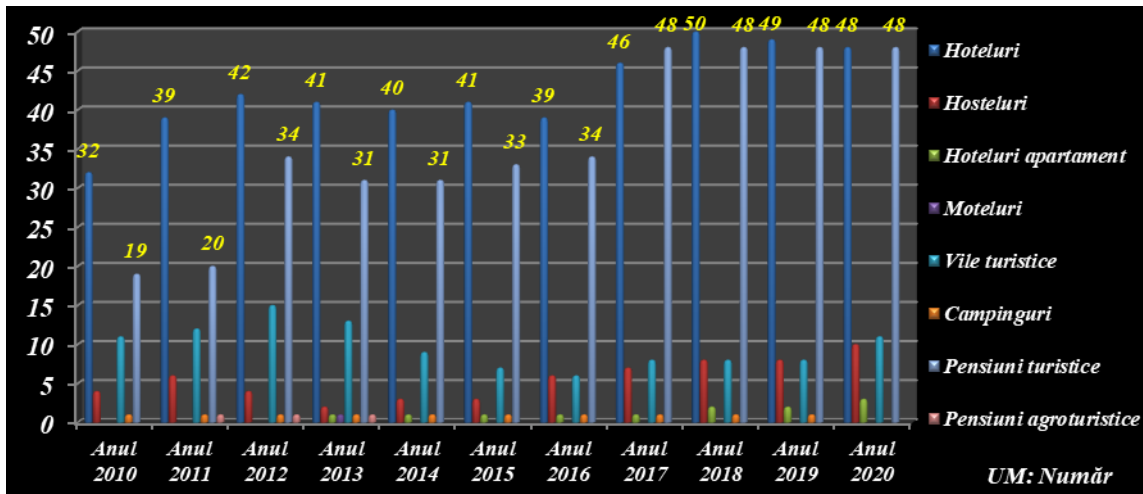


Figura 4. Structuri de primire turistică existente în Municipiul Cluj-Napoca (2010 – 2020). Sursa: Institutul Național de Statistică, (2020)

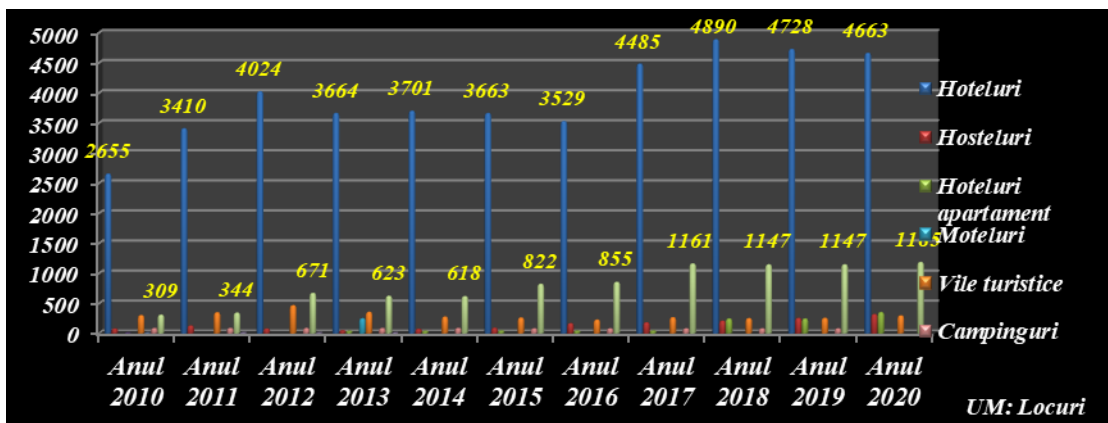


Figura 5. Capacitatea de cazare turistică în Municipiul Cluj-Napoca (2010 – 2020) Sursa: Institutul Național de Statistică, (2020)

Majoritatea respondenților caută informații (figura 6) referitoare la locuri de vizitat, în mediul on-line, restul apelând la părerea familiei și a prietenilor.

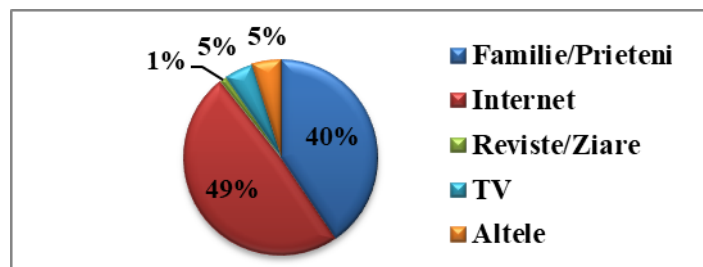


Figura 6. Metode de informare referitoare la potențialul turistic al Municipiului Cluj-Napoca

În ceea ce privește recurența vizitelor (figura 7) efectuate în Cluj-Napoca, putem observa faptul că procentul frunțăș revine celor care au

optat pentru revederea municipiului (mai mult de două vizite), urmați de cei care au fost cel puțin o dată turiști ai orașului.

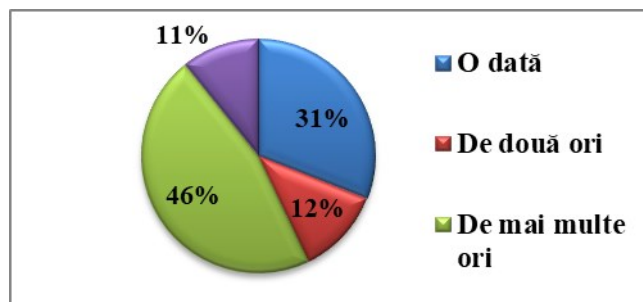


Figura 7. Frecvența vizitelor persoanelor intervievate în Municipiul Cluj-Napoca

În topul principalelor scopuri (figura 8) pentru care persoanele au efectuat vizite în oraș, se află cele de

natură profesională, urmat de interesul cultural și dorința de relaxare, de a ieși din rutina zilnică.

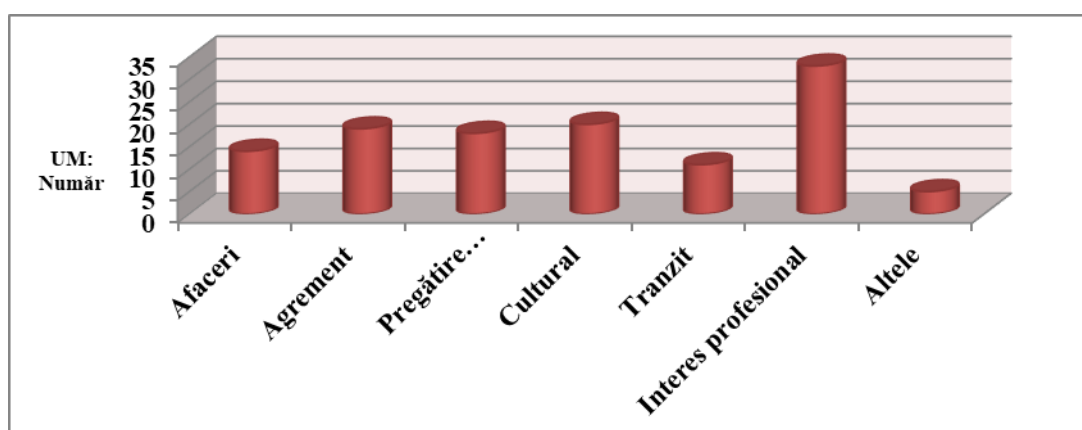


Figura 8. Motivul vizitării orașului Cluj-Napoca

Realizând un top al preferințelor turiștilor (figura 9), primele trei clasate obiective turistice sunt: Grădina Botanică „Alexandru Borza”, Piața Unirii și Cetățuia. Ultimul loc, exceptând dorința turiștilor de a vizita alte obiective decât cele menționate în acest studiu, este ocupat de Turnul Croitorilor.

Cei mai mulți dintre turiști practică turismul cultural (figura 10), urmați de amatorii târgurilor și evenimentelor găzduite de oraș. Puțini

sunt cei care aleg ca destinație Clujul pentru practicarea turismului medical.

Este vizibil faptul că vizitatorii au fost mulțumiți de prestația serviciilor turistice (figura 11) pe toată perioada șederii în municipiu.

Din punct de vedere al gastronomiei locale (figura 12), putem observa faptul că aceasta este apreciată în rândul turiștilor, deoarece prezintă o gamă variată de locații, cu prețuri accesibile tuturor.

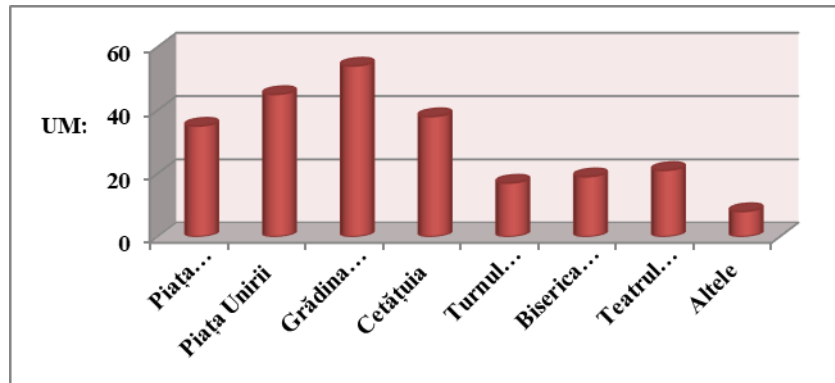


Figura 9. Topul principalelor atracții turistice din Cluj-Napoca

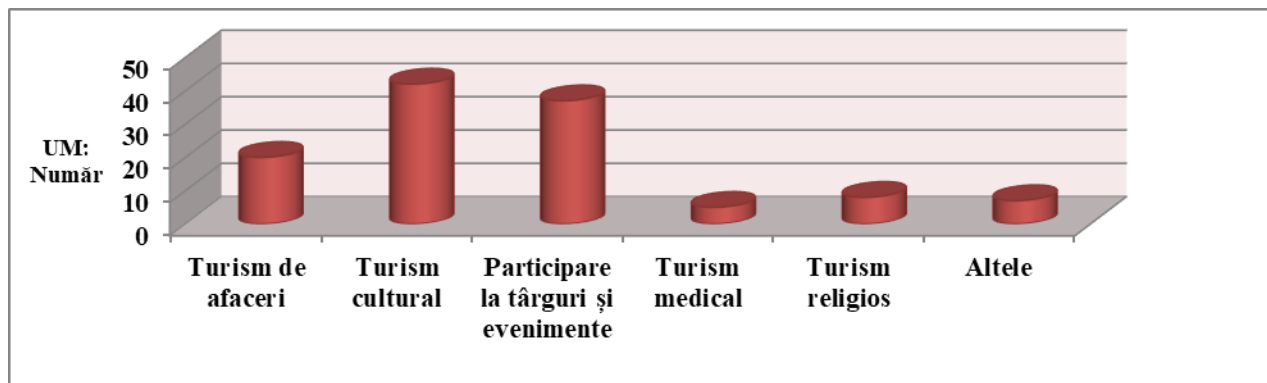


Figura 10. Formele de turism practicate în Municipiul Cluj-Napoca

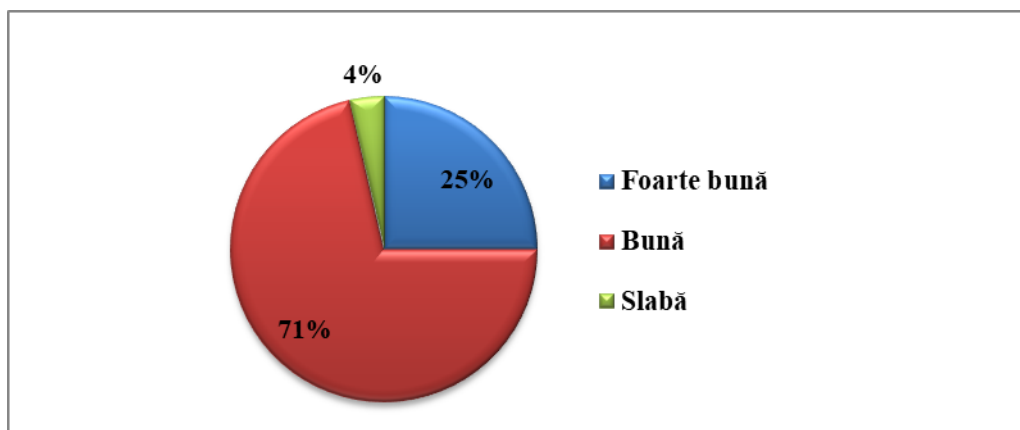


Figura 11. Calitatea infrastructurii turistice în Cluj-Napoca din perspectiva turiștilor

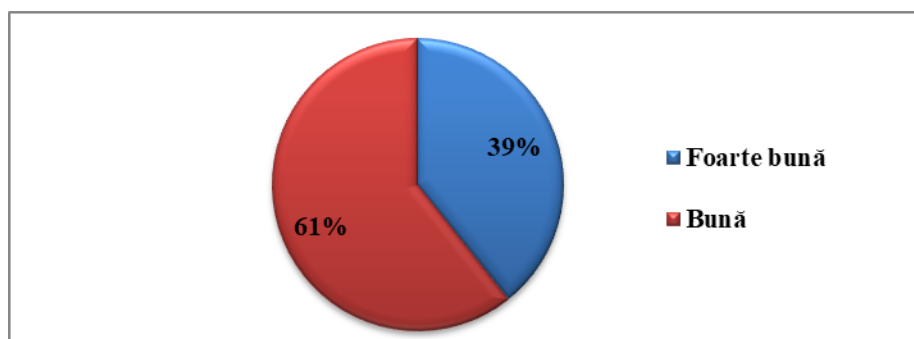


Figura 12. Părerile turiștilor cu privire la unitățile de alimentație publică din Cluj-Napoca

Cei mai mulți dintre vizitatori, au afirmat că elementele de bază în descoperirea orașului (figura 13) și a principalelor atracții au fost harta obiectivelor turistice, respectiv harta orașului.

Anotimpul considerat prielnic unei vizite în cadrul municipiului (figura 14) este vara, urmat de toamnă, primăvară, iar pe ultimul loc în topul preferințelor se află anotimpul rece, iarna.

Principalul motiv (figura 15) pentru care majoritatea au decis să viziteze orașul, a fost simpla curiozitate

și dorința de a descoperi cât mai multe aspecte neștiute despre acest loc. Următoarele în topul preferințelor turiștilor au fost obiectivele turistice și peisajele, precedate de tradiții, obiceiuri și Festivalul Untold.

Sumele cheltuite în cadrul unei șederi în Cluj-Napoca (figura 16) variază între 500 și 1000 de lei, procentul celor care depășesc acest prag fiind foarte mic.

În momentul în care au fost întrebați dacă ar dori să revină în oraș (figura 17), turiștii au răspuns afirmativ, în proporție de 98%.

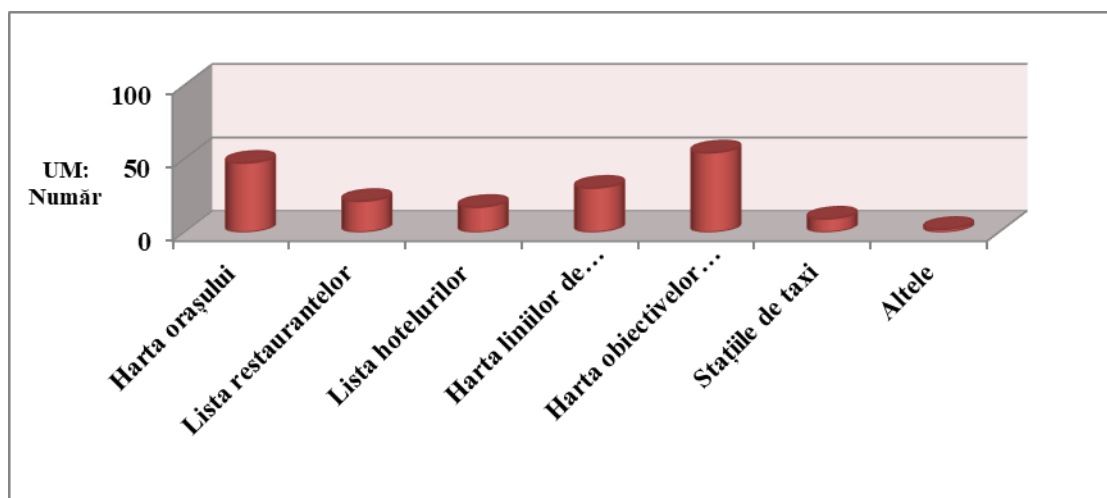


Figura 13. Informații utile pentru orientarea turiștilor în Municipiul Cluj-Napoca

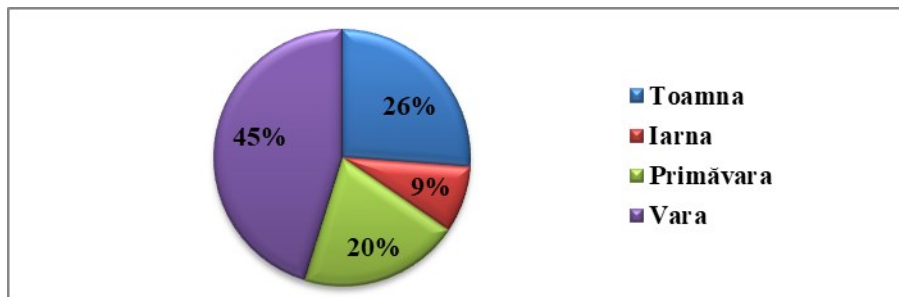


Figura 14. Perioada favorabilă vizitării orașului Cluj-Napoca

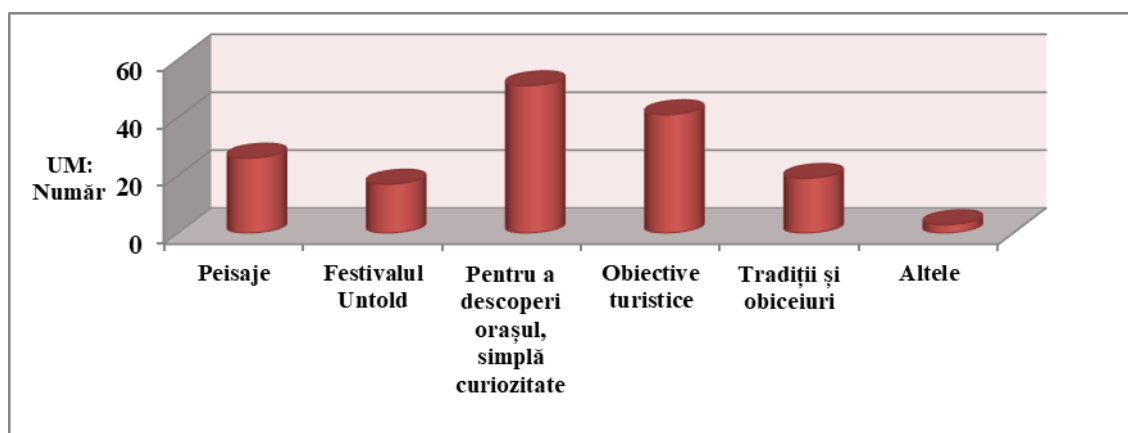


Figura 15. Principalele motive în luarea deciziei de a vizita orașul Cluj-Napoca

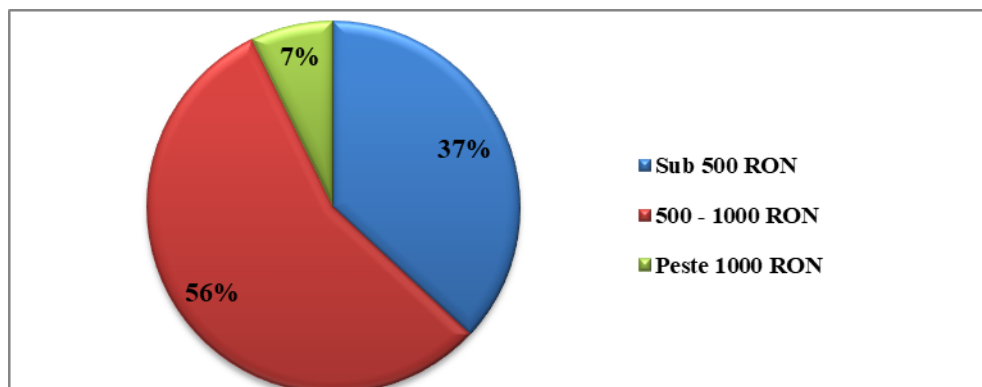


Figura 16. Suma alocată ultimei vizite în Municipiul Cluj-Napoca

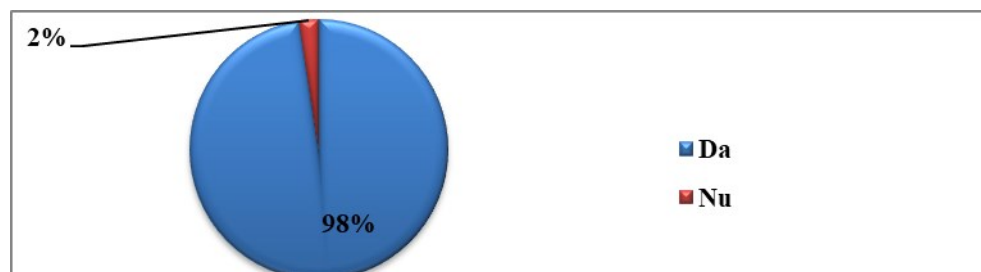


Figura 17. Manifestarea dorinței de a reveni în Cluj-Napoca

Punctele tari ale Municipiului Cluj-Napoca (Tabelul nr.1) sunt reprezentate de faptul că acest oraș deține o multitudine de monumente istorice, cât și un amplu patrimoniu arhitectural. De asemenea, este un punct turistic foarte important la nivel național și internațional, a cărei tradiție culturală reprezintă nucleul pentru a fi considerat capitala Transilvaniei. Infrastructura de cazare este extrem de complexă cuprinzând diferite spații de cazare: hoteluri, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, vile turistice, campinguri, pensiuni turistice și pensiuni agroturistice. Turiștii sunt atrași atât de diversitatea gastronomică cât și de numărul mare de unități de alimentație publică. Întâlnim o serie de puncte slabe, printre care insuficiența componentă managerială în cadrul

muzeelor, privirea cu îngâmfare a culturii și nu ca o temelie a orașului, lipsa de încredere a localnicilor cu privire la valorificarea potențialului turistic, limitarea în ceea ce privește accesul la cultură atât în mod fizic cât și social. Sunt prezente o serie de oportunități, dintre care doresc să subliniez valorificarea potențialului turistic la adevărata sa valoare și faptul că Aeroportul „Avram Iancu” ar putea efectua mai multe zboruri către destinații internaționale.

Un risc pe care îl întâmpinăm frecvent constă în faptul că starea de conservare a anumitor obiective culturale (Tabelul nr.2) este într-o continuă degradare, autoritățile având implicare foarte slabă în ceea ce privește sprijinul în scopul manifestărilor culturale.

Tabelul nr. 1. Analiza SWOT a patrimoniului cultural din Municipiul Cluj-Napoca

Puncte Tari

Municipiul Cluj-Napoca este un loc cu o multitudine de monumente istorice și deține un amplu patrimoniu arhitectural;

Mediu multicultural și intercultural;

Cluj-Napoca este un punct turistic extrem de important, atât la nivel național, cât și la nivel internațional;

Tradiția culturală a orașului ca bază pentru a fi considerat capitala Transilvaniei;

Infrastructura de cazare este extrem de complexă fiind alcătuită din mai multe tipuri de cazare: hoteluri, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, vile turistice, campinguri, pensiuni turistice și pensiuni agroturistice;

Orașul atrage turiști și datorită numărului mare de unități de alimentație publică.

Puncte Slabe

Insuficiență competență managerială în cadrul muzeelor;
Cultura este încă privită cu îngâmfare, nu ca temelia orașului;
Lipsa de încredere a localnicilor în ceea ce privește valorificarea potențialului turistic;
Accesul la cultură este limitat atât fizic, cât și social;
Turism cultural scăzut;
Dispariția unor simboluri culturale ale orașului;
Autoritățile locale nu acordă suficientă atenție sectorului turistic;
Numărul redus al unităților de cazare raportat la numărul de turiști;
Lipsa spațiului cultural public și a bunului comun.

Oportunități

Valorificarea potențialului turistic la adevărata sa valoare;
Aeroportul „Avram Iancu” să efectueze cât mai multe zboruri către destinații internaționale;
Promovarea pe plan internațional a culturii clujene;
Diversitatea etno-culturală crește atracția pentru turiștii străini;
Dezvoltarea turismului cultural;
Creșterea numărului de manifestări culturale;
Interesul și practicile în cadrul evenimentelor culturale.

Riscuri

Starea de conservare foarte deteriorată a unor centre culturale și de artă;
Implicare slabă din partea autorităților locale în sprijinirea manifestărilor culturale;
Resurselor financiare limitate;
Evitarea orașului de către turiști din cauza traficului extrem de aglomerat;
Starea precară a unor șosele în municipiul Cluj-Napoca și în zonele din apropiere;
Dispariția sectorului cultural față de cel politic și economic;

Tabelul nr. 2. Metoda evaluării stării de conservare a patrimoniului cultural construit

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Datare	Stare de conservare
1	Cetățuia Cluj-Napoca	Str. Emil Racoviță	1716	Foarte bună
2	Fragmente din zidul primei incinte a orașului medieval	Străzile: Deleu, nr. 2-4, Doja Gheorghe, nr. 7 și 23-25, Toplița, nr. 8-10, Piața Unirii nr. 25, Matei Corvin nr.4 (subsol), Petroșani nr. 1,3, 21, 23, Pavel Chinezu nr.5, Isac Emil nr.10, Barițiu George, nr.25	1316	Bună
3	Fragment din zidul celei de a doua incinte a orașului medieval	Străzile: Potaissa nr. 1-3, Iancu Avram, nr.1-27, Str.Republicii nr. 3-7, Universității, nr. 7-9, Kogălniceanu M., nr. 2-10, Baba Novac nr. 15, Tipografiei nr.17	1406	Bună
4	Ansamblul urban „Centru istoric al orașului Cluj”		Sec. XIV-XIX	Bună
5	Fragment din zidul celei de a doua incinte a orașului medieval	Str. Baba Novac 15	1406	Proastă
6	Bastionul Bethlen (fost Turnul Croitorilor)	Str. Babeș Victor 35	Sec. XV-XVII, ref.sec. XIX	Foarte bună
7	Fragment din zidul roman suprapus de zidul primei incinte medievale	Str. Barițiu George 25	Sec. XIII-XVI	Proastă
8	Palatul Tholdalagy-Korda, azi Universitatea „Babeș-Bolyai”- administrația tehnică	Str. Brătianu I.C. 14	Sec. XIX	Bună
9	Casa Aurarului	Str. Brătianu I.C. 27	Sec. XVIII	Foarte proastă
10	Ansamblul clinicilor universitare	Str. Clinicilor 15	1900-1904	Bună
11	Biserica „Nașterea Maicii Domnului”	Str. Dârjan Traian 8	1750	Bună
12	Fragment din zidul primei incinte a orașului medieval	Str. Deleu 2-4, Str. Doja Gheorghe 17-25	Sec. XIII-XV	Bună

13	Mănăstirea Franciscanilor	Str. Deleu 2-4	Sec. XV-XVIII	Bună
14	Biserica Franciscană	Str. Deleu 2-4	Sec. XV-XVIII	Bună
15	Casa mică Banffy	Bd. Eroilor 32	Sec. XVI-XIX	Bună
16	Teatrul Național	Piața Avram Iancu 2	1904-1906	Foarte bună
17	Bastionul Postăvarilor	Str. Iancu Avram 9	Sec. XV	Proastă
18	Bastionul Cizmarilor	Str. Iancu Avram 13	Sec. XV	Proastă
19	Turnul Zidarilor și fragment din zidul celei de a doua incinte a orașului medieval	Str. Iancu Avram 17	Sec. XV	Proastă
20	Fragment din zidul primei incinte a orașului medieval	Str. Isac Emil 10 și str. Pavel Chinezu 5, în curtea Liceului G. Barițiu	Sec. XIII-XV	Bună
21	Liceul „Bathory”, fost liceu al Piaristilor	Str. Kogălniceanu Mihail 2 și str. Universității 7-9	1817-1821	Bună
22	Palatul Teleki	Str. Kogălniceanu Mihail 7	1790-1795	Proastă
23	Casele Profesorilor reformați	Str. Kogălniceanu Mihail 13, 15, 17, 19	Sec. XVIII	Foarte proastă
24	Casă (3)	Str. Kogălniceanu Mihail 13, 15, 17	1790-1802	Proastă
25	Biserica reformată Matia	Str. Kogălniceanu Mihail 16	1486-1494, ref. 1644	Bună
26	Palatele „Status-ului romano-catolic” (3)	Str. Maniu Iuliu 1-6, 1,3 și 5, 2,4 și 6	1902	Bună
27	Casa universitarilor, azi Colegiul academic	Str. „Emmanuel de Martonne” 1 și str. Brătianu I.C. 4	1928-1936	Foarte bună
28	Casa Matia, azi Academia de Arte Vizuale „Ion Andreescu”	Str. Matei Corvin 6	Sec. XV-XVIII	Bună
29	Biserica Mănăstur – Calvaria	Str. Mănăsturului 12	Sec. XIII-XIX	Bună
30	Fragment din zidul primei incinte a orașului medieval (2)	Str. Petroșani 1-3, 21-23	Sec. XIII	Proastă
31	Fragment din zidul primei incinte a orașului medieval	Str. Potaissa 1-3	Sec. XV	Proastă
32	Casa Tătaru	Str. Rosetti 17	1929	Bună

33	Turnul Pompierilor	Str. Tipografiei 17	1405, partea superioară sec. XIX	Foarte proastă
34	Biserica romano-catolică „Sf.Mihail”	Piața Unirii 0	1349-1480	Bună
35	Turn și fragment din zidul primei incinte a orașului medieval	Piața Unirii 25 și str. Toplița 10	1376	Proastă
36	Palatul Banffy, azi Muzeul de Artă	Piața Unirii 30	1774-1785	Bună
37	Casa Wolphard Kakas, azi Universitatea de Arte Vizuale ”Ion Andreescu” și banca „Société Générale”	Piața Unirii 31	Sec. XVI-XIX	Bună
38	Biserica Piaristilor, azi biserica romano-catolică „Sf.Treime”	Str. Universității 5	1718-1724	Foarte bună
39	Monumentul „Sfânta Maria Protectoare”	Bd. 21 Decembrie 1989 134	1744	Bună
40	Statuie ecvestră „Sfântu Gheorghe ucigând balaurul”	Str. Kogălniceanu Mihail	1373	Foarte bună
41	Statuia ecvestră a lui Matei Corvin	Piața Unirii	1902	Foarte bună

4. Discuții

În prezent, la nivel mondial se înregistrează deteriorări și pierderi de elemente incluse în patrimoniul cultural mai rapid decât capacitatea de a fi documentate și restaurate (Reznicek, și Pavelka, 2008; Odutola et al., 2013). Această situație este determinată de factori variați precum: acțiuni antropice, riscuri naturale, gradul de conservare scăzut corelat cu vechimea monumentelor și siturilor (Geis, 2000; Lisci, Monte și Pacini, 2003; Reznicek și Pavelka; 2008; Armesto-González et al., 2010; Barber, Mills și Andrews, 2011; Pollino et al., 2012). Conservarea bunurilor culturale a devenit o profesie multidisciplinară care pune în evidență rapiditatea creșterii numărului de clădiri, situri, obiecte și peisaje ce necesită a fi conservate. Deoarece procesul de conservare a elementelor de patrimoniu cultural este din ce în ce mai dificil și

complex, acesta se poate realiza mai facil cu sprijinul cunoștințelor interdisciplinare. Un domeniu precum topografia, care asigură un permanent suport tehnologic, aflat într-o foarte rapidă și amplă dezvoltare, este extrem de util în procesele de monitorizare și conservare a bunurilor culturale (Fassi et al., 2013). În România, există un sistem instituțional de protecție încă redus față de dinamica factorilor agresivi, la care se adaugă subfinanțarea, aspecte care conduc la diminuarea patrimoniului cultural. În acest context, se impune o creștere a rezultatelor pozitive în domeniul conservării patrimoniului cultural românesc. (Păunescu et al., 2010).

Orașul are o deschidere europeană, cu un procent mare de mobilitate și numeroase cooperări externe. 45% dintre activitățile culturale din Cluj-Napoca au un impact național, iar 38% dimensiune internațională. Cu toate

acestea, conexiunile europene se traduc preponderent în schimburi de experiență de scurtă durată: 37% dintre evenimente implică artiști internaționali, dar numai 5% lansează artiști și inițiative locale peste hotare, și doar 4% iau forma unor co-producții. Cultura continuă să fie percepută în Cluj-Napoca ca fiind mai ales un sector al elitelor, legat puțin sau chiar deloc de viața de zi cu zi. Noua paradigmă a culturii, aceea de motor al transformării sociale și regenerării urbane, se află încă în stadiu incipient.

Cultura este considerată o valoare transversală, fiind asumată astfel chiar în **Viziunea** orașului: „Clujul va fi un reper european prin viața sa culturală dinamică, vibrantă, care sprijină experimentarea și inițiativa. Cultura va reprezenta un factor transversal în organizarea comunității, devenind motorul transformării sociale și regenerării urbane.”. Mai mult decât atât, una dintre direcțiile strategice o constituie mobilizarea culturii pentru regenerare urbană și transformare socială (Capitală culturală, 2021).

Concluzii

Scopul analizei a fost acela de a evidenția viziunea asupra stării de conservare a obiectivelor culturale din cadrul Municipiului Cluj-Napoca, precum și unele dintre caracteristicile turismului cultural. Acesta se identifică prin atracțiile culturale pe care le deține orașul, dar și prin manifestările și evenimentele culturale desfășurate, vizitarea obiectivelor turistice culturale precum muzeele, casele memoriale, palatele, monumentele, parcurile și grădinile cu importanță istorică, obiectivele religioase, clădirile culturale, toate acestea alcătuiesc formele specifice turismului cultural, astfel având ca scop dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural.

Orașul Cluj-Napoca prezintă un potențial turistic cultural cu grad ridicat de dezvoltare, prin prezența numeroaselor obiective turistice

culturale ce îi acordă Clujului o notă de unicitate, dar și datorită găzduirii numeroaselor festivaluri și evenimente artistice culturale. Pe de altă parte, orașul dispune de asemenea de o capacitate de cazare turistică destul de amplă cu diverse unități de cazare și diferite grade de confort, dar și spații de alimentație promovând gastronomia locală. Astfel, toate aceste elemente definesc importanța turistică culturală pe care Clujul o deține, dar și potențialul de dezvoltare economică a orașului cu ajutorul turismului.

Municipiul Cluj-Napoca are toate șansele de a deveni un centru cultural cu renume național și internațional, în ciuda faptului că dezvoltarea acestui sector este în fază incipientă. Pentru a atinge această performanță, într-un timp cât mai scurt, autoritățile locale trebuie să valorifice patrimoniul cultural la cote maxime, iar participare activă a tuturor actorilor urbani pot conduce la atingerea performanței în domeniu.

Referințe bibliografice

- Agenția Națională pentru Protecția Mediului Cluj, (2019), *Raport anual privind starea mediului în județul Cluj*;
- Armesto-González, J., Riveiro-Rodríguez, B., González-Aguilera, D., Rivas-Brea, M. (2010), *Terrestrial laser scanning intensity data applied to damage detection for historical buildings*. Journal of Archaeological Science, vol. 37, nr. 12, pp. 3037-3047;
- Anton, A., Cosma, I., Popa, V., Voișanu, G. (1973), *Cluj Ghid turistic al județului*, Editura Pentru Turism, București, 141 pag;
- Baconsky A.E., (1963), *Cluj și împrejurimile sale*, Editura Meridiane, București;
- Barber, D., Mills, J., Andrews, D. (2011), *3D Laser Scanning for Heritage* (2nd Edition), English Heritage

- Publishing.
- Buta, I., Idu, P.D., Edroiu, N. (1980), *Cluj Ghid Turistic Al Județului*, Editura Sport-Turism, București;
- Ciangă N., (2018), *România: geografia turismului*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Cocean, P. (2006), „*Turismul cultural*”, Presa Universitară Clujeana, Cluj-Napoca;
- Fassi, F., Fregonese, L., Ackermann, S., De Troia, V. (2013), *Comparison between laser scanning and automated 3D modelling techniques reconstruct complex and extensive cultural heritage areas*, Proceedings of International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences-3D Virtual Reconstruction and Visualization of Complex Architectures, XL-5/W1: 73-80;
- Geis, D. E. (2000), *By design: the disaster resistant and quality of life community*, Natural Hazard Review, vol. 1, nr. 3, pp. 151-160;
- Gheorghilaș, A. (2014), *Geografia Turismului*, Editura Credis, București
- Iacob, L., Spâncean, A. (2010), „*Turismul României- Breviar statistic*”;
- Juler, C. (2010), *National Geographic Traveler-România*, Editura Adevărul Holding, București, 270 pag, ISBN 978-606-539-267-0;
- Lazarovici, G., Alicu, D., Pop, C. (1997), *Cluj-Napoca – Inima Transilvaniei*, Editura Studia, Cluj-Napoca;
- Lisci, M., Monte, M., Pacini, E. (2003), *Lichens and higher plants on stone: a review*, International Biodeterioration & Biodegradation, vol. 51, nr. 1, 1-17;
- Lord, HG, (1999), „*Puterea turismului cultural*”, Prezentare Keynote: Wisconsin Heritage Tourism Conferință;
- Meruțiu, V. (1929-1930), *Județele din Ardeal și din Maramureș până în Banat*, Lucr. Instit. Geogr. Univ. Cluj;
- Mihăilescu V. (1966), *Dealurile și câmpiile României*, Editura Științifică, București;
- Molnar E. (1962), *Considerații asupra relației de așezări din regiunea Cluj*, Editura Studia Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca;
- Morariu T., Savu Al., (1970), *Județul Cluj*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 142 pag;
- Niță C. (2019). „*Expansiunea Turismului Românesc*”, Libris Editorial, Brașov;
- Odutola, C. A., Ozovehen, A. D. (2013), *The need for 3D laser scanning documentation for select Nigeria cultural heritage sites*, European Scientific Journal, vol. 9, nr. 24, pp. 75-91;
- Păunescu, C., Spiroiu, I., Popescu, M., Păunescu, V. (2010), *Curs de Geodezie-Topografie*, Edit. Universității din București, 182 p;
- Pollino, M., della Rocca, A. B., Fattoruso, G., La Porta, L., Lo Curzio, S., Arolch, A., James, V., Pascale, C. (2012), *Open Source GIS tools to map earthquake damage scenarios and to support emergency*, *GEOProcessing: The Fourth International Conference on Advanced Geographic Information Systems, Applications and Services*, pp. 152-157, ISBN 978-1-61208-178-6;
- Reznicek, J., Pavelka, K. (2008), *New low-cost 3D scanning techniques for cultural heritage documentation*, Proceedings of the International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Science, vol. XXXVII. Part B5. Beijing, pp. 237-240;

- Richard G., Munsters W. (2010), *Cultural Tourism Research Methods*, CAB International, USA;
- Richards, G. (1996), „*Turismul cultural în Europa*”, CAB International, Wallingford, Marea Britanie;
- Savu, Al. (1969), *Potențialul turistic al Munților Apuseni*, Editura Terra.
- Șorobetea, A. (1978), *Privire de pe Cetățuie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
- Vâlsan, G. (1964), *Descrieri Geografice*, Editura Științifică, București, 240 pag;

DEZVOLTAREA TURISTICĂ DURABILĂ A COMUNEI CORBU

Masterand Mădălina NICA

Universitatea Ovidius din Constanța, Facultatea de Științe ale Naturii și Științe Agricole, Programul de master: Geografie aplicată și evaluarea resurselor turistice

e-mail: nicamadalina98@yahoo.com

Sustainable Tourist Development Of Corbu

Sustainable development is not a fixed state of harmony, but rather a dynamic process of change, which is in harmony and enhances both current and future potential to meet human needs and aspirations. The purpose of the analysis will be to analyse the tourist evaluation of Corbu, a touristic village from North of the Constanta county, as well as to identify some directions for ecotourism development. The analysis was done using a statistical method, geomorphosites within Corbu and a tourist evaluation, based on a perception questionnaire. Field observations were made to highlight Corbu's degradation state. The main results will highlight which of the five natural resources in Corbu is represented by the Corbu beach, which is of utter importance both from scientific and cultural point of view. Using the questionnaire applications, we found out what are the main problems in Corbu, as well as with Corbu beach. I believe that this analysis would make a major contribution to the development of Corbu, and, through the recommendations made, the number of tourists will increase substantially. In terms of sustainability, it will be much better managed and redirected towards a favorable outcome.

Key Words: *Sustainable Development, Ecotourism, Geomorphosities, Tourist Perception, Corbu*

Introducere

Apariția conceptului de dezvoltare durabilă a urmat unor studii axate pe relația dintre dezvoltarea economică și ecologism. Această convergență a fost ilustrată oficial la Conferința de la Stockholm despre oameni și mediu din 1972, prima dintr-o serie de conferințe majore ale ONU privind problemele globale legate de mediu. Conferința a promovat conceptul de ecodezvoltare prin care obiectivele culturale, sociale și ecologice au fost integrate dezvoltării propriu zise (**Sagasti și Colby**, 1993). Chiar dacă evoluția termenului de dezvoltare durabilă este frecvent citată ca fiind determinată de o creștere a conștientizării mediului în anii 1960 și 1970 (**Bramwell și Lane**, 1993; **Dovers și Handmer**, 1993; **Wilbanks**, 1994; **Hall**, 1998), se susține că dezvoltarea durabilă își are originea cu mulți ani înainte de aceasta în trei forme: în primul rând, sub forma unei viziuni de conservare; în al doilea rând, sub forma unei viziuni comunitare; și al treilea sub forma teoriei economice.

Dezvoltarea durabilă este principalul concept de dezvoltare, iar turismul are un impact economic, de mediu și social enorm în lumea modernă. Pe măsură ce economia globală, procesele de dezvoltare socială și cele tehnologice sunt încă în expansiune, analiza unor forme

noi și specifice, prezente în afaceri, sunt necesare și în turism pentru a realiza o dezvoltare durabilă a acestuia (**Richard și Sharpley**, 2000; **Bran et al.**, 2006). Pentru ca dezvoltarea turismului să aibă succes, trebuie planificată și gestionată într-un mod durabil (**Inskeep**, 1991; **McCool**, 1995; **Yuksel et al.**, 1999; **Southgate și Sharpley**, 2002;). Formele de turism durabil au aparat datorită necesității protejării bogățiilor naturale, sociale și culturale care, împreună, formează patrimoniul umanității și ținta satisfacerii nevoilor turiștilor și populației locale. Cerințele, obiectivele și principiile dezvoltării durabile se găsesc în următoarele tipurile de turism: ecoturism, turism rural, turism cultural, prin care se manifestă dorința de păstrare nealterată a mediului (**Streimikiene et al.**, 2020; **Algeciras et al.**, 2020). În special, problemele de durabilitate sunt luate în considerare, acum, în patru dimensiuni: politică, economică, socio-culturală și ecologică (**Ritchie și Crouch** (2003); **Sharpley R.** (2009); **Bramwell et al.** (2017).

Studiul lui **Ioannides** (1995) despre Akamas, Cipru, a arătat problemele care pot apărea atunci când părțile interesate nu fac parte din procesul de planificare. În planificarea turismului în Akamas, localnicii au declarat că nu au fost niciodată incluși în discuțiile despre dezvoltarea turismului și că guvernul nu a luat în considerare opiniile lor, în timp ce elabora recomandarea de a înființa un parc național în zonă. Sătenii au amenințat că vor lua măsuri drastice pentru a opri dezvoltarea zonei parcului național. Guvernul a declarat că „au evitat să solicite opinii ale comunității, temându-se că ar provoca probleme între grupuri (p. 590)”. Oficialii guvernamentali credeau că, dacă planul va fi păstrat în tăcere, acesta ar putea fi finalizat fără probleme (**Ioannides**, 1995). Acest studiu sugerează că dezvoltarea turismului durabil nu poate fi realizată dacă este impusă fără a ține seama de opiniile părților interesate. Alte studii (**Robsonși Rob-**

son, 1996; **Briassoulis**, 2002) susțin concluziile lui **Ioannides**, conform cărora dezvoltarea turismului durabil trebuie să implice și locuitorii, pentru a avea succes.

Din punct de vedere al turismului, unul dintre primele exemple de dezvoltare durabilă au fost vânătoarea și întreținerea zonelor de agrement în rezervațiile din Mesopotamia, cu mii de ani înainte de nașterea lui **Hristos** (**Butler**, 1991). Aceste idei au fost preluate ulterior de **Alexandru cel Mare** și de alți europeni și duse înapoi în Grecia și zona Mediterana (**Nelson și Butler**, 1974). Deși aceste rezervații recreative nu pot fi considerate cu adevărat drept idei de dezvoltare durabilă în contextul turismului în sens modern, ele pot fi considerate o formă antică a acesteia, precum și recunoașterea faptului că acțiunea de conservare a resurselor a fost necesară pentru utilizarea în viitor. **Butler** (1998) susține că, dacă se vor face schimbări reale în ceea ce privește sustenabilitatea, atunci schimbările trebuie făcute cu privirea în trecut și rezolvarea problemelor de lungă durată, mai degrabă decât prin construirea mai multor dezvoltări turistice care sunt „durabile” (**Hardy et al.**, 2010; **Oleg B. et al.**, 2015). Primii autori precum **Schlenke și Stewig** (1983, citat în **Oppermann**, 1993) au sugerat că gazdele din turism vor beneficia pozitiv de turism, deoarece ar avansa dezvoltarea în societatea lor. În mod similar, autorii care folosesc teoria difuziunii (**Christaller**, 1964) au susținut turismul ca instrument de dezvoltare pentru regiunile periferice ale căror beneficii s-ar difuza în comunitatea locală. Conștientizarea efectelor secundare nocive ale turismului, împreună cu importanța de a lua în considerare aspectele sociale și economice, au condus la conceptul de turism durabil, care, totuși, reprezintă un obiectiv departe de a fi atins. O bună oportunitate de promovare a turismului durabil a fost oferită de proiectul Interreg MED BLUEISLANDS, al cărui obiectiv principal a fost identificarea, aborda-

rea și atenuarea efectelor variației sezoniere a deșeurilor generate de turism pe insulele mediteraneene (**Andolina et al.**, 2020). Pentru a reduce efectele negative ale turismului, Organizația Mondială a Turismului a Organizației Națiunilor Unite (OMT) a anunțat anul 2017 - anul turismului durabil și a invitat toată populația lumii să călătorească, urmând principiile turismului durabil (**UNWTO, 2017**).

România, în comparație cu alte țări dezvoltate din Europa, are încă multe domenii cu potențial mare, fără poluare, urbanizare excesivă sau intervenție ireversibilă a omului. Astfel de zone ar putea deveni cu adevărat unice pe continent dacă se menține echilibrul lor actual. Este benefică realizarea unui echilibru între dezvoltare și conservare, găsirea celor mai bune forme de turism pentru o zonă, ținând cont de ecologie și cultură. Pentru a atinge acest echilibru, poate fi necesară limitarea sau chiar încetarea dezvoltării extinse, care necesită o gamă largă de măsuri de gestionare a turismului (**Năstase, 2007**).

Obiectivul principal al cercetării este reprezentat de evaluarea ecoturismului din Comuna Corbu, iar obiectivele secundare sunt evidențiate de evaluarea geomorfositurilor și a percepției turiștilor. Actualitatea cercetării este legată de faptul că o porțiune din plaja Corbu este sub protecția Biosferei Delta Dunării, astfel, este nevoie de dezvoltarea unui turism durabil, respectiv conturarea ecoturismului. În această lucrare sunt abordate provocările cheie ale dezvoltării turismului durabil și sunt prezentate câteva idei despre posibila consolidare în sectorul turistic și dezvoltarea durabilă a Comunei Corbu. Aspectele de noutate pe care le aduce acest studiu se concretizează prin aflarea direcțiilor de dezvoltare ale turismului, generarea unei priviri de ansamblu asupra dezvoltării turismului durabil și propunerea unor noi idei de dezvoltare în sectorul turismului.

1. Materiale și metode

Comuna Corbu se află la o distanță de 23 de km la Nord de Municipiul Constanța și face parte din localitățile aflate pe litoralul Mării Negre (Figura 1). Este compusă din satele Corbu, Luminița și Vadu și este o localitate rurală mare, cu o populație de peste 5.261 de locuitori în anul 2011, majoritatea fiind de naționalitate română, restul fiind bulgari, maghiari, germani, turci (**Dobrin et al.**, 2015). Plaja Corbu aparține de Rezervația Biosferei Delta Dunării. Este reprezentată de speciile de păsări care conțin o floră specială, protejată, iar lungimea plajei de la Cap Midia este de aproximativ 13 km.

Ecoturismul în zonele costiere are ca și preocupare conservarea biodiversității, crearea unor direcții de dezvoltare eficiente și de lungă durată. Astfel, în Comuna Corbu, implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă a turismului ar genera atât o creștere a fluxului de turiști, cât și o gestionare mai bună a plajei Corbu și Vadu. Comuna Corbu, din punct de vedere calitativ, este într-o dispoziție monotonă din punct de vedere al conservării mediului. Datorită poziției sale între stațiunea Mamaia și Năvodari în sud și Delta Dunării la nord, comuna Corbu se bucură de un potențial mare de dezvoltare din punct de vedere turistic (**Vodă et al.**, 2015; **Sîrbu et al.**, 2019).

Pentru realizarea acestei cercetări am avut în vedere analiza bibliografică, având ca tipuri de informații: articole, cărți științifice axate pe dezvoltarea turismului durabil, dar și website-uri științifice oficiale. S-au realizat observații de teren prin care am remarcat caracteristicile mediului din arealul studiat, situația resurselor turistice și a degradării plajei Corbu pe perioada 2019-2020. Metoda folosită în cercetare este axată pe prelucrarea și interpretarea datelor statistice, furnizate de Institutul Național de Statistică. Tipurile de indicatori analizați pentru Comuna Corbu sunt: capacitatea de cazare turistică, sosirile turistice și înnoptările turistice. Perioada de referință este cuprinsă între anii 2003-2019.

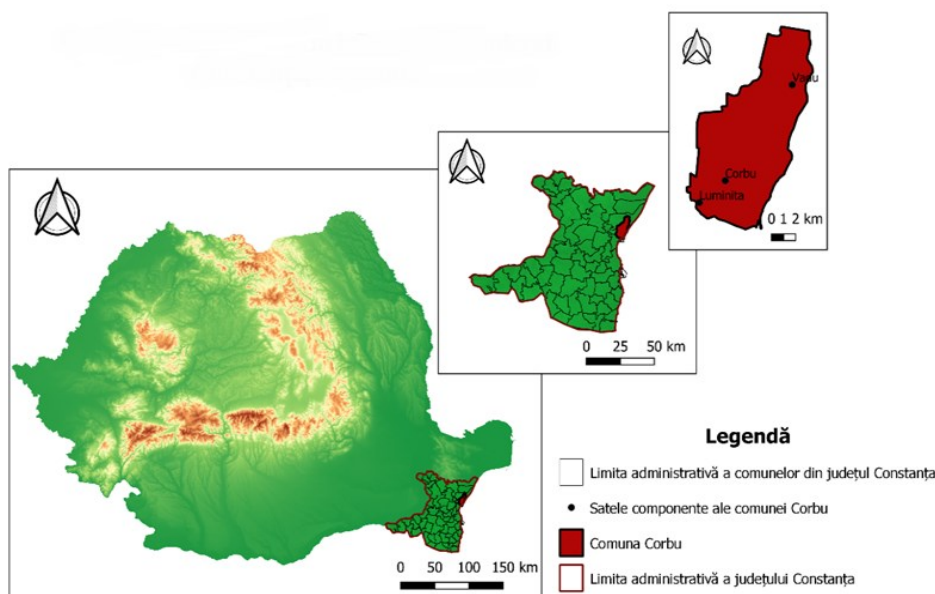


Figura 1. Localizarea Comunei Corbu din județul Constanța
Sursa: Nica (2019), date geo-spatial.org

Pralong a considerat valoarea turistică a geomorfositelor ca medie aritmetică a celor patru valori: $V_{tour} = (V_{sce} + V_{sci} + V_{cult} + V_{eco}) / 4$

Formulele de calcul pentru fiecare valoare în parte sunt:

$$V_{sce} = \frac{(Sce1 + Sce2 + Sce4 + Sce5)}{5}$$

$$V_{sci} = \frac{(Sci1 + Sci2 + 0,5 \times Sci3 + 0,5 \times Sci4 + Sci5 + Sci6)}{5}$$

$$V_{cult} = \frac{(Cult1 + 2 \times Cult2 + Cult3 + Cult4 + Cult5)}{6}$$

$$V_{eco} = \frac{(Eco1 + Eco2 + Eco3 + Eco4 + Eco5)}{5}$$

$$V_{tour} = \frac{(V_{sce} + V_{sci} + V_{cult} + V_{eco})}{4}$$

Tabel 1. Evaluarea geomorfositurilor selectate (criterii și scoruri)
Sursa: Pralong (2005)

Valoarea	Criteriu	Punctaj				
		0	0.25	0.5	0.75	1
Valoarea scenică	Sce1: Numărul de puncte cu vizibilitate	-	1	2 - 3	4 - 6	> 6
	Sce2: Distanța medie la punctul de belvedere (m)	-	<50 m	50 - 200m	200 - 500m	>500 m
	Sce3: Suprafața (ha)	-	mică	moderată	mare	foarte mare

	Sce4: Diferența de nivel (m)	nul	joasă	medie	înaltă	Foarte înaltă
	Sce5: Contrastul cromatic cu spațiul înconjurător vizibil	culori identice	între cele două culori	culori diferite	între cele două culori	culori opozite
Valoarea științifică	Sci1: Interesul paleogeografic	absent	reduc	moderat	ridicat	foarte ridicat
	Sci2: Reprezentativitatea	nul	reduc	moderat	ridicat	Foarte ridicat
	Sci3: Suprafața (%)	-	<25	25 - 50	50 - 90	>90
	Sci4: Unicitatea	>7	5 - 7	3 - 4	1 - 2	unic
	Sci5: Integritatea	distrus	Puternic deteriorat	moderat deteriorat	slab deteriorat	intact
	Sci6: Interesul ecologic	nul	reduc	moderat	ridicat	Foarte ridicat
Valoarea culturală	Cult.1. Caracteristici culturale și istorice	fără legătură	Legături slabe	legături moderate	Legături puternice	Legături definitive
	Cult.2. Reprezentări iconografice	nicio reprezentare	1-5 reprezentări	6-20 reprezentări	21-50 reprezentări	peste 50 reprezentări
	Cult.3. Relevanța istorică și arheologică	fără vestigii sau construcții	relevanță redusă	relevanță medie	relevanță mare	relevanță foarte mare
	Cult.4. Relevanță religioasă	fără relevanță	relevanță redusă	relevanță medie	relevanță mare	Relevanță foarte mare
	Cult.5. Evenimente de artă și cultură	niciodată	foarte rar	ocazional	relativ des	în fiecare an sau periodic

Valoarea economică	Eco.1. Accesibilitatea	distanță mai mare de 1 km până la un drum modernizat	sub 1 km până la un drum modernizat	drumuri locale	drumuri regionale	drumuri naționale
	Eco.2. Riscuri naturale	necontrolabile	necontrolate	parțial controlate	Control puternic	fără riscuri
	Eco.3. Numărul anual de vizitatori în regiune	sub 10 000	10 000 - 100 000	100 000 - 500 000	500 000 - 1 000 000	peste 1 000 000
	Eco.4. Nivelul oficial al protecției	complet	nelimitat	mediu	limitat	Fara protecție
	Eco.5. Atracția	Fara atracție	local	regional	national	international

Chestionarul reprezintă instrumentul cu ajutorul căruia se realizează culegerea datelor în anchete, se prezintă sub forma unor întrebări care se adresează oamenilor care formează populația supusă investigării. Întrebările formulate se constituie în indicatori ai unor fapte sau fenomene sociale, iar acesta este realizat pentru a analiza statistic răspunsurile. Chestionarul propus cuprinde un eșantion de 100 de persoane care și-au petrecut vacanța vara trecută în Corbu, structurați pe diverși itemi de clasificare (sex, vârstă, nivel de studii absolvit, ocupație, venitul lunar și orașul de proveniență) în vederea analizei percepției acestora cu privire la gestionarea plajei Corbu. Principalele teme folosite sunt: poluarea, zona protejată, degradare, dezvoltare, turism, promovare. Pentru itemul referitor la sexul indivizilor deosebit un număr de 57 de fete și 43 de bărbați. Cei mai mulți subiecți au vârsta cuprinsă între 18-24 de ani, lucru ce concretizează că cel mai mare procent de completare a chestionarului îl întâlnim în rândul tinerilor. Cei mai mulți respondenți au terminat liceul, fapt ce demonstrează că au

un nivel de educație mediu. Din punct de vedere al nivelului de studii, cei mai mulți respondenți sunt angajați în sectorul privat, respectiv 30% și au un salariu cuprins între 1500-2500 lei. Locul de proveniență variază, astfel, cei mai mulți turiști respondenți provin din Constanța (50%). Cu toate acestea, unii respondenți sunt din alte țări precum: Spania, Austria, Marea Britanie, concretizând astfel importanța la nivel internațional a Comunei Corbu.

Am avut în vedere și metoda cartografică, metodă care m-a ajutat să realizez un traseu turistic accesând date de pe site-ul geospatial.org pentru a oferi noi idei de promovare a Comunei Corbu și pentru a evidenția diversitatea activităților posibile practicabile

2. Rezultate

Situația sectorului turistic în Comuna Corbu este diversificată. Din punct de vedere al sosirilor (Figura nr. 2), putem observa că există o creștere continuă până în anul 2008, urmând ca apoi să sufere o scădere bruscă până în anul

2017. Cauzele scăderii bruște se datorează impunerii restricțiilor pe plaja Corbu: interzicerea intrării cu mașina pe plajă, excluderea barurilor de lângă plajă etc.

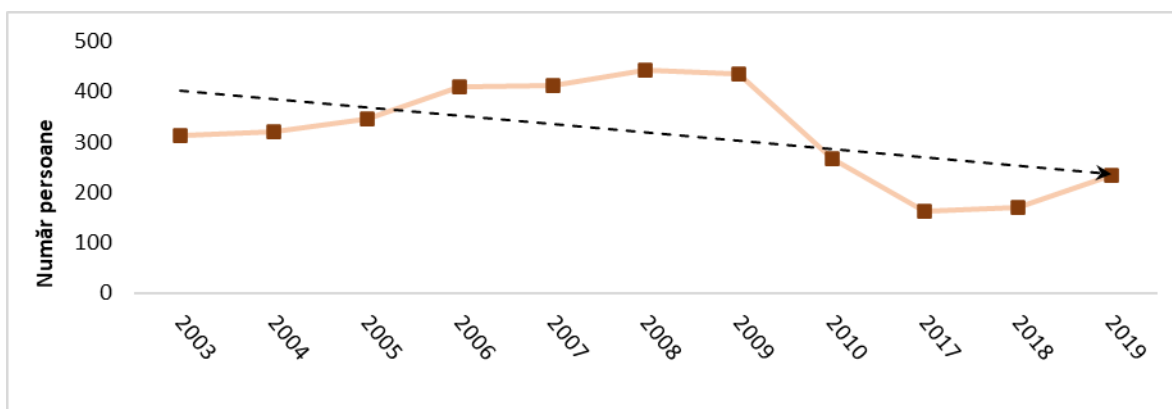


Figura 2. Dinamica sosirilor turistice în Comuna Corbu în perioada 2003-2019
Sursa: INS (2020)

Numărul înnopțărilor din Comuna Corbu este și el în scădere (Figura nr. 3), ceea ce demonstrează că turiștii optează pentru turism de weekend sau de o zi. Până în anul 2007 tendința este de creștere, apoi scade treptat până în

anul 2017, datorită lipsei investițiilor în turism. Începând cu anul 2017 valorile cresc, interesul localnicilor pentru turism crește, încep să-si dezvolte propriile afaceri și să devină proprii angajați.

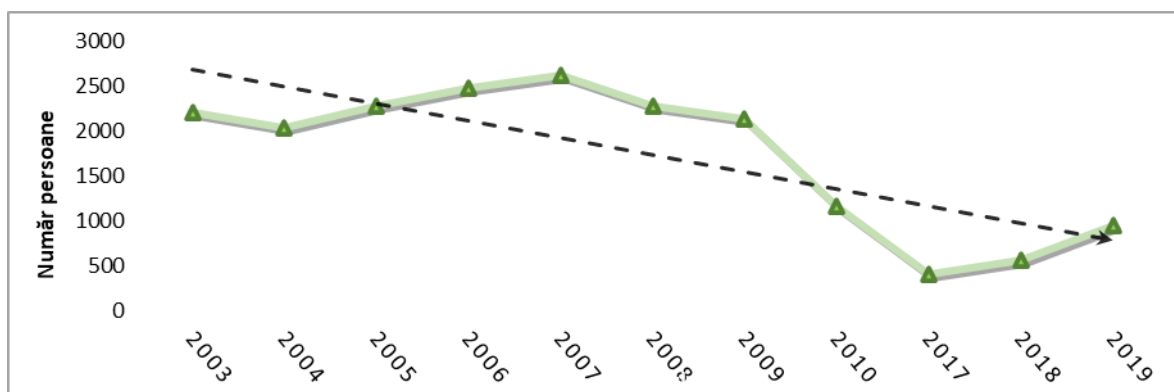


Figura 3. Dinamica înnopțărilor în Comuna Corbu în perioada 2003-2019
Sursa: INS (2020)

Din punct de vedere al capacității de cazare, tendința este de scădere din anul 2010 până în anul 2018 datorită lipsei investițiilor și a dispariției structurilor de cazare (Figura 4). În anul 2019 situația se îmbunătățește datorită

noilor perspective dezvoltate aplicate de către investitori și localnici. Majoritatea localnicilor încep să construiască căbănuțe în propriile curți pentru a primi turiști pe timp de vară.

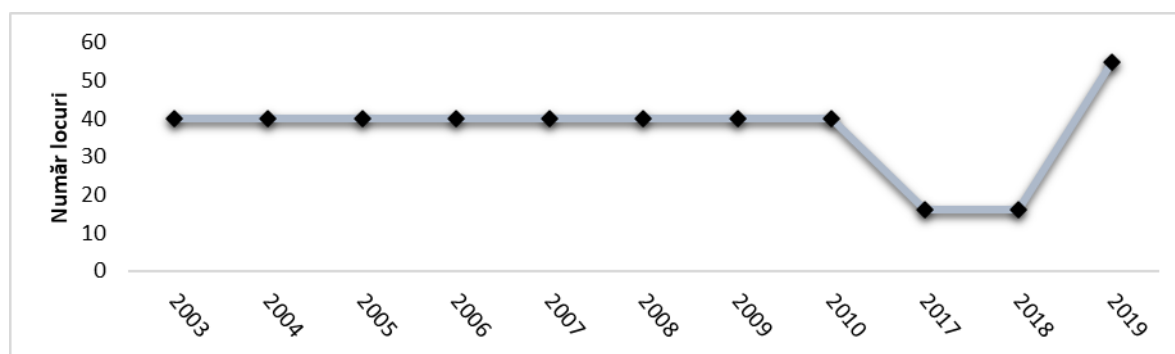


Figura 4. Evoluția capacității de cazare turistică în Comuna Corbu în perioada 2003-2019. Sursa: INS (2020)

Pentru acest studiu am selectat geomorfositurile care au potențial în dezvoltarea turistică a zonei. Rezultatele evaluării sunt prezentate în Tabelul 2. Prin aplicarea metodei și a criteriilor de notare stabilite de Pralong, rezultă o ierarhie care ar putea sta la baza dezvoltării durabile a turismului și a promovării acestuia în Comuna Corbu. În această analiză, scorul cel mai mare a fost obținut de Plaja Corbu, exculzând ultimul criteriu, cel economic, unde, pe primul loc a fost Lacul Corbu. Plaja Vadu și Lacul Siutghiol au scoruri care le clasifică pe locuri intermediare, iar pe ultimul loc se află Pădurea Vadu. Pentru scorul valorii scenice, dificultățile apar datorită zonei de câmpie în care se încadrează zona de studiu, unde sunt greu de identificate punctele de vizibilitate, astfel, doar Plaja Corbu beneficiază de puncte de vizibilitate dintre toate geomor-

fositurile analizate. De asemenea, criteriul Sce5 marchează contrastul culorii dintre geomorfosit și împrejurări. În cazul nostru, cel mai mare contrast coloristic se indentifică pe Plaja Corbu și Vadu.

Pentru valoarea științifică au fost evaluate interesul paleogeografic, reprezentativitatea, suprafața (%); unicitatea, integritatea, interesul ecologic. Această valoare este cuprinsă între 0,3 pentru Lacul Siutghiol și 0,65 pentru plaja Corbu. Cele mai mari valori se regăsesc pe Plaja Corbu, din punct de vedere al reprezentativității, suprafeței, unicității și integrității. Situația geomorfositurilor cu privire la domeniul cultural în Comuna Corbu este critică, deoarece geomorfositurile sunt mai puțin cunoscute, fapt pentru care ar trebui organizate mai multe evenimente care să scoată în evidență importanța acestora. Plaja Corbu are cel mai mare scor dato-

Tabel 2. Rezultatele evaluării turistice pentru fiecare criteriu în parte

Criteriul	Plaja Corbu	Plaja Vadu	Lacul Corbu	Lacul Siutghiol	Pădurea Vadu
Sce1	1	0	0	0	0
Sce2	0,25	0	0	0	0
Sce3	0,5	0	0,5	0,25	0,25
Sce4	0,5	0	0,25	0,25	0,25
Sce5	1	1	0,5	0,5	0,25
Sce	0,55	0,2	0,15	0,15	0,1

Sci1	0,5	0,5	0	0	0,25
Sci2	0,75	0,75	0,25	0,25	0,25
Sci3	0,75	0,5	0,5	0,25	0
Sci4	0,75	0,75	0,25	0,25	0,5
Sci5	0,75	0,75	0,5	0,5	0,5
Sci6	0,5	0,5	0,5	0,5	0
Sci	0,65	0,62	0,32	0,3	0,5
Cult1	0,5	0	0	0	0
Cult2	0	0	0	0	0
Cult3	0	0	0	0	0
Cult4	0	0	0	0	0
Cult5	1	0	0	0	1
Cult	0,25	0	0	0	0,1
Eco1	0,25	0	0,75	0,75	0
Eco2	1	1	1	1	1
Eco3	0,25	0,25	0,5	0,25	0
Eco4	0	0	0,5	0,25	0
Eco5	0,75	0,75	1	0,5	0,25
Eco	0,5	0,4	0,75	0,55	0,07
Vtour	0,48	0,30	0,28	0,18	0,19

rită evenimentelor pe tematica lecturii și artei organizate de poeții și artiștii din Corbu.

Din punct de vedere al evaluării economice (Eco), cea mai mare valoare este reprezentată de Lacul Corbu. În fiecare an se organizează Campionatul Mondial de Pescuit la Crap, renumele câștigat datorându-se celor 21 de țări înscrise, astfel generându-se venituri destul de majore în economia comunei. Valoarea minimă o întâlnim în Pădurea Vadu, deoarece nu este valorificată suficient pentru a fi cunoscută măcar la nivel regional, de aceea are nevoie de o poveste care să atragă turiști. Pentru evaluarea turistică globală au rezultat datele cuprinse între 0,18 și 0,48, valoarea maximă fiind pentru plaja Corbu fapt pentru care trebuie luată în

considerare dezvoltarea turistică durabilă în această zonă.

Prin intermediul aplicării chestionarului care a avut ca obiectiv evaluarea percepției turiștilor cu privire la gestionarea plajei Corbu, am reușit să elaborez o analiză în amănunt care să contureze părerile turiștilor și propunerile pe care le au pentru îmbunătățirea și dezvoltarea durabilă a Comunei Corbu. Astfel, cei mai mulți turiști preferă plajele sălbatice (46%), 43% preferă ambele în aceeași măsură și doar 11% optează pentru cele amenajate. Comparând cele două grafice, putem observa că majoritatea respondenților aleg plajele sălbatice, considerând că acestea au o putere de atracție foarte mare.

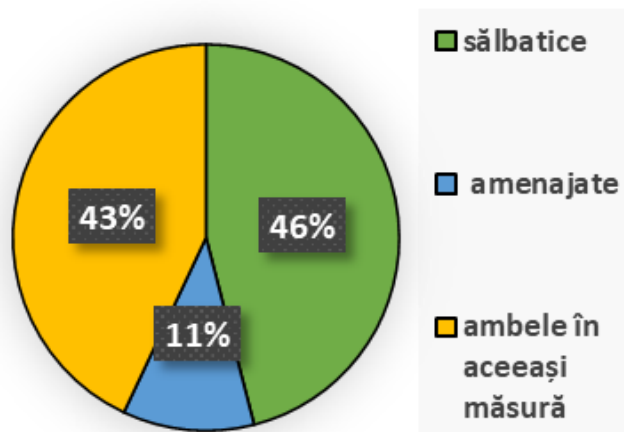


Figura 5. Preferința turiștilor legata de tipul de plajă frecventat

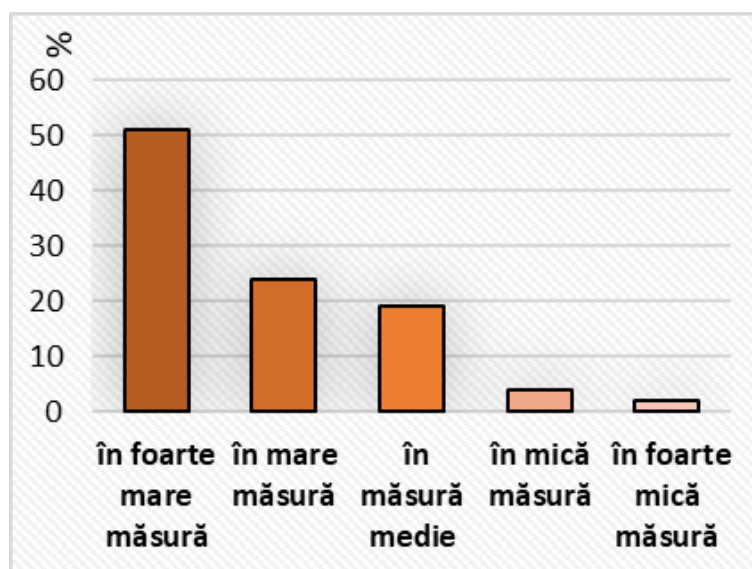


Figura 6. Măsura în care turiștii consideră că atrag plajele sălbatică

Turiștii sunt atrași cel mai mult în Comuna Corbu de plaja Corbu și plaja Vadu. Aceștia sunt încântați și de sălbăticia, liniștea și gazdele din comună, pe ultimul loc în topul preferințelor fiind Lacul Corbu. 93% din totalul respondenților cunosc faptul că Plaja Corbu este protejată de Rezervația Biosferei Delta Dunării, și doar 7% nu cunosc acest lucru. Cele mai importante aspecte care trebuie urmărite pentru

protejarea plajei Corbu, după părerea respondenților, sunt reprezentate de: evitarea răspândirii spațiilor construite în apropierea plajei, protejarea sălbăticiiei plajei, neamenajarea și protejarea biodiversității. Acest lucru demonstrează faptul că problemele majore care ar putea distruge zona plajei sunt generate chiar de om.

Situația degradării plajei este o alta problemă care a fost abordată în

chestionar, astfel, 33% din turiști consideră că plaja este degradată în mare măsură, 27% în măsură medie și 21% în foarte mare măsură. Putem afirma faptul că plaja Corbu nu se află în standarde și necesită măsuri de conservare. Sursele care conduc la degradarea mediului au fost identificate de către respondenți astfel: pe primul loc sunt deșeurile, urmând Rafinăria Petromidia, plasele pescarilor și Unitatea Militară. Majoritatea deșeurilor se datorează lipsei pubelelor de gunoi.

Pentru a păstra în bune condiții plaja Corbu, cei mai mulți turiști (27%) au sugerat o salubritate mai eficientă pe toată aria plajei, introducerea unor acțiuni de disciplinare ale turiștilor, interzicerea construcțiilor în apropierea plajei, amenajarea tomberoanelor, interzicerea pescuitului și aplicarea sancțiunilor.

Trei sferturi din respondenți

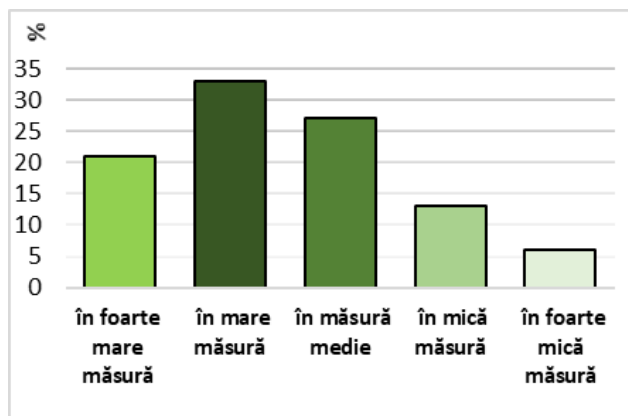


Figura 7. Degradarea plajei Corbu

Dorința celor mai mulți turiști este aceea de a se manifesta o mai bună promovare la nivelul Comunei Corbu, fapt care ar genera o creștere substanțială a fluxului turistic în perioada estivală. Din punct de vedere al propunerilor, cei mai mulți respondenți au numit: luminatul străzilor, îmbunătățirea infrastructurii, racordarea la gaze (24%), înființarea unui muzeu al

consideră că este necesară în foarte mare măsură introducerea unor posturi de salvamar pe plaja Corbu și doar 12% consideră că este necesar în mare măsură. Putem observa faptul că majoritatea turiștilor chestionați sunt de acord că este necesar un astfel de post, lucru întărit și de realitatea tristă a faptului că în vara anului 2020, dar și a anilor precedenți când s-au întâmplat mai multe incidente soldate cu victime.

În opinia respondenților, cele mai mari probleme de dezvoltare turistică a Comunei Corbu sunt: Infrastructura (24%), lipsa salvamarilor pe plajă (15%), aspectul neplăcut al străzii principale (14%) și lipsa coordonării de către instituțiile abilitate (14%). Aceste diferite păreri, ne aduc la cunoștință faptul că fiecare respondent s-a confruntat cu câte o problemă din cele enumerate mai sus, astfel, acestea necesită o rezolvare cât mai rapidă.

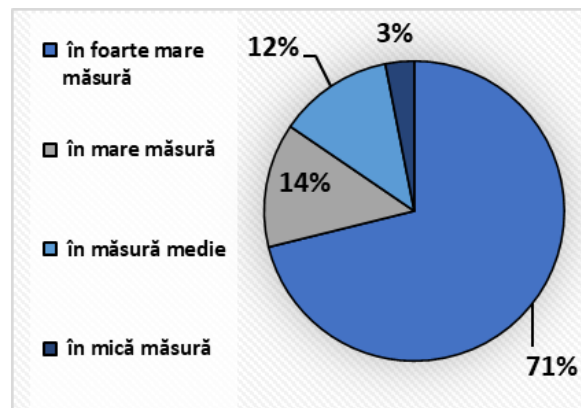


Figura 8. Necesitatea unei mai bune promovări

satului cu specific pescăresc, crearea unor mici festivaluri pe plajă, reamenajarea construcțiilor abandonate făcându-le cât mai rustice (21%), îmbunătățirea accesului către Plajă, construirea unei centuri ocolitoare pentru mașinile de mare tonaj, atenția mai sporită cu privire la curățenie și înfrumusețare (18%).

Intenția respondenților este atât aceea de a atrage atenția autorităților responsabile cu privire la aspectul neplăcut al comunei și plajei Corbu, cât și evidențierea problemelor existente care sunt destul de grave și care îngreunează atât viața localnicilor, cât și pe cea a turiștilor supunând mediul înconjurător asupra unor presiuni din punct de vedere al deșeurilor, astfel stopând procesul de dezvoltare durabilă și eficientă și conducând la distrugerea habitatelor protejate de către Biosfera Delta Dunării.

3. Discuții

Principalele probleme identificate prin intermediul metodei analizei statistice fac referire la scăderea numărului de sosiri și de înnoptări. Pentru a rezolva această problemă, trebuie realizată o mai bună promovare a sectorului turistic în Comuna Corbu. Prin utilizarea metodei evaluării resurselor turistice elaborată de **J. Pralong** (2005) am ajuns la concluzia că sunt mai multe probleme în redarea vizibilității resurselor naturale. Pe primul loc se află plaja Corbu. Celelalte resurse par neglijate, fapt pentru care trebuie conturate proiecte de dezvoltare durabilă. Cu ajutorul ultimei metode folosite, metoda chestionarului, am aflat cele mai concrete informații despre problemele existente la nivelul atât al plajei Corbu, cât și al Comunei Corbu. Astfel, acestea sunt generate de către infrastructură, degradarea plajei, lipsa promovării turistice a Comunei Corbu și lipsa salvamarilor.

În Strategia de dezvoltare locală a Comunei Corbu în perioada 2008-2028, se rezumă o perspectivă asupra dezvoltării comunei care este centrată pe ideea „Corbu- localitate europeană turistică și de agrement”. În acest document sunt prezentate posibile proiectele necesare pentru a reda o dezvoltare eficientă a comunei și o creștere semnifica-

tivă a civilizației. Pe lângă aceste obiective, de a conduce Comuna Corbu la nivelul de stațiune turistică, importantă este și calitatea mediului, iar măsurile prevăzute în această strategie sunt: împădurirea masivă în nord, nord-est, crearea unor perdele de pomi în sud, sud-est, amenajarea unor spații verzi, păstrarea specificului locului, respectiv aerul marin, sălbăticia plajei și sănătatea acesteia (**SC SANO Construct SRL, 2009**).

Propunerile mele se concretizează în realizarea unei strategii de dezvoltare mult mai eficiente față de cea actuală care să urmărească strict dezvoltarea durabilă a Comunei Corbu, să dezvolte numeroase proiecte care să atragă turiștii. Acestea pot fi conturate prin: amenajarea unei miniport pentru plimbări cu barca/ pescuit pe Lacul Corbu, încurajarea localnicilor să-și decoreze casele în stil rustic, promovarea Pădurii Vadu prin inițializarea unor tabere permanente cu tematici diferite, realizarea unei arene de paint ball pe fosta platformă feroviară, amenajarea unui centru de echitație, extinderea rețelei rutiere către plaja Corbu (pe lângă de drumul armatei) și punerea în funcțiune a unui autobuz pentru transportarea turiștilor către plajă.

În continuarea acestei cercetări, propun un traseu turistic cu plecare din Comuna Corbu către obiectivele turistice limitrofe și de mare importanță din Podișul Dobrogei. Acest traseu are ca punct de start și de oprire Comuna Corbu și urmărește vizitarea bogățiilor naturale din cadrul Podișului Dobrogei. Am ales să inițiez un traseu turistic care se adresează tuturor grupurilor de turiști, pasionați de natură care aleg să viziteze vara Comuna Corbu. Astfel, am ales 6 destinații care sunt la distanțe diferite față de Comuna Corbu și două care se află în Comuna Corbu și care au ca scop promovarea ecoturismului și atragerea unui număr mai mare de turiști. Pentru fiecare obiectiv turistic în parte se pot realiza diferite activități.

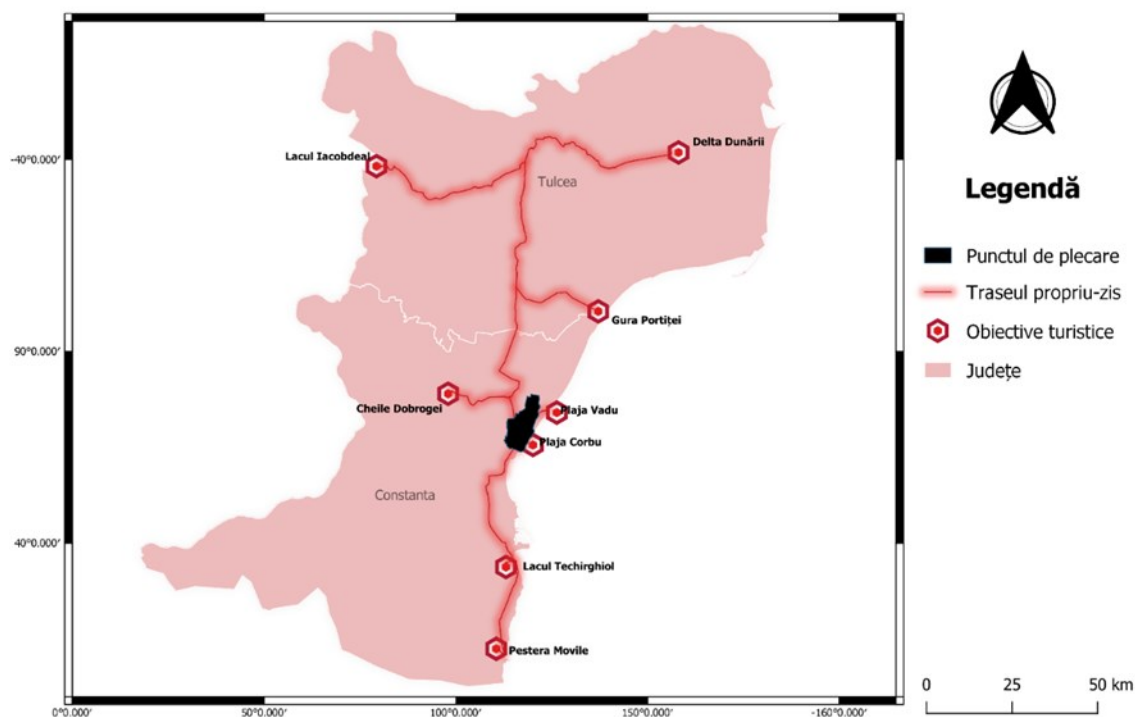


Figura 14. *Traseu ecoturistic propus în Podișul Dobrogei*
Sursa: Nica (2019), date geo-spatial.org

Pornind din Comuna Corbu ajungem în aproximativ două ore în rezervația naturală Delta Dunării unde se poate practica pescuitul sportiv în timp ce se pot admira minunile naturii și se poate face plaja pe brațul Sfântul Gheorghe. În comuna Jurilovca, la o oră și 20 de minute de Comuna Corbu, care este localizată în Podișul Babadag, se află un important punct de vizitare a Fortăreței Greco-Romane, plaja Gura Portitei și Capul Doloșman.

Mergând către partea opusă Deltei Dunării, la o distanță de o oră și 45 de minute de Comuna Corbu se află Lacul Iacobdeal, localizat în Munții Măcin. Aici turiștii pot organiza drumeții și spre finalul zilei pot face chiar plajă, un picnic și chiar să înnoate. Acest lac este un lac antropoc format într-o veche carieră de granit și este unic în zonă și chiar în țară datorită culorii de smarald a apei. La aproximativ o oră de mers cu mașina se ajunge la Cheile Dobrogei care este con-

siderată arie de protecție specială avifaunistică. Aceasta include rezervațiile naturale: Gura Dobrogei, Peștera La Adam și Peștera Gura Bobrigei. Acest loc este dedicat persoanelor care iubesc natura, doresc să evadeze din aglomerație și să admire peisajele splendide. Mergând către partea de sud de Comuna Corbu, la o oră și 11 minute, în orașul Mangalia, ajungem la Peștera Movilele, un loc unic în România prin ecosistemul care s-a descoperit aici, atrăgând atenția chiar și cercetătorilor NASA. Deoarece este încă în conservare, doar cercetătorii au acces, în schimb, se poate vizita plaja Mangalia care este un loc prielnic pentru relaxare. Pentru iubitorii de tratamente cu nămol, Lacul Techirghiol este perfect. Acesta se află la doar 50 de minute de Comuna Corbu și oferă tratamente inovatoare pentru reumatism și alte afecțiuni.

Ajungând în punctul de unde am plecat avem posibilitatea de a vizita cele

două plaje sălbatice de pe litoralul românesc, Plaja Corbu și Plaja Vadu. Comuna Corbu este cunoscută ca și „Ancora Deltei” deoarece reprezintă granița „Rezervației Deltei Dunării”. Are potențial turistic în creștere și tinde a deveni o stațiune turistică ecologică. Unicitatea Grindului Chituc se datorează existenței celor 289 de specii de faună și floră protejate (Sârbu et al. (2019).

Plaja Corbu este sub protecția Rezervației Biosferei Deltei Dunării, fapt ce a adus o serie de restricții, printre care și interzicerea accesului și parcării mijloacelor auto, camparea în alte spații decât în cele amenajate. Dintre activități, se pot practica: plimbarea cu barca, înotul, în general sporturi acvatice și terapia cu nisip.

În urma acestui studiu, nu am întâmpinat probleme din punct de vedere al accesării datelor. Totuși, nu am putut discuta cu nimeni din Primăria Comunei Corbu despre situația construcțiilor din apropierea Plajei Corbu, ceea ce m-ar fi ajutat să scot în evidență faptul că este interzis acest lucru. Pe viitor se poate realiza un site de promovare turistică ce să scoată în evidență frumusețea comunei, se poate încerca reabilitarea clădirilor abandonate și transformarea acestora în case rustice pentru turiști și amenajarea drumului principal, inclusiv curățirea parcurilor și trotuarelor.

Concluzii

Comuna Corbu are un potențial mare de dezvoltare, vizibil prin prisma plajelor sălbatice Corbu și Vadu, prin poziționarea în vecinătatea orașului Năvodari care face conexiunea cu orașul Constanța, prin stațiunea Mamaia, o altă stațiune renumită la nivel național.

Analiza sosirilor și a înnoptărilor relevă o tendință de scădere, pe când capacitatea de cazare începe să ia amploare începând cu anul 2018, când tot mai mulți localnici aleg să investească

în construirea unor structuri de cazare pentru turiști.

Prin evaluarea geomorfositurilor am ajuns la concluzia că Plaja Corbu este cea mai importantă resursă și cea mai vizibilă din Comuna Corbu, urmată de Lacul Corbu care poate aduce un plus în economia comunei și o vizibilitate sporită.

Turiștii care vizitează Comuna Corbu preferă plajele sălbatice și liniștea. S-au identificat diferite probleme la nivelul comunei care țin de infrastructură, gestiunea deficitară a autorităților abilitate, lipsa salvamarilor, poluarea plajei, conflictul de interese dintre armată și populația locală. Propunerile respondenților se axează asupra problemelor majore din Comuna Corbu.

Pentru rezolvarea acestor probleme și evitarea degradării totale sunt necesare măsuri de restructurare și regenerare a Comunei Corbu atât pe plan economic, cât și elaborarea unor politici de planificare teritorială și dezvoltare locală durabilă. În concluzie, considerăm că există un viitor pentru Comuna Corbu, dar ca acest lucru să se realizeze trebuie să se implice toți actorii locali, regionali, turiștii și chiar cei care tranzitează comuna, ultimii prin sugestiile pe care le fac direct sau indirect.

Referințe bibliografice

Andolina C., Signa G., Tomasello A., Mazzola A., Vizzin S. (2020), Environmental effects of tourism and its seasonality on Mediterranean islands: the contribution of the Interreg MED BLUEISLANDS project to build up an approach towards sustainable tourism, Environment, Development and Sustainability.

Bramwell B., Higham J., Lane B., Miller G. (2017), Twenty-five years of sustainable tourism and the Journal of Sustainable Tourism: looking back and moving forward. J Sustainable Tourism.

25(1):1-9.

Bramwell, B. and Lane, B. (1993), Sustaining tourism: An evolving global approach. *Journal of Sustainable Tourism* 1(1), 1-5.

Bran F., Candea M., Cimpoeru I. (2006), *Organizarea, amenajarea și dezvoltarea durabilă a spațiului geografic*, Ed. Universitară.

Briassoulis H. (2002), Sustainable tourism and the question of the commons. *Annals of Tourism Research*, 29 (4), 1065-1085.

Bunakov O. A., Zaitseva N. A., Larionova A. A., Chudnovskiy A. D., Zhukova M. A. & Zhukov V. A. (2015), Research on the Evolution of Management Concepts of Sustainable Tourism and Hospitality Development in the Regions, *Journal of Sustainable Development*; Vol. 8, No. 6; 39-43.

Butler R.W. (1991), Tourism, environment and sustainable development. *Environmental Conservation* 18(3), 201-9.

Butler, R. (1998), Sustainable tourism-looking backwards in order to progress? In C. M. Hall and A.A. Lew *Sustainable Tourism: A Geographical Perspective* (pp. 25-34). Essex: Longman.

Christaller W. (1964), Some considerations of tourism locations in Europe: The peripheral regions – underdeveloped countries, recreation areas. *Regional Science Association Papers* 12, 95-103.

Dobrin, I., Săndulescu, E., Mihai C., Stavrescu-Bedivan, M. (2015), Biodiversity potential in camping destinations Corbu and Vadu from Danube Delta Biosphere Reserve, Sixth International Scientific Agricultural Symposium „Agrosym 2015“, 1368-1375.

Dovers S.R. and Handmer J.W. (1993), Contradictions in Sustainability. *Environmental Conservation*, 29(3), 217-22.

Hall C. M. (1998), Historical antecedents of sustainable development and

ecotourism: New labels in old bottles?, In C.M. Hall and A.A. Lew *Sustainable Tourism: A Geographical Perspective*, 13-34). Essex: Longman.

Hardy A., Beeton R. J. S. & Pearson L. (2010), Sustainable Tourism: An Overview of the Concept And its Position in Relation to Conceptualization of tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, vol. 10:6, 475-496.

Inskeep E. (1991), *Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach*, New York: Van Nostrand Reinhold, Editor Van Nostrand Reinhold, New York.

Ioannides D. (1995), A flawed implementation of sustainable tourism; the experience of Akamas, Cyprus. *Tourism Management*, 16(8), 583-592.

Jamal T.B. & Getz, D. (1995), Collaboration theory and community tourism planning. *Annals of Tourism Research*, 22 (1), 186-204.

McCool S.F. (1995), Linking tourism, the environment and concepts of sustainability: setting the stage. In McCool, S.F., Watson, A.E. comps. *Linking tourism the environment and sustainability - topical volume of compiled papers from a special session of the annual meeting of the National Recreation and Park Association*, 3-7.

Năstase, C. (2007), Sustainable Development and Sustainable Tourism. *Tour. J. Stud. Res. Tour.*, 3, 54-57.

Nelson J.G and Butler, R.W. (1974), *Recreation and the environment*. In I.R. Manners and M.W. Mikesell (eds) *Perspective on the Environment* (pp. 290-310). Publication no. 13. Washington, DC: Association of American Geographers.

Oppermann M. (1993) Tourism space in developing countries. *Annals of Tourism Research* 20(3), 535-56.

Richard S. (2000), Tourism and Sustainable Development: Exploring the Theoretical Divide, *Journal of Sustainable Tourism*, vol. 8, nr. 1, pp. 1-4.

Ritchie JRB, Crouch GI. (2003),

The competitive destination. a sustainable tourism perspective. Wallingford (UK): CABI Publishing.

Robson, J. & Robson, I. (1996). From shareholders to stakeholders: critical issues for tourism marketers. *Tourism Management*, 17 (7), 583-540.

Rodríguez-Algeciras J. & Rodríguez-Algeciras A. & Chaos-Yeras M. & Matzarakis A. (2020), Tourism-related climate information for adjusted and responsible planning in the tourism industry in Barcelona, Spain, 142:1003-1014.

Sagasti, F. and Colby, M. (1993) Eco-development and perspective's on global change from developing countries. In N. Chourci (ed.) *Global Accord*. London: MIT.

Sârbu, P., Dumitru, S., Enache, D. (2019), *Monografia comunei Corbu*, Editura ROTIPO, Constanța.

SC SANO Construct SRL, (2009), *Strategia de dezvoltare locală a comunei Corbu în perioada 2008-2028*.

Sharpley R. (2009). *Tourism development and the environment: beyond sustainability?* London: Earthscan.

Southgate, C. & Sharpley, R.

(2002). *Tourism, development and the environment*. In *Tourism and development: Concepts and issues*. Sharpley, R. & Telfer, D.J. (eds). Cleveland: Channel View Publications. 231-262.

Streimikiene D., Svagzdiene B., Jasinskas E., Simanavicius A. (2020), Sustainable tourism development and competitiveness: The systematic literature review,

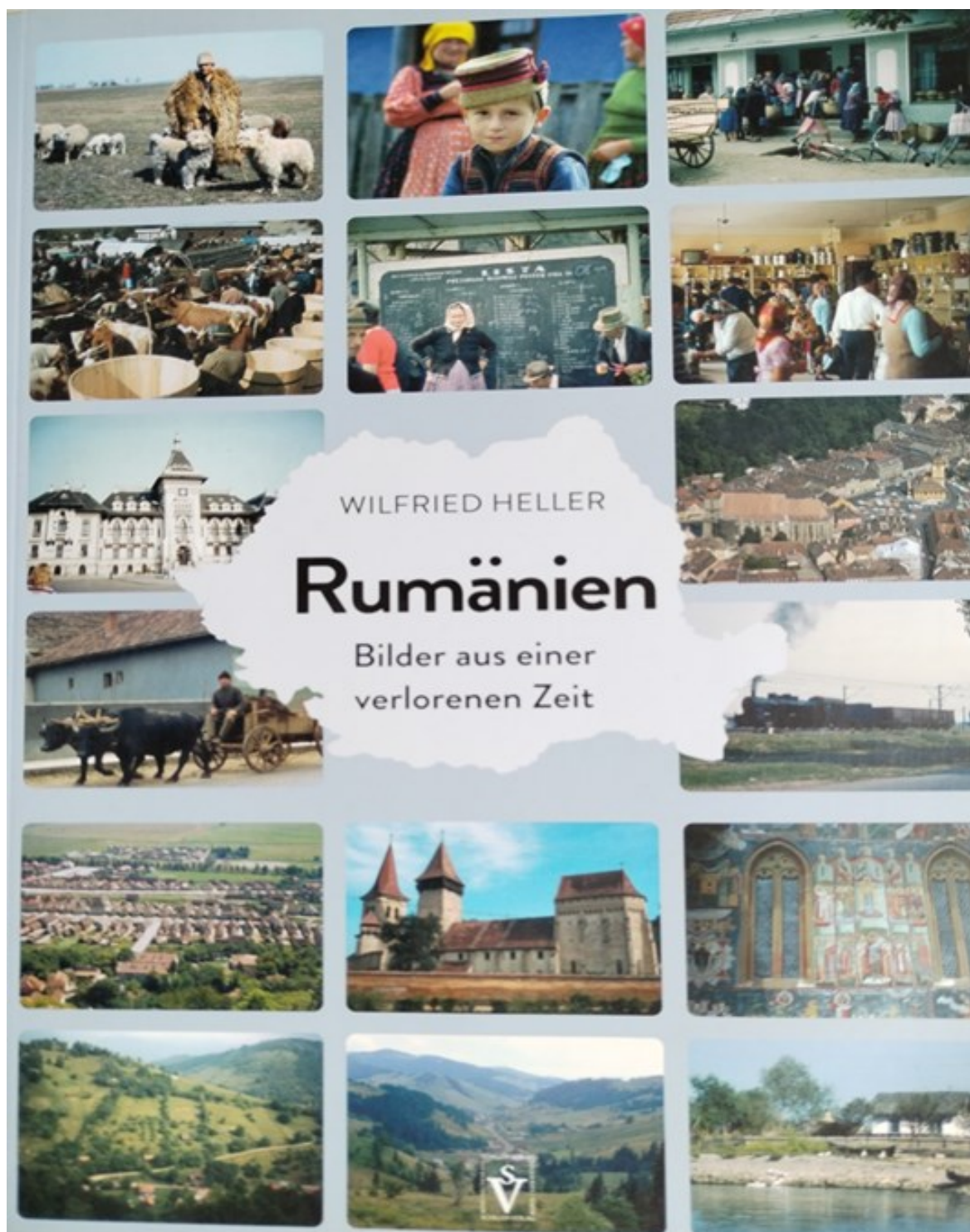
UNWTO, (2017). 2017 is the international year of sustainable tourism for development.

Vodă M., Oncioiu, F., Oncioiu, I. (2015), *Studiu privind dezvoltarea turismului și reabilitarea și promovarea patrimoniului cultural la nivelul Polului de Creștere Constanța*, 85-89.

Wilbanks, T. (1994) Sustainable development in geographic perspective. *Annals of the Association of American Geographers* 84(4), 541-56.

Yuksel, F., Bramwell, B. & Yuksel, A. (1999). Stakeholder interviews and tourism planning at Pamukkale, Turkey. *Tourism Management*, 20, 351- 360.

Heller Wilfried, *Rumänien. Bilder aus einer verlorenen Zeit*, Schiller Verlag, Hermannstadt-Bonn, 2020, 254 pag.



Un excelent volum a apărut la prestigioasa editura Schiller Verlag, realizat de unul dintre cei mai „români” dintre geografi străini, profesorul Wilfried Heller. Legătura sa cu România datează de la începutul anilor '70, când a descoperit peisaje naturale și antropice de interes pentru a releva rolul lor în dinamica disparităților teritoriale. Cu toate că a efectuat mai multe stagii de cercetare și vizite, inclusiv cu studenții de la universitatea din Göttingen, interdicțiile la care a fost supus, îndeosebi în intervalul 1975-1989, nu i-au permis să facă observații geografice sistematice asupra complexității peisajului românesc, așa cum ar fi dorit. Totuși, în baza amplelor documentări înainte de 1975, a reușit să colecteze suficient de multe date și informații, încât în anul 1978 a susținut o teză de doctorat deosebit de apreciată de juriul respectiv, cu titlul „*Disparități regionale și procesul de urbanizare în Grecia și România*”. Această lucrare a fost publicată, un an mai târziu, într-un număr special al revistei Göttinger Geographische Abhandlungen.

În anul 1982 ajunge profesor titular la Universitatea din Göttingen, după care, în anul 1994, este numit profesor la Universitatea din Potsdam și director al Institutului de Geografie și Ecologie. Acest transfer a avut darul de a-i valorifica potențialul creativ și atuurile unei veritabile personalități științifice pentru a restructura, consolida și dezvolta Geografia din acest centru universitar al fostei RDG. De pe o astfel de poziție, a reluat preocupările cu o mai mare intensitate privind cercetările în domeniul disparităților economice și al migrațiilor, cu precădere asupra României, dar și asupra altor spații din Europa de Est.

În anul 1997, la Potsdam a organizat una dintre cele mai mari întâlniri internaționale interdisciplinare, cunoscute vreodată în străinătate, axate pe cunoașterea transformărilor post-

comuniste în laboratorul său drag de studii: România. La acea întrunire au participat geografi, sociologi, economiști, cercetători din domeniul științelor politice, lingviști, istorici, iar prezentările au fost publicate într-un volum special dedicat României: *Romania: Migration, Socio-economic Transformation and Perspectives of Regional Development*, Sudosteuropa Gesellschaft (1998).

Circa jumătate din lucrările științifice ale prof. Heller se referă direct sau indirect la România (circa 50 de articole dedicate în exclusivitate, 11 volume axate pe Europa Centrală și de Est și alte circa 20 de articole scrise despre etnicii germani din România). În același timp, a derulat mai multe lucrări de cercetare comune cu echipa de sociologi de la Cluj, condusă de regretatul prof. Traian Rotaru, cu geografii de la Facultatea de Geografie a Universității din București (prin Centrul Interdisciplinar de Cercetări Avansate asupra Dinamicii Teritoriale – CICADIT), a susținut studenții români în Programul ERASMUS și a dirijat trei dintre doctoranzii săi spre teme de cercetare, care au relevat diversitatea etnică a trei provincii istorice din România: Transilvania, Banatul și Dobrogea.

Pentru toate meritele sale în cercetarea spațiului românesc, în sprijinirea științelor sociale din România, profesorul Heller a primit titlul de „doctor honoris causa” al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (la propunerea Facultății de Sociologie), precum și titlurile de „profesor honoris causa” și „doctor honoris causa” ale Universității din București (la propunerea Facultății de Geografie și a CICADIT).

Am prezentat pe larg acest preambul pentru cititorii români, spre a cunoaște elemente esențiale din traseul academic al autorului acestui volum, precum și al excelentelor sale relații cu cercetătorii români. Așadar, volumul

„România. Imagini dintr-un timp pierdut” nu este scris de un jurnalist sau de cineva care a vizitat România în mai multe rânduri, ci de un om de știință german, care a selectat cu grijă imagini ce vorbesc despre o țară pe care a stimat-o, în ciuda dificultăților personale prin care a trecut. Personalitatea puternică a omului de știință care, deși urmărit de securitatea română, în perioada cercetărilor din țara noastră înainte de 1990, nu a cedat unui spirit de răzbunare ci, dimpotrivă, l-a făcut ca în toate analizele sale să păstreze caracterul echilibrat, realist, obiectiv al abordării.

Volumul pe care îl recenzăm, deși apare ca un album, în realitate este o veritabilă *geografie în mișcare* a unui spațiu, ținând cont că ne aflăm în prezența unei succesiuni de fotografii realizate de autor în patru principale campanii de teren: 1971, 1989, 1990 și 2000, dar și cu ocazia altor vizite intermediare private sau întreprinse cu studenții în diferiți ani (1972, 1974, 1976, 1978, 1982, 1991, 1994 sau 1996). Prima vizită a avut loc după o reorientare a României față de lumea civilizată, prin deschiderea reciprocă (1967) a ambasadelor la București și Bonn (fosta capitală a RFG), precum și prin atitudinea curajoasă a statului român de atunci împotriva invaziei din fosta Cehoslovacie (1968). A doua vizită principală este întreprinsă, împreună cu studenții de la Universitatea din Göttingen, înainte de căderea regimului comunist, a treia chiar în primul an al tranziției, iar ultima la mijlocul perioadei de trecere spre economia de piață și înainte de integrarea României în structurile euro-atlantice.

Adresându-se cititorilor germani și celor care cunosc mai mult sau mai puțin limba germană, în prima parte a lucrării se prezintă un scurt capitol introductiv în care sunt oferite câteva elemente semnificative privind perioadele reflectate în imagini, precum

și date generale despre provinciile istorice ale României: limitele, hipsometria, unitățile de relief, altitudinile medii, plasarea spațială a orașelor în care au fost efectuate fotografiile. Tabelul sintetic privind România și structura pe regiuni istorice are darul de a aprecia mărimea acestora, gradul lor de populare și tendințele demografice, măsurate prin variația creșterii la nivelul a trei ani caracteristici: 1970, 1990 și 2017. Toate acestea sunt susținute de sursele firești de documentare științifică.

Logica abordării întregii lucrări reiese din gruparea imaginilor pe regiuni istorice, analizate pe pachete, în texte sintetice, care oferă explicații și fac trimiteri la fiecare din fotografiile incluse. Capitolul cel mai amplu, cum era și firesc, este dedicat Transilvaniei, situată în centrul țării. Succesiunea celorlalte capitole respectă o ordine dată de mersul acelor de ceasornic, începând cu Banat, Crișana, Satu Mare, Maramureș, Bucovina, Moldova, Muntenia, Oltenia și Dobrogea. Apariția surprinzătoare a regiunii istorice Satu Mare este dată de faptul că aceasta este relativ diferită de celelalte regiuni, prin colonizarea în două perioade distincte (sec.XVII și XIX) cu germani, austrieci, cehi și slovaci, care și-au pus amprenta asupra heterogenității etnice a acestui spațiu.

Textul care însoțește pachetele de fotografii este lămuritor asupra poziției geografice, originii numelui, condițiilor naturale, evoluției istorice și populației. De asemenea, sunt date informații utile despre unele orașe și sate, despre căile de comunicație, modul de utilizare a terenurilor, bogățiile subsolului, vechile ocupații ale locuitorilor (țesutul, prelucrarea lemnului, păstoritul, inclusiv transhumanța), arhitectura construcțiilor, bisericile și obiceiurile religioase, târgurile de animale etc. Privind o astfel de structură avem tabloul unei descrieri complete a unei regiuni

istorice, care prin fotografii, lasă câmp liber de cunoaștere și de reflecție cititorului.

Structura fotografiilor este dominată de cele care prezintă imagini din perioada socialistă, constituindu-se într-un adevărat pachet de documente istorice cu o certă valoare documentară peste ani. Astfel, peste $\frac{3}{4}$ din totalul celor 738 de imagini aparțin acelei epoci, pe care românii nu ar mai dori să o trăiască, însă trebuie să o accepte pentru că face parte din istoria lor. Analizând acele imagini, prin comasarea lor din cele nouă regiuni analizate, obținem un tablou complet asupra calității vieții atât în mediul rural, cât și urban, elemente de supraviețuire prin activități economice specifice, dar și prin aspecte culturale și religioase.

Cel de-al doilea grup de imagini reflectă, direct și indirect, ce înseamnă procesul de tranziție de la comunism la economia de piață, proiectat spațial. Analiza comparativă a acestor fotografii arată efectele haosului firesc care definește o tranziție atât de profundă, reflectat în modul de organizare a spațiului, în degradarea unor clădiri (cu precădere în satele părăsite de etnicii germani după anul 1990), în reîntoarcerea la agricultura de subzistență, în lipsa unei planificări riguroase privind dezvoltarea urbană și rurală.

Este meritul autorului de a fi selectat cele mai expresive imagini, care vorbesc de la sine și care pot constitui baza de documentare a unor viitoare lucrări științifice, care să continue cercetările întreprinse de profesorul Heller și să utilizeze bogăția de informații conținute în această lucrare. Fără a exagera, fiecare fotografie conține atâtea informații, încât doar comentariile asupra acesteia pot constitui un întreg articol despre peisajul natural sau cultural, despre arhitectura cădirilor și starea acestora, despre modul de viață al locuitorilor, despre efectele politicilor de

stat, promovate în diferite perioade de timp, asupra modului de structurare a spațiului, în general.

Sublinierea specificului fiecărei regiuni arată cât de diversificat și condensat este spațiul românesc. Pe o suprafață de circa 237.500 kmp, varietatea naturală și culturală, potențialul economic și formele de adaptare social-istorică a comunităților la contexte total diferite exprimă paradoxul unității geografice. Liniile de forță ale acestei unități rămân ariile de interferență socială a unei populații care a beneficiat de resursele și oportunitățile istorice oferite de un relief divers, care descrește altitudinal de la centru spre periferie, de existența Dunării și a Mării Negre. Locul ocupat de Transilvania în această lucrare arată importanța acesteia, prin bogăția cultural-etnică și economică, la funcționarea și la specificitatea istorico-geografică a întregului spațiu românesc.

Caracterul acestei analize științifice, prin imagini, este întărit de sinteza realizată la sfârșitul lucrării, denumită „impropriu rezumat”. Consider denumirea de rezumat improprie, pentru că, în realitate, este cea mai concisă și consistentă caracterizare a României, întâlnită în ultimii ani. Într-un spațiu limitat, de circa 5 pagini, autorul poate fi invidiat de puterea de sinteză, demonstrată prin realizarea acestei radiografii dinamice, aproape complete, a spațiului românesc din perioada comunistă și a primului deceniu postcomunist. Este de vorba de geneza, caracteristicile și dinamica transformărilor peisajului natural și cultural, de diversitatea transregională a satului românesc și impactul reformelor agrare asupra acestuia (inclusiv ale colectivizării și reprivatizării agriculturii), de evoluția istorică a orașelor și diversificarea sau specializarea funcțională a acestora, de efectele procesului de industrializare socialistă asupra dezvoltării spațiale, de

obiectivele politicii urbane și rurale în perioada socialistă, de restricțiile privind imigrația în orașele mari în perioada comunistă, de primele efecte ale schimbărilor postcomuniste asupra dezvoltării inegale. În final, autorul arată multitudinea grupurilor etnice în România și importanța acestora asupra culturii europene, în general. Pentru păstrarea valorilor culturale arhitectonice și religioase, construite de secole de aceste grupuri etnice, autorul consideră că ar trebui să se implice nu numai autoritățile române, dar și instituțiile europene, întrucât semnificația lor pentru viitor are valențe continentale.

În final, remarcăm strădania strălucitului geograf german de a oferi publicului un excelent volum prin conținut și mod de structurare, prin limbajul adecvat atât pentru cercetători, cât și pentru publicul larg. Fiind publicat doar în limba germană, cred că Institutul

cultural Român nu ar face un mare efort dacă ar contacta autorul pentru a publica acest volum și în limba română. Pe de o parte, aceasta ar contribui la conștientizarea plusvalorii adăugate de grupurile etnice la bogăția culturală a României, iar pe de altă parte, o astfel de analiză, credibilă (chiar prin faptul că a fost efectuată de un autor străin), ar convinge orice cetățean român de propriul tezaur natural și cultural pe care îl posedă și pe care are datoria să-l protejeze.

Apreciind în mod deosebit apariția acestui volum-document, adresăm felicitări autorului, pentru remarcabila sa contribuție la cunoașterea istoriei și valorilor României, dar și editurii, care a acceptat publicarea acestei valoroase lucrări.

Prof.univ.dr. emerit **Ioan Ianoș**

ISSN 2067-4090



9 772067 409003

www.editurauniversitara.ro